

Aika 12.06.2023, klo 18:02 - 20:56

Paikka Vantaan kaupungintalon valtuustosalin (os. Asematie 7)

Käsitellyt asiat

- § 40 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 41 **Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 42 **Luottamushenkilön eronpyyntö - kansalliskielilautakunnan jäsen Max Mannola**
- § 43 **Luottamushenkilön eronpyyntö - lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsen Reija Friman**
- § 44 **Luottamushenkilön eronpyyntö - aluehallituksen varajäsen Laura Tulikorpi**
- § 45 **Luottamushenkilön eronpyyntö - pelastuslautakunnan jäsen Tuire Kaimio**
- § 46 **Luottamushenkilön eronpyyntö - aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston jäsen Siru Kauppinen**
- § 47 **Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilinpäätös vuodelta 2022**
- § 48 **Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen arviointikertomus vuodelta 2022**
- § 49 **Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilintarkastuskertomus 2022, tilinpäätöksen 2022 hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen**
- § 50 **Eteva kuntayhtymän tilinpäätös tilikaudelta 1.1.2022-31.12.2022 ja vastuuvapauden myöntäminen**
- § 51 **Kärkylän kuntayhtymän tilinpäätös tilikaudelta 1.1.2022-31.12.2022 ja vastuuvapauden myöntäminen**
- § 52 **HUS-järjestämissopimuksen hyväksyminen**
- § 53 **Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaksikielisyysohjelman ja toimintasuunnitelman hyväksyminen**
- § 54 **Hyvinvointialueen hallintosäännön päivittäminen 12.6.2023 lukien**
- § 55 **Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen päivittäminen 13.6.2023 alkaen**
- § 56 **Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osavuosisikatsaus ajalta 1.1.-31.3.2023**
- § 57 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien selkokielen ottamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palvelukieleksi**
- § 58 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien pysyvien hoito- ja palvelusuhteiden kehittämistä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella**
- § 59 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Tiimimalli-työtavan käyttöönottoa terveysasemilla Vantaa-Kerava hyvinvointialueella**
- § 60 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sairaaloissa käynnistettävää päihdetyötä**

- § 61 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien työ- ja toimintakyvyn sekä eläkemahdollisuuksien selvittelyn yksikön perustamista osaksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen terveystalvveluja
- § 62 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien hyvinvointilähete-toimintamallin selvittämistä apua tarvitsevien ihmisten tueksi yhteisöllisin keinoin yhteistyössä Keravan ja Vantaan alueen kolmannen sektorin kanssa
- § 63 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien asunnottomuuden poistamiseen tähtäävän ohjelman laatimista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle
- § 64 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien moninaisuuden huomioivan johtamisstrategian laatimista hyvinvointialueelle
- § 65 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien hallinnon avoimuuden edistämistä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella järjestämällä koulutusta luottamushenkilöille ja viranhaltijoille julkisuuslain velvoitteista
- § 66 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien henkilöstölautakunnan perustamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle
- § 67 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien neurokirjostrategian laatimista
- § 68 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien ennaltaehkäisevää työtä matalalla kynnyksellä
- § 69 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien rakenteellisen sosiaalityön toteuttamista ja seurantaä hyvinvointialueella
- § 70 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien lapsibudjetoinnin käyttöönottamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella
- § 71 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen yhdenvertaisuuden edistämistä hyvinvointialueen palveluissa ja asiakaskohtaamisissa
- § 72 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien riittävien mielenterveys- ja päihdepalveluiden turvaamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella
- § 73 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien ei-välttämättömien kustannuksien kohtuullistamista ja toimintaohjeiden määrittelemistä
- § 74 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen liittymistä Mielenturvaa -verkostoon
- § 75 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ateriahankintojen kilpailutuksen korkeatasoisia laatuvaatimuksia

Lisäpykälät

- § 76 Valtuustoaloitteet

Saapuvilla olleet jäsenet

Sirkka-Liisa Kähärä, puheenjohtaja
Paula Lehmuskallio, 1. varapuheenjohtaja
Anne Karjalainen, 2. varapuheenjohtaja
Otto Aalto, varajäsen, saapui 19:57
Marja Ahava
Tanja Aidanjuuri
Anssi Aura, poistui 19:03
Gashaw Kaisa Bibani
Funda Demiri
Satu Ek
Tarja Eklund
Terhi Enjala
Soile Eriksson
Toni Eskelinen, varajäsen
Reija Friman
Olga Gilbert
Tuija Haapalainen
Heli Hakala
Janne Hartikainen
Hanna Holmberg-Soto
Oskari Iivarinen, varajäsen
Loviisa Kaartokallio, varajäsen
Susanna Kaiju
Tuire Kaimio
Lauri Kaira
Inna Kallioinen
Sami Kanerva
Suvi Karhu
Patrik Karlsson
Mika Kasonen
Ulla Kaukola
Sirpa Kauppinen
Tiina Keskimäki
Kimmo Kiljunen, saapui 18:27
Otso Kivimäki
Ulla-Maija Kopra
Timo Laaninen
Pirkko Letto
Jouko Lindtman
Sari Linnansalmi, varajäsen
Jüri Linros
Marjo Lipasti, varajäsen, saapui 19:57
Pia Lohikoski
Kai-Ari Lundell
Pirjo Luokkala
Sari Multala, poistui 19:57
Mika Niikko
Vaula Norrena

Nina Nummela
Elina Nykyri, varajäsen
Carita Orlando, varajäsen, saapui 19:03
Anitta Orpana
Teemu Purojärvi
Anniina Pylsy
Markku Pyykkölä
Maarit Raja-Aho, poistui 19:57
Eve Rämö
Jari Sainio
Jussi Saramo
Tia Seppänen
Minttu Sillanpää
Ranbir Sodhi
Matilda Stirkkinen
Marja Suomela
Riitta Särkelä
Säde Tahvanainen
Ida Tamminen
Eva Tawasoli
Laura Tulikorpi
Tiina Tuomela
Marjo Vacker
Sari Viinikainen

Muut saapuvilla olleet

Riikka Liljeroos, Hallintojohtaja, sihteeri
Timo Aronkylä, Hyvinvointialuejohtaja
Jukka Hako, Aluehallituksen jäsen
Mikko Hokkanen, Konsernipalvelujen toimialajohtaja, poistui 20:04
Nina Korventaival, varajäsen
Minna Lahnalampi-Lahtinen, Vanhuspalvelujen toimialajohtaja
Jyrki Landstedt, Pelastusjohtaja
Kirsi Leväpelto, Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialajohtaja
Noa Lindqvist, Nuorisovaltuuston edustaja
Kati Liukko, Terveystieteiden palvelujen toimialajohtaja
Hanna Mikkonen, Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtaja
Kaarlo Suutarinen, Hallinnon asiantuntija, tekninen sihteeri
Tiia Tuovinen, Juristi

Poissa

Antero Eerola
Jouko Jääskeläinen
Sakari Rokkanen
Tuukka Saimen
Erika Veltheim

Allekirjoitukset

Sirkka-Liisa Kähärä
Puheenjohtaja

Riikka Liljeroos
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Ulla Kaukola

Mika Kasonen

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>) maanantaista 19.6.2023 klo 12.00 lähtien.

Pöytäkirjanpitäjä Riikka Liljeroos

§ 40**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Hallintosäännön 106 §:n mukaan aluevaltuuston kokouskutsu laaditaan suomen ja ruotsin kielellä.

Kokouskutsun antaa aluevaltuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään 4 päivää ennen aluevaltuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Ehdotus

Aluevaltuusto päättää todeta kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

§ 41**Pöytäkirjan tarkastaminen**

Hallintosäännön 122 §:n mukaan aluevaltuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään hyvinvointialuelain 112 §:ssä. Aluevaltuusto valitsee jokaisessa kokouksessaan kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan. Pöytäkirja voidaan tarkastaa yksittäisen asian osalta jo kokouksessa. Pöytäkirja voidaan tarkastaa sähköisesti. Pöytäkirja laaditaan suomen ja ruotsin kielellä.

Ehdotus

Aluevaltuusto päättää:

1. valita kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan;
2. että tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>) maanantaista 19.6.2023 klo 12.00 lähtien.

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti:

1. valita kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan seuraavasti: Mika Kasonen ja Ulla Kaukola;
2. että tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>) maanantaista 19.6.2023 klo 12.00 lähtien.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 111, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 42, 12.06.2023**§ 42****Luottamushenkilön eronpyyntö - kansalliskielilautakunnan jäsen Max Mannola**

VAKEDno-2023-1752

Aluehallitus, 09.05.2023, § 111

Asian valmistelija: hallinnon asiantuntija Paulina Åhlgren

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kansalliskielilautakunnan jäsen Max Mannola on toimittanut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 18.4.2023 eroanomuksen kansalliskielilautakunnan jäsenen tehtävästä henkilökohtaisista syistä.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 8.3.2022 § 8 päättänyt:

1. valita kansalliskielilautakuntaan 7 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet valtuustokaudelle 2022–2025 seuraavasti:

Patrik Karlsson (r.), varajäsen Thomas Elfgren (r.)
Kaj Andersson (sd.), varajäsen Joonas Fyrqvist (sd.)
Anette Kivistö (ps.), varajäsen Synnöve Lindroos-Krause (liik.)
Ann-Christine Teir (liik.), varajäsen Camilla Villberg (kesk.)
Hanna Holmberg-Soto (r.), varajäsen Frida Forsblom-Prittinen (r.)
Max Mannola (vihr.), varajäsen Klaus Kojo (vihr.)
Tony Viksten (sd.), varajäsen Hans Markelin (sd.)

2. valita jäseniksi valituista kansalliskielilautakunnan puheenjohtajaksi Patrik Karlssonin (r.) ja varapuheenjohtajaksi Kaj Anderssonin (sd.).

Tämän jälkeen aluevaltuusto on kokouksessaan 14.3.2023 § 14 päättänyt:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Thomas Elfgrenille eron kansalliskielilautakunnan varajäsenen tehtävästä;
2. valita hänen tilalleen uuden varajäsenen kansalliskielilautakunnan toimikauden loppuun seuraavasti: Ulf Dahlman.

Hyvinvointialueesta annetun lain (hyvinvointialuelaki) 75 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain säännökset. Lain naisten ja miesten tasa-arvosta 4 a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä, hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän ja hyvinvointialueiden välisen yhteistoiminnan toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakkin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen

kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Max Mannolalle eron kansalliskielilautakunnan jäsenen tehtävästä;
2. valitsee hänen tilalleen uuden jäsenen kansalliskielilautakunnan toimikauden loppuun.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 42

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Max Mannolalle eron kansalliskielilautakunnan jäsenen tehtävästä;
2. valitsee hänen tilalleen uuden jäsenen kansalliskielilautakunnan toimikauden loppuun.

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti keskustelun jälkeen:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Max Mannolalle eron kansalliskielilautakunnan jäsenen tehtävästä;
2. valita hänen tilalleen uuden jäsenen kansalliskielilautakunnan toimikauden loppuun seuraavasti: Klaus Kojo (vihr.)
3. valita Klaus Kojon tilalle uudeksi kansalliskielilautakunnan varajäseneksi Max Mannolan (vihr., Klaus Kojon varajäsen).

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 137, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 43, 12.06.2023**§ 43****Luottamushenkilön eronpyyntö – lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsen Reija Friman**

VAKEDno-2023-2027

Aluehallitus, 30.05.2023, § 137

Asian valmistelija: hallinnon asiantuntija Kaarlo Suutarinen

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsen Reija Friman on toimittanut 21.5.2023 eroanomuksen lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenyydestä Vihreän valtuustoryhmän luottamustehtävien sisäisistä järjestelyistä johtuen.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 8.3.2022 § 10 päättänyt:

1. valita lähidemokratia- ja osallisuuslautakuntaan 13 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet valtuustokaudelle 2022–2025 seuraavasti:
 - Kimmo Kiljunen (sd.), varajäsen Tiina Vartiainen (sd.)
 - Laura Tulikorpi (vihr.), varajäsen Sirpa Kauppinen (vihr.)
 - Anssi Ennevaara (kok.), varajäsen Hanna-Maria Antikainen (kok.)
 - Elina Nykyri (vas.), varajäsen Sanna Tenkanen (vas.)
 - Jari Laukia (sd.), varajäsen Jouko Koskinen (sd.)
 - Jarkko Rönholm (liik.), varajäsen Nejdet Karadag (kes.)
 - Kai-Ari Lundell (ps.), varajäsen Juha Suoniemi (ps.)
 - Manav Pull (kok.), varajäsen Merja-Liisa Vasarainen (kok.)
 - Reija Friman (vihr.), varajäsen Mira Sten (vihr.)
 - Roosa Haapalainen (kok.), varajäsen Noa Lindqvist (kok.)
 - Soile Eriksson (sd.), varajäsen Päivi Wilen (sd.)
 - Susanna Kaiju (kok.), varajäsen Jari Ahokas (kok.)
 - Tuomas Vanhanen (kesk.), varajäsen Hannu Palmu (kesk.)
2. valita jäseniksi valituista lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan puheenjohtajaksi Kimmo Kiljusen (sd.) ja varapuheenjohtajaksi Laura Tulikorven (vihr.).

Hyvinvointialueesta annetun lain (hyvinvointialuelaki) 75 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain säännökset. Lain naisten ja miesten tasa-arvosta 4 a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä, hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän ja hyvinvointialueiden välisen yhteistoiminnan toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakkin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasa-arvo vaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen

kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Reija Frimanille eron lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenyydestä;
2. valitsee hänen tilalleen uuden lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenen toimikauden loppuun.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 43

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Reija Frimanille eron lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenyydestä;
2. valitsee hänen tilalleen uuden lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenen toimikauden loppuun.

Kokouskäsitely

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti keskustelun jälkeen:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Reija Frimanille eron lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenyydestä;
2. valita hänen tilalleen uuden lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Sirpa Kauppinen (vihr.);
3. valita Sirpa Kauppisen tilalle uudeksi lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan varajäseneksi Kirsi Peltosen (vihr., Laura Tulikorven varajäsen).

Myöhemmin kokouksen aikana havaittiin tätä asiakohtaa koskeva käsittelyvirhe (esteelliset henkilöt eivät olleet poistuneet salista aiemman käsittelyn aikana), minkä johdosta aluevaltuusto päätti käsitellä asiakohdan uudelleen. Reija Friman ja Sirpa Kauppinen poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Aluevaltuusto päätti uudelleen:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Reija Frimanille eron lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenyydestä;
2. valita hänen tilalleen uuden lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Sirpa Kauppinen (vihr.);

-
3. valita Sirpa Kauppisen tilalle uudeksi lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan varajäseneksi Kirsi Peltosen (vihr., Laura Tulikorven varajäsen).

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Reija Frimanille eron lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenyydestä;
2. valita hänen tilalleen uuden lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan jäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Sirpa Kauppinen (vihr.);
3. valita Sirpa Kauppisen tilalle uudeksi lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan varajäseneksi Kirsi Peltosen (vihr., Laura Tulikorven varajäsen).

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 138, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 44, 12.06.2023**§ 44****Luottamushenkilön eronpyyntö - aluehallituksen varajäsen Laura Tulikorpi**

VAKEDno-2023-2067

Aluehallitus, 30.05.2023, § 138

Asian valmistelija: hallinnon asiantuntija Kaarlo Suutarinen

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluehallituksen varajäsen Laura Tulikorpi on toimittanut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 24.5.2023 eroanomuksen aluehallituksen varajäsenyydestä Vihreän valtuustoryhmän luottamustehtävien sisäisistä järjestelyistä johtuen.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 8.3.2022 § 6 päättänyt:

1. valita aluehallitukseen 17 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet valtuustokaudelle 2022–2025 seuraavasti;
 - Maarit Raja-Aho (kok.), varajäsen Sirpa Peura (kok.)
 - Olga Gilbert (vihr.), varajäsen Kirsi Kanerva-Poranen (vihr)
 - Tanja Aidanjuuri-Niemi (ps.), varajäsen Suvi Karhu (ps.)
 - Antero Eerola (vas.), varajäsen Gashaw Bibani (vas.)
 - Eva Tawasoli (vihr.), varajäsen Timo Juurikkala (vihr.)
 - Jari Sainio (sd.), varajäsen Jouko Lindtman (sd.)
 - Jukka Hako (sd.), varajäsen Muktar Osman (sd.)
 - Jüri Linros (kok.), varajäsen Harri Koski (kok.)
 - Lauri Kaira (kok.), varajäsen Anssi Aura (kok.)
 - Marja Ahava (kok.), varajäsen Anitta Orpana (kok.)
 - Nina Korventaival (sd.), varajäsen Sini Syrjäläinen (sd.)
 - Pirjo Luokkala (kesk.), varajäsen Marjo Vacker (liik.) - *31.10.2023 asti, 1.11.2023 alkaen hallituksen jäsen Marjo Vacker (liik.) ja varajäsen Tuire Aikio (kesk.)*
 - Pirkko Letto (sd.), varajäsen Eeva Roos (sd.)
 - Riitta Särkelä (sd.), varajäsen Tuija Haapalainen (sd.)
 - Sakari Rokkanen (kok.), varajäsen Otso Kivimäki (kok.)
 - Teemu Purojärvi (ps.), varajäsen Jouni Tirkkonen (ps.)
 - Terhi Enjala (kok), varajäsen Matilda Hoviniemi (kok.)
2. valita jäseniksi valituista valtuutetuista aluehallituksen puheenjohtajaksi Maarit Raja-Ahon (kok.) sekä ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi Olga Gilbertin (vihr.) ja toiseksi varapuheenjohtajaksi Tanja Aidanjuuri-Niemen (ps.).

Tämän jälkeen aluevaltuusto on kokouksessaan 6.2.2023 § 6 päättänyt:

1. todeta hyvinvointialuelain 83 §:n mukaisesti Jüri Linrosin luottamustoimen aluehallituksen jäsenenä päättyneeksi;
2. valita hänen tilalleen uuden aluehallituksen jäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Anssi Aura;

-
3. valita Anssi Auran tilalle uudeksi aluehallituksen varajäseneksi Oskari Iivarisen (Lauri Kairan varajäsen).

Hyvinvointialueesta annetun lain (hyvinvointialuelaki) 75 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain säännökset. Lain naisten ja miesten tasa-arvosta 4 a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä, hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän ja hyvinvointialueiden välisen yhteistoiminnan toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Laura Tulikorvelle eron aluehallituksen varajäsenyydestä;
2. valitsee hänen tilalleen uuden aluehallituksen varajäsenen toimikauden loppuun.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 44

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Laura Tulikorvelle eron aluehallituksen varajäsenyydestä;
2. valitsee hänen tilalleen uuden aluehallituksen varajäsenen toimikauden loppuun.

Kokouskäsitely

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti keskustelun jälkeen:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Laura Tulikorvelle eron aluehallituksen varajäsenyydestä;
 2. valita hänen tilalleen uuden aluehallituksen varajäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Reija Friman (vihr.).
-

Myöhemmin kokouksen aikana havaittiin tätä asiakohtaa koskeva käsittelyvirhe (esteelliset henkilöt eivät olleet poistuneet salista aiemman käsittelyn aikana), minkä johdosta aluevaltuusto päätti käsitellä asiakohdan uudelleen. Laura Tulikorpi ja Reija Friman poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Aluevaltuusto päätti uudelleen:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Laura Tulikorvelle eron aluehallituksen varajäsenyydestä;
2. valita hänen tilalleen uuden aluehallituksen varajäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Reija Friman (vihr.).

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Laura Tulikorvelle eron aluehallituksen varajäsenyydestä;
2. valita hänen tilalleen uuden aluehallituksen varajäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Reija Friman (vihr.).

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 139, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 45, 12.06.2023**§ 45****Luottamushenkilön eronpyyntö – pelastuslautakunnan jäsen Tuire Kaimio**

VAKEDno-2023-2069

Aluehallitus, 30.05.2023, § 139

Asian valmistelija: hallinnon asiantuntija Kaarlo Suutarinen

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen pelastuslautakunnan jäsen Tuire Kaimio on toimittanut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 24.5.2023 eroanomuksen pelastuslautakunnan jäsenyydestä Vihreän valtuustoryhmän luottamustehtävien sisäisistä järjestelyistä johtuen.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 31.5.2022 § 49 päättänyt:

1. valita Keski-Uudenmaan pelastuslautakuntaan 8 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet valtuustokaudelle 2022–2025 seuraavasti:
 - Mika Kasonen (kok.), varajäsen Niina Uskali (kok.)
 - Sirpa Peura (kok.), varajäsen Terhi Salminen (kok.)
 - Anssi Aura (kok.), varajäsen Erkki Kauranen (kok.),
 - Markku Wckman (ps.), varajäsen Marko Kosonen (ps.)
 - Tuire Kaimio (vihr.), varajäsen Sari Pesu (vihr.)
 - Kalle Eklund (sd.), varajäsen Kaarlo Kähärä (sd.)
 - Naima el Issaoui (sd.), varajäsen Mari Hynninen (sd.)
 - Jonna Weckström (vas.), varajäsen Minttu Sillanpää (vas.)
2. valita jäseniksi valituista pelastuslautakuntaan puheenjohtajaksi Mika Kasosen (kok.)

Tämän jälkeen aluevaltuusto on kokouksessaan 22.11.2022 § 88 päättänyt myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Minttu Sillanpäälle eron pelastuslautakunnan varajäsenyydestä ja valita hänen tilalleen uuden pelastuslautakunnan varajäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Eeva Helén. Edelleen aluevaltuusto on kokouksessaan 14.3.2023 § 16 päättänyt:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Anssi Auralle eron pelastuslautakunnan jäsenyydestä;
2. valita hänen tilalleen uuden pelastuslautakunnan jäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Erkki Kauranen;
3. valita Erkki Kaurasen tilalle uuden pelastuslautakunnan varajäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Vallu Novanto (Erkki Kaurasen varajäseneksi).

Hyvinvointialueesta annetun lain (hyvinvointialuelaki) 75 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain säännökset. Lain naisten ja miesten tasa-arvosta 4 a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä,

hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän ja hyvinvointialueiden välisen yhteistoiminnan toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasa-arvo vaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Tuire Kaimiolle eron pelastuslautakunnan jäsenyydestä;
2. valitsee hänen tilalleen uuden pelastuslautakunnan jäsenen toimikauden loppuun.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 45

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Tuire Kaimiolle eron pelastuslautakunnan jäsenyydestä;
2. valitsee hänen tilalleen uuden pelastuslautakunnan jäsenen toimikauden loppuun.

Kokouskäsitely

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti keskustelun jälkeen:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Tuire Kaimiolle eron pelastuslautakunnan jäsenyydestä;
2. valita hänen tilalleen uuden pelastuslautakunnan jäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Eve Rämö (vihr.).

Myöhemmin kokouksen aikana havaittiin tätä asiakohtaa koskeva käsittelyvirhe (esteelliset henkilöt eivät olleet poistuneet salista aiemman käsittelyn aikana), minkä johdosta aluevaltuusto päätti käsitellä asiakohdan uudelleen. Tuire Kaimio ja Eve Rämö poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Aluevaltuusto päätti uudelleen:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Tuire Kaimiolle eron pelastuslautakunnan jäsenyydestä;

-
2. valita hänen tilalleen uuden pelastuslautakunnan jäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Eve Rämö (vihr.).

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Tuire Kaimiolle eron pelastuslautakunnan jäsenyydestä;
2. valita hänen tilalleen uuden pelastuslautakunnan jäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Eve Rämö (vihr.).

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 140, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 46, 12.06.2023**§ 46****Luottamushenkilön eronpyyntö - aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston jäsen Siru Kauppinen**

VAKEDno-2023-2093

Aluehallitus, 30.05.2023, § 140

Asian valmistelija: hallinnon asiantuntija Kaarlo Suutarinen

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston jäsen Siru Kauppinen on toimittanut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 25.5.2023 eroanomuksen aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston jäsenyydestä Vihreän valtuustoryhmän luottamustehtävien sisäisistä järjestelyistä johtuen.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 29.3.2022 § 25 päättänyt:

1. valita aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaostoon 11 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet valtuustokaudelle 2022-2025 seuraavasti:
 - Marja Ahava (kok.), varajäsen Jouni Kangasniemi (kok.)
 - Timo Juurikkala (vihr.), varajäsen Hannu Kokko (vihr.)
 - Tuija Haapalainen (sd.), varajäsen Maiju Aztmon (sd.)
 - Ida Tamminen (sd.), varajäsen Sanna Huuskonen (sd.)
 - Siru Kauppinen (vihr.), varajäsen Kirsi Peltonen (vihr.)
 - Matti Lepistö (kok.), varajäsen Petri Kallionpää (kok.)
 - Sari Linnansalmi (ps.), varajäsen Erika Veltheim (ps.)
 - Jukka Nevala (kok.), varajäsen Sami Paakkinen (kok.)
 - Ville Hoikkala (sd.), varajäsen Joni Hilden (sd.)
 - Jouko Karjalainen (vas.), varajäsen Tuukka Kallas (vas.)
 - Carola Bäckström (r.), varajäsen Anna-Stina Suhonen-Malm (r.)
2. valita jäseniksi valituista jaoston puheenjohtajaksi Marja Ahavan (kok.) ja varapuheenjohtajaksi Timo Juurikkalan (vihr.).

Tämän jälkeen aluevaltuusto on kokouksessaan 14.3.2023 § 15 päättänyt myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Jouni Kangasniemelle eron aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston varajäsenyydestä ja valita hänen tilalleen uuden aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston varajäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Timo Juurinen.

Hyvinvointialueesta annetun lain (hyvinvointialuelaki) 75 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain säännökset. Lain naisten ja miesten tasa-arvosta 4 a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä, hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän ja hyvinvointialueiden välisen yhteistoiminnan toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että

miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Siru Kauppiselle eron aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston jäsenyydestä;
2. valitsee hänen tilalleen uuden aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston jäsenen toimikauden loppuun.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 46

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Siru Kauppiselle eron aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston jäsenyydestä;
2. valitsee hänen tilalleen uuden aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston jäsenen toimikauden loppuun.

Kokouskäsitely

Sirpa Kauppinen ilmoitti olevansa esteellinen asiassa ja oli poissa kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan. Päätöksenteon jälkeen hän saapui takaisin kokoukseen.

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti keskustelun jälkeen:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Siru Kauppiselle eron aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston jäsenyydestä;
2. valita hänen tilalleen uuden aikuissosiaalityö- ja vammaispalvelut -jaoston jäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Reija Friman (vhr.).

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 80, 28.03.2023**Aluevaltuusto, § 47, 12.06.2023****§ 47****Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilinpäätös vuodelta 2022**

VAKEDno-2023-1171

Aluehallitus, 28.03.2023, § 80

Liitteet

1 Hyvinvointialueen tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2022.pdf

Asian valmistelija: talousjohtaja Hanna Heinikainen

Eduskunta on kesäkuussa 2021 hyväksynyt sote- ja pelastustoimen uudistusta koskevat lait (EV 111/2021), jonka perusteella hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.7.2021. Muodollisesti hyvinvointialuevalmistelu käynnistettiin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella väliaikaisen valmistelutoimielimen järjestäytymiskokouksessa elokuussa 2021. Hyvinvointialuevalmistelua jatkettiin vuoden 2022 ajan.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 117 §:n mukaan hyvinvointialueen tilikausi on kalenterivuosi. Voimaanpanolain (616/2021) 1 §:ssä on säännelty hyvinvointialuelain voimaantumisen. Sen mukaan hyvinvointialueen tilinpäätös laaditaan hyvinvointialueesta annetun lain 13 luvussa sekä tarkastetaan mainitun lain 14 luvussa tarkoitetulla tavalla.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 117 §:n mukaan aluehallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Aluehallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen aluevaltuuston käsiteltäväksi. Aluevaltuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Hyvinvointialueen toiminnan ja talouden toteutuminen tilikaudella 2022

Vuoden 2022 merkittävimpiä hyvinvointialuevalmistelun tapahtumia olivat tammikuussa pidetyt aluevaalit, hyvinvointialuetta koskevan päätöksenteon käynnistyminen maaliskuussa, hyvinvointialuejohtajan ja toimialajohtajien valinnat sekä hyvinvointialuestrategian ja talousarvion ja –suunnitelman valmistelu sekä hyvinvointialueorganisaation rakentaminen siten, että hyvinvointialueen oli mahdollista ottaa järjestämisvastuu 1.1.2023 lukien.

Hyvinvointialuevalmisteluun käytettävissä oleva määräraha oli tilikaudella 2022 kokonaisuudessaan 26,37 milj. euroa. Tilinpäätöksen mukaiset 2022 toteutuneet toimintakulut olivat yhteensä noin 20,58 milj. euroa. Toiminnan rahoitus muodostui valtion vuonna 2021 maksamasta, käyttämättä jääneestä valtionavustuksesta 1 021 985 euroa, joka siirtyi käytettäväksi vuodelle 2022. Lisäksi valtio myönsi vuonna 2022 valtionavustuksia, jotka jakautuivat yleiskatteelliseen perusrahoitukseen ja ICT-

muutostöihin kohdennettuun valtionavustukseen. Näiden yhteissumma tilikaudella 2022 oli yhteensä 25 353 857,92 euroa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vuoden 2022 toimintakulut muodostuivat pääosin palvelujen ostoista (64 %) ja valmisteluorganisaation henkilöstökuluista (28 %). Muiden toimintakulujen osuus kokonaiskuluista oli noin 6 % ja loppuosa 2 % käytettiin aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin. Tilinpäätöslaskelman mukainen tilikauden 2022 toimintakate oli 23 286,46 euroa. Merkittävimmät investointimenot muodostuivat Vantti Tilapalvelut Oy:n liiketoimintakaupasta ja Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakekaupasta.

Vuonna 2022 käyttämättä jäänyt loppuosa saadusta valtionrahoituksesta 5 797 368,71 euroa siirtyi käytettäväksi vuodelle 2023. Tämän perusteella tilikauden tulos on 0,00 euroa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilinpäätös vuodelta 2022 käsitellään aluehallituksen kokouksessa 28.3.2023. Tällöin aluehallitus myös allekirjoittaa tilinpäätöksen sillä hyvinvointialueesta annetun lain 117 § mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat sekä aluehallituksen jäsenet että hyvinvointialuejohtaja. Tämän jälkeen tilinpäätös lähetetään tilintarkastajien ja tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi, minkä jälkeen tilinpäätös etenee aluevaltuuston käsiteltäväksi kesäkuun aluevaltuuston kokoukseen 12.6.2023.

Ehdotus

Aluehallitus päättää:

1. hyväksyä ja allekirjoittaa vuoden 2022 tilinpäätöksen;
2. antaa vuoden 2022 tilinpäätöksen tilintarkastajien tarkastettavaksi;
3. valtuuttaa talousvalmistelujohtajan tekemään tilinpäätökseen tarvittavat vähäiset tekniset korjaukset ja;
4. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan käsittelyn jälkeen aluevaltuuston käsiteltäväksi;
5. esittää aluevaltuustolle, että tilikauden tulos 0,00 euroa ei anna aihetta tuloksen käsittelylle;
6. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä vuoden 2022 tilinpäätöksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 47

Liitteet

- 1 Hyvinvointialueen tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2022.pdf

Ehdotus

Aluehallitus:

1. esittää aluevaltuustolle, että tilikauden tulos 0,00 euroa ei anna aihetta tuloksen käsittelylle;
2. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä vuoden 2022 tilinpäätöksen.

Tarkastuslautakunta antaa erikseen esityksen vastuuvapauden käsittelystä myöhemmin kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Tarkastuslautakunta, § 43, 17.05.2023
Aluevaltuusto, § 48, 12.06.2023**§ 48****Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen arviointikertomus vuodelta 2022**

VAKEDno-2023-1879

Tarkastuslautakunta, 17.05.2023, § 43

Valmistelijat / lisätiedot:
Aleksi Paananen
aleksi.paananen@vakehyva.fi
Tarkastuspäällikkö

Liitteet

1 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallitus on kokouksessaan 28.3.2023 §80 hyväksynyt tilinpäätöksen ja saattanut sen tilintarkastajan tarkastettavaksi ja tarkastuslautakunnan käsittelyyn. Tilinpäätös ja arviointikertomus käsitellään kesäkuun aluevaltuuston kokouksessa 12.6.2023. Hyvinvointialuelain 125§ mukaisesti tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa aluevaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Lautakunta voi antaa aluevaltuustolle muitakin tarpeellisina pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Aluehallitus antaa aluevaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunnan arviointi perustui arviointikokouksissa saatuihin selostuksiin, talousarvio- ja tilinpäätösmateriaaliin sekä muihin arvioinnin kannalta tärkeäksi katsottuihin asiakirjoihin. Tarkastuslautakunta valmisteli arviointikertomusta kokouksissaan 5.4.2023 §30 ja 19.4.2023 §36.

Ehdotus

Esittelijä: Aleksi Paananen, Tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta päättää:

1. hyväksyä arviointikertomuksen ja
2. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee arviointikertomuksen vuodelta 2022 tiedoksi ja lähettää sen edelleen aluehallitukselle hyvinvointialuelain 125 §:n mukaista lausuntoa varten niistä toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti yksimielisesti:

1. hyväksyä arviointikertomuksen ja
2. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee arviointikertomuksen vuodelta 2022 tiedoksi ja lähettää sen edelleen aluehallitukselle hyvinvointialuelain 125 §:n mukaista lausuntoa varten niistä toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Lisätietoja päätöksestä antaa tarkastuspäällikkö Aleks Paananen, aleksi.paananen@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 48

Liitteet

1 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022

Ehdotus

Tarkastuslautakunta esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee arviointikertomuksen vuodelta 2022 tiedoksi ja lähettää sen edelleen aluehallitukselle hyvinvointialuelain 125 §:n mukaista lausuntoa varten niistä toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Kokouskäsitely

Aluevaltuutettu Kimmo Kiljunen saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 18.27. Hänen tilallaan ollut Nina Korventaival siirtyi kokouksessa varavaltuutetusta aluehallituksen jäsenen rooliin.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Tarkastuslautakunta, § 44, 17.05.2023
Aluevaltuusto, § 49, 12.06.2023**§ 49****Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilintarkastuskertomus 2022, tilinpäätöksen 2022 hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen**

VAKEDno-2023-1880

Tarkastuslautakunta, 17.05.2023, § 44

Valmistelijat / lisätiedot:

Aleksi Paananen

aleksi.paananen@vakehyva.fi

Tarkastuspäällikkö

Hyvinvointialuelain 117 §:n mukaan hyvinvointialueen tilikausi on kalenterivuosi. Aluehallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätöstilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Aluehallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen aluevaltuuston käsiteltäväksi. Aluevaltuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva hyvinvointialueen tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat aluehallituksen jäsenet sekä hyvinvointialuejohtaja.

Hyvinvointialuelain 130 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava aluevaltuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus.

Jos tilintarkastaja havaitsee, että hyvinvointialueen hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai aluevaltuuston päätöksiä, eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastuskertomuksessa on tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus. Muistutusta ei voida kohdistaa aluevaltuustoon.

Tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä aluehallituksen lausunto. Aluevaltuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehty muistutus antavat aihetta. Hyväksyessään tilinpäätöksen aluevaltuusto päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Ehdotus

Esittelijä: Aleksi Paananen, Tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta päätti yksimielisesti:

1. saattaa tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2022 aluevaltuustolle tiedoksi ja

2. esittää aluevaltuustolle, että vuoden 2022 tilinpäätös hyväksytään, ja että
3. hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen ja hyvinvointialueen tilivelvollisille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Päätös

Tarkastuslautakunta päättää:

1. saattaa tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2022 aluevaltuustolle tiedoksi ja
2. esittää aluevaltuustolle, että vuoden 2022 tilinpäätös hyväksytään, ja että
3. hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen ja hyvinvointialueen tilivelvollisille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Lisätietoja päätöksestä antaa tarkastuspäällikkö Alekski Paananen, aleksi.paananen@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 49

Liitteet

- 1 Tilintarkastuskertomus vuodelta 2022.pdf

Ehdotus

Tarkastuslautakunta:

1. saattaa tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2022 aluevaltuustolle tiedoksi ja
2. esittää aluevaltuustolle, että vuoden 2022 tilinpäätös hyväksytään, ja että;
3. hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen ja hyvinvointialueen tilivelvollisille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Tarkastuslautakunta, § 41, 17.05.2023
Aluevaltuusto, § 50, 12.06.2023**§ 50****Eteva kuntayhtymän tilinpäätös tilikaudelta 1.1.2022-31.12.2022 ja vastuuvapauden myöntäminen**

VAKEDno-2023-1876

Tarkastuslautakunta, 17.05.2023, § 41

Valmistelijat / lisätiedot:

Aleksi Paananen

aleksi.paananen@vakehyva.fi

Tarkastuspäällikkö

Liitteet

- 1 Eteva tilintarkastuskertomus 2022
- 2 Eteva kuntayhtymä toimintakertomus ja tilinpäätös 2022.pdf.pdf
- 3 Eteva tilinpäätös allekirjoitussivu
- 4 Eteva arviointikertomus 2022 versio 2023-04-13.pdf

Eteva kuntayhtymän toiminnot siirtyivät kuudelle hyvinvointialueelle ja Etevan toiminta nyky muodossaan päättyi 31.12.2022. Etevan vaativat palvelut siirtyivät HUS-yhtymälle.

Eteva kuntayhtymän tarkastuslautakunta käsitteli kokouksessaan 13.4.2023 vuoden 2022 tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen. Etevan tarkastuslautakunta päätti esittää Itä-Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Keski-Uudenmaan, Länsi-Uudenmaan, Päijät-Hämeen ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueiden tarkastuslautakunnille ja edelleen aluevaltuustoille Etevan viimeisen tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä Etevan vuoden 2022 tilivelvollisille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Ehdotus

Esittelijä: Aleksi Paananen, Tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta päättää esittää, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valtuusto:

1. merkitsee tiedoksi Eteva kuntayhtymän tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2022,
2. hyväksyy Eteva kuntayhtymän tilikauden 2022 tilinpäätöksen ja
3. myöntää vastuuvapauden Eteva kuntayhtymän tilivelvollisille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Kokouskäsittely

Käsittelyn aikana esittelijä teki muutetun päätösehdotuksen, jossa päätösehdotuksen 1. kohtaa muutetaan seuraavasti : "*merkitsee tiedoksi Eteva kuntayhtymän tilintarkastus- ja arviointikertomuksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.*

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti yksimielisesti muutetun päätösehdotuksen mukaisesti esittää, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valtuusto:

1. merkitsee tiedoksi Eteva kuntayhtymän tilintarkastus- ja arviointikertomuksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2022,
2. hyväksyy Eteva kuntayhtymän tilikauden 2022 tilinpäätöksen ja
3. myöntää vastuuvapauden Eteva kuntayhtymän tilivelvollisille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Lisätietoja päätöksestä antaa tarkastuspäällikkö Alekski Paananen, aleksi.paananen@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 50

Liitteet

- 1 Eteva tilintarkastuskertomus 2022
- 2 Eteva arviointikertomus 2022 versio 2023-04-13.pdf
- 3 Eteva kuntayhtymä toimintakertomus ja tilinpäätös 2022.pdf.pdf
- 4 Eteva_revisionsberättelse_2022

Oheismateriaali

- 1 Aluehallituksen käsittely 28.3.2023

Ehdotus

Tarkastuslautakunta esittää, että aluevaltuusto:

1. merkitsee tiedoksi Eteva kuntayhtymän tilintarkastus- ja arviointikertomuksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2022,
2. hyväksyy Eteva kuntayhtymän tilikauden 2022 tilinpäätöksen ja
3. myöntää vastuuvapauden Eteva kuntayhtymän tilivelvollisille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Tarkastuslautakunta, § 42, 17.05.2023
Aluevaltuusto, § 51, 12.06.2023**§ 51****Kårkullan kuntayhtymän tilinpäätös tilikaudelta 1.1.2022-31.12.2022 ja vastuuvapauden myöntäminen**

VAKEDno-2023-1878

Tarkastuslautakunta, 17.05.2023, § 42

Valmistelijat / lisätiedot:

Aleksi Paananen

aleksi.paananen@vakehyva.fi

Tarkastuspäällikkö

Liitteet

- 1 Tilintarkastuskertomus Kårkulla 2022 (ID 196730).pdf
- 2 Kårkulla Tilinpäätös 2022 allekirjoitettu (ID 196729).pdf
- 3 Kårkulla Bokslut 2022 undertecknat (ID 196728).pdf
- 4 Arviointikertomus Kårkulla 2022 - käännös.pdf
- 5 Utvärderingsberättelse Kårkulla 2022 (ID 196971).pdf

Kårkullan kuntayhtymän toiminta päättyi 31.12.2022. Kuntayhtymän toiminta, omaisuus, sitoumukset ja henkilöstö siirtyi ja jakautui seitsemän kaksikielisen hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin kesken voimaanpanolain (616/2021) säännösten mukaisesti.

Kårkullan tarkastuslautakunta päätti kokouksessaan 10.5.2023 esittää asianomaisten tarkastuslautakuntien välityksellä Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Varsinais-Suomen, Länsi-Uudenmaan, Vantaa-Keravan, Itä-Uudenmaan ja Kymenlaakson aluevaltuustoille sekä Helsingin kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2022 tilinpäätös hyväksytään ja että tilivelvillisille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Ehdotus

Esittelijä: Aleksi Paananen, Tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta päättää esittää, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valtuusto:

1. merkitsee tiedoksi Kårkullan kuntayhtymän tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2022,
2. hyväksyy Kårkullan kuntayhtymän tilikauden 2022 tilinpäätöksen ja
3. myöntää vastuuvapauden Kårkullan kuntayhtymän tilivelvillisille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Kokouskäsitely

Käsittelyn aikana esittelijä teki muutetun päätösehdotuksen, jossa päätösehdotuksen 1. kohtaa muutetaan seuraavasti : "*merkitsee tiedoksi Kårkulla kuntayhtymän tilintarkastus- ja arviointikertomuksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.*

Minna Ainasvuori saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo. 17.18.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti yksimielisesti muutetun päätösehdotuksen mukaisesti esittää, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valtuusto:

1. merkitsee tiedoksi Kårkullan kuntayhtymän tilintarkastus- ja arviointikertomuksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2022,
2. hyväksyy Kårkullan kuntayhtymän tilikauden 2022 tilinpäätöksen ja
3. myöntää vastuuvapauden Kårkullan kuntayhtymän tilivelvollisille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Lisätietoja päätöksestä antaa tarkastuspäällikkö Alekski Paananen, aleksi.paananen@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 51

Liitteet

- 1 Arviointikertomus Kårkulla 2022 - käänös.pdf
- 2 Utvärderingsberättelse Kårkulla 2022 (ID 196971).pdf
- 3 Kårkulla Bokslut 2022 undertecknat (ID 196728).pdf
- 4 Tilintarkastuskertomus Kårkulla 2022 (ID 196730).pdf
- 5 Kårkulla Tilinpäätös 2022 allekirjoitettu (ID 196729).pdf

Oheismateriaali

- 1 Aluehallituksen käsittely 28.3.2023

Ehdotus

Tarkastuslautakunta esittää, että aluevaltuusto:

1. merkitsee tiedoksi Kårkullan kuntayhtymän tilintarkastus- ja arviointikertomuksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2022,
2. hyväksyy Kårkullan kuntayhtymän tilikauden 2022 tilinpäätöksen ja
3. myöntää vastuuvapauden Kårkullan kuntayhtymän tilivelvollisille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 142, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 52, 12.06.2023**§ 52****HUS-järjestämissopimuksen hyväksyminen**

VAKEDno-2023-1759

Aluehallitus, 30.05.2023, § 142

Liitteet

- 1 HUS-järjestämissopimus.pdf
- 2 HUS-organiseringssavtal.pdf

Oheismateriaali

- 1 Esittelymateriaali HUS-järjestämissopimuksesta.pdf
- 2 Annetut lausunnot - kansalliskielilautakunnat, STM, Helsingin yliopisto.pdf

HUS-järjestämissopimus on Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän keskinäinen sopimus, jossa osapuolet sopivat keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi. Sopimuksen sisällöstä, valmistelusta ja hyväksymisestä säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021, jäljempänä Uusimaa-laki). Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa osapuolten työnjaon, yhteistyön ja toiminnan yhteensovittamisen toteutuminen siltä osin kuin se on tarpeellista osapuolten lakisääteisten tehtävien hoitamisen ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi.

Uusimaa-lain mukaisesti HUS-järjestämissopimuksen on edistettävä terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, potilasturvallisuutta, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta, ja kielellisiä oikeuksien toteutumista. Työnjaossa on lisäksi varmistettava, että sopimuksen perusteella terveydenhuoltoa antavassa toimintayksikössä on tehtävän hoitamiseksi riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen. Sopimuksessa on sovittava osapuolten välisestä työnjaosta siten, että asiakkaalla on oikeus yhdenvertaiseen hoitoon kotikunnastaan riippumatta.

Sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain (616/2021) 48 §:n mukaan HUS-järjestämissopimus on laadittava vuoden 2024 loppuun mennessä. Tilanteessa, jossa Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäjinä toimivat 1.1.2023 alkaen uudet hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä, on kuitenkin perusteltua, että järjestäjien välisestä työnjaosta sovitaan järjestämisvastuun siirron yhteydessä. Tällä menettelyllä turvataan siirtymävaiheessa asukkaiden oikeudet yhdenvertaiseen sosiaali- ja terveystalveluihin sekä edistetään palvelujen integraatiota uudistuksen alusta lähtien.

Sopimuksen valmistelun koordinoinnista vastaa Helsingin kaupunki. Valmistelutyötä tehdään yhteistyössä Helsingin kaupungin, Uudenmaan hyvinvointialueiden sekä HUS-yhtymän kesken. Yhteistyötä sekä valmistelun koordinaatiota ja ohjausta varten on perustettu alueellinen valmisteluryhmä, jossa ovat edustettuina kaikki Uudenmaan

hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki sekä HUS-yhtymä. Sopimuksen valmistelua varten on nimetty lisäksi 13 teemaryhmää, joiden tehtävänä on ollut sopimustekstin laatiminen.

Sopimuksen sisällöstä säädetään Uusimaa-lain 9.3 §:ssä. Edellä mainitut 13 teemaryhmää ovat tuottaneet asiantuntemukseensa pohjautuen vaadittavan sisällön, ja järjestämissopimus pitää sisällään alla luetellut kokonaisuudet:

1. Yleiset sopimusehdot
2. Yhteistoiminnan johtaminen, ohjaus ja päätöksenteko
3. Rahoitus ja talous
4. Alueen väestön terveys ja hyvinvointi
5. Perusterveydenhuollon vahvistaminen ja palveluketjujen ja -kokonaisuuksien yhteensovittaminen Uudenmaan alueella
6. Erikoissairaanhoidon palveluiden järjestämisvastuu
7. Tutkimus, koulutus, kehittäminen ja innovaatiotoiminta
8. Tukipalvelut
9. Asiakas- ja potilastiedot
10. Valmiussuunnittelu, varautuminen ja poikkeusolot
11. Omavalvonta ja laatu
12. Tiedolla johtaminen
13. Digitaaliset palvelut

Uusimaa-lain mukaisesti sopimusta valmisteltaessa on kuultu ja pyydetty lausunto Helsingin yliopistolta sekä sosiaali- ja terveysministeriöltä. Lisäksi Uusimaalain 19 §:n ja hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 33 §:n mukaisilta kansalliskielilautakunnilta on pyydetty lausunto järjestämissopimuksesta. Lausunnot on huomioitu sopimusvalmistelussa. Lausunnot ovat oheismateriaalina.

HUS-järjestämissopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun Uudenmaan hyvinvointialueiden aluevaltuustot, Helsingin kaupunginvaltuusto ja HUS-yhtymän yhtymäkokous ovat sen hyväksyneet. Tämän jälkeen hyväksytty sopimus on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle.

Edunvalvontajaosto on käsitellyt järjestämissopimusta kokouksessaan 5.5.2023 ja päättänyt merkitä tiedoksi HUS-järjestämissopimuksen valmistelun sekä käsittelyaikataulun.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan HUS-järjestämissopimuksen.

Kokouskäsitely

Teemu Purojärvi ja Marja Ahava ilmoittivat olevansa esteellisiä palvelussuhdejäävyyden perusteella ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 10.02. Viestinnän edustaja Mia Flygar saapui kokoukseen klo 10.02.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen. Päätöksenteon jälkeen Teemu Purojärvi ja Marja Ahava saapuivat takaisin kokoukseen klo 10.04.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 52

Liitteet

- 1 HUS-organisierungsavtal.pdf
- 2 HUS-järjestämissopimus.pdf

Oheismateriaali

- 1 Annetut lausunnot - kansalliskielilautakunnat, STM, Helsingin yliopisto.pdf
- 2 Esittelymateriaali HUS-järjestämissopimuksesta.pdf

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan HUS-järjestämissopimuksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Nationalspråksnämnden, § 14, 16.05.2023**Aluehallitus, § 143, 30.05.2023****Aluevaltuusto, § 53, 12.06.2023****§ 53****Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaksikielisyysohjelman ja toimintasuunnitelman hyväksyminen**

VAKEDno-2023-1907

Nationalspråksnämnden, 16.05.2023, § 14

Liitteet

- 1 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaksikielisyysohjelma.pdf
- 2 Vanda och Kervo välfärdsområdets tvåspråkighetsprogram.pdf
- 3 Handlingsplanen för tvåspråkighetsprogrammet.pdf

Som tvåspråkigt välfärdsområde har Vanda och Kervo välfärdsområde skyldighet inför lagen att ordna all service på de två nationalspråken, svenska och finska.

Tvåspråkighetsprogrammet stöder Vanda och Kervo välfärdsområdets värden som är följande: rättvisa, ansvarsfullhet och djärvhet.

Tvåspråkighetsprogrammet har sammanställts för tre huvudsakliga målgrupper; klienterna, personalen samt stödfunktionerna i förhållande till dessa. Tvåspråkighetsprogrammet beaktas konsekvent och genomgående i all verksamhet inom Vanda och Kervo välfärdsområde.

Med detta försäkrar vi möjligheten att uppnå de språkliga rättigheterna och skyldigheterna, som föreskrivs i lagstiftningen.

Välfärdsområdets nationalspråksnämnd utreder, utvärderar och fastställer vilka tjänster den språkliga minoriteten behöver få på det egna språket och följer tillgången till och kvaliteten hos dessa tjänster, samt lägger fram åtgärdsförslag för välfärdsområdesstyrelsen om hur de tjänster och servicekedjor som tillhandahålls den språkliga minoriteten ska utvecklas och om kraven på personalens språkkunskaper och utvecklingen av språkkunskaperna (förvaltningsstadgan § 27).

Ehdotus

Nationalspråksnämnden beslutar att godkänna tvåspråkighetsprogrammet och handlingsplanen som presenterats under mötet och finns som bilaga.

Päätös

Nationalspråksnämnden beslöt att godkänna tvåspråkighetsprogrammet och handlingsplanen som presenterats under mötet och finns som bilaga.

Mer information om beslutet ges av nationalspråksnämndens föredragande Kati Liukko, kati.liukko@vakehyva.fi.

Liitteet

- 1 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaksikielisyysohjelma.pdf
- 2 Vanda och Kervo välfärdsområdets tvåspråkighetsprogram.pdf
- 3 Handlingsplanen för tvåspråkighetsprogrammet.pdf
- 4 Kaksikielisyysohjelman toimintasuunnitelma.pdf

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tulee kaksikielisenä hyvinvointialueena varmistaa kielellisten oikeuksien toteutuminen hyvinvointialueen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa. Hyvinvointialueen palvelut on järjestettävä niin, että asukkaita ja palvelujen käyttäjiä pystytään palvelemaan kansalliskielillä, ruotsiksi tai suomeksi, kaikilla hyvinvointialueen tehtäväalueilla.

Kansalaisten oikeudesta saada palveluja omalla äidinkielellään ja viranomaisten velvollisuudesta tuottaa näitä palveluja säädetään muun muassa Suomen perustuslaissa (731/1999), kielilaissa (423/2003), julkisyhteisön henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetussa laissa (424/2003) sekä terveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen erityislainsäädännössä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategian mukaan hyvinvointialue laatii kaksikielisyysohjelman tukemaan lakisääteisiä sekä strategiassa asetettuja velvoitteita ja tavoitteita. Ohjelman laadinnan yhteydessä arvioidaan ja asetetaan tarkemmat tavoitteet ruotsinkielisten palvelujen kehittämiseksi strategiakaudella.

Kaksikielisyysohjelma tukee Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen arvoja, jotka ovat: oikeudenmukaisuus, vastuullisuus ja rohkeus. Kaksikielisyysohjelman tarkoitus on antaa suunnitelmallista ja järjestelmällistä tukea koko henkilöstölle siten, että lainsäädännössä säädetyt kielelliset oikeudet saavutetaan. Kaksikielisyysohjelma on koottu kolmea pääasiallista kohderyhmää varten: *asiakkaita*, jotka saavat hoitoa ja palvelua omalla kielellä, ruotsiksi tai suomeksi, *henkilöstöä*, joka antaa hoitoa ja palvelua näillä kielillä sekä *tukipalveluita*. Kaksikielisyysohjelman tueksi on luotu toimintasuunnitelma, josta tavoitteet, toimenpiteet, mittarit ja vastuullinen taho ilmenevät.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaksikielisyysohjelman ja kaksikielisyysohjelman toimintasuunnitelman.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 53

Liitteet

- 1 Handlingsplanen för tvåspråkighetsprogrammet.pdf
- 2 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaksikielisyysohjelma.pdf
- 3 Kaksikielisyysohjelman toimintasuunnitelma.pdf

4 Vanda och Kervo välfärdsområdets tvåspråkighetsprogram.pdf

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaksikielisyysohjelman ja kaksikielisyysohjelman toimintasuunnitelman.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 144, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 54, 12.06.2023**§ 54****Hyvinvointialueen hallintosäännön päivittäminen 12.6.2023 lukien**

VAKEDno-2022-12

Aluehallitus, 30.05.2023, § 144

Liitteet

1 Hallintosääntö 12.6.2023 lukien (aluehallitus 30.5.2023)

Asian valmistelija: vt. hallintojohtaja Riikka Liljeroos

Hyvinvointialueen päätösvaltaa käyttää aluevaltuusto, joka voi kuitenkin siirtää toimivaltaansa hyvinvointialueen muille toimielimille sekä luottamushenkilöille ja viranhaltijoille hallintosäännön kautta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosääntö on hyväksytty ensimmäisen kerran aluevaltuustossa 8.3.2022 § 4. Tämän jälkeen sitä on päivitetty useampaan kertaan vuoden 2022 aikana sekä aluevaltuuston kokouksessa 6.2.2023 § 9 ja 14.3.2023 § 19.

Hyvinvointialueen järjestämisvastuun käynnistyttyä 1.1.2023 lukien on seurattu hallintosäännön pienempiä muutostarpeita. Muutosehdotukset koskevat hallintosäännön seuraavia kohtia:

- § 28: Asian ottaminen aluehallituksen käsiteltäväksi -kohdasta poistettu maininta aluehallituksen esittelijästä, sillä hyvinvointialuejohtaja on aluehallituksen esittelijä.
- §:t 31, 32, 33, 34, 35 ja 88: Korjattu hankintatoimivaltojen viittaus oikeaan pykälänumeroon.
- § 31 ja 32: Poistettu hyvinvointialuejohtajan toimivallasta useampaa toimialaa koskevat muistutukset ja kantelut ja lisätty se toimialajohtajien toimivaltaan. Tarkoituksena, että useampaa toimialaa koskevissa muistutuksissa ja kanteluissa toimialajohtajat allekirjoittavat ne kukin osaltaan. Lisätty hyvinvointialuejohtajalle useampaa toimialaa koskevien toimintaohjeiden (pysyväisluonteiset määräykset) antaminen ja toimialajohtajalle vastaavasti oman toimialansa osalta. Tämän lisäksi on toki normaaleita virkaorganisaation ohjeita, joista ei tehdä viranhaltijapäätöksiä.
- § 32: Selkiytetty yhdistysten kokousedustajien nimeämistä.
- § 33 ja 34: Stilisointikorjauksia.
- § 137: Lisätty maininta, että asiantuntija voi tarvittaessa osallistua myös etäyhteydellä yksittäisen asiakohdan esittelyyn.

Luonnos hallintosäännöstä 12.6.2023 lukien on myös esityslistan liitteenä. Kaikki muutokset on tehty dokumenttiin vihreällä sekä punaisella värillä ja lisäksi kommentti-toiminnolla.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan luonnoksen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen päivitetystä hallintosäännöstä 12.6.2023 lukien.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 54

Liitteet

1 Hallintosääntö 12.6.2023 lukien (aluehallitus 30.5.2023)

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan luonnoksen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen päivitetystä hallintosäännöstä 12.6.2023 lukien.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 115, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 55, 12.06.2023**§ 55****Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen päivittäminen 13.6.2023 alkaen**

VAKEDno-2022-177

Aluehallitus, 09.05.2023, § 115

Liitteet

1 Päivitetty asiakasmaksuhinnasto - Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen päivittäminen 13.6.2023 alkaen.pdf

Asian valmistelija: Asiakasmaksujen ja myyntireskontran päällikkö Mia Mustaparta

Hallintosäännön 78 §:n mukaan aluevaltuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä periaatteista. Aluehallitus päättää tarkemmin maksujen perusteista ja euromääristä. Aluehallitus voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

Asiakasmaksuhinnastoa päivitetään tarvittaessa. Aluevaltuuston 14.3.2023 § 20 hyväksymään asiakasmaksuhinnastoon esitetään muutettavaksi ja lisättäväksi seuraavia asioita:

- 5.6 Omaishoito
 - korjataan määre (vrk-hinta päivämaksuksi)
- 5.8 Laitospalvelut
 - lisätään tuote: tutkimus-kuntoutusjakso, josta veloitetaan asiakasmaksuasetuksen (14 §) mukainen hinta.
- 6.5 Omaishoito
 - korjataan määre (vrk-hinta päivämaksuksi)
 - lisätään tarkennus maksuttomuudesta: Asiakasmaksua ei peritä asiakkaan omassa kodissa perhehoitona toteutettujen vapaapäivien ajalta.

Esitetyt muutokset on merkitty liitteenä olevaan asiakasmaksuhinnastoon punaisella värillä. Päivitysten on tarkoitus tulla voimaan 13.6.2023 lukien.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä päivitetyn asiakasmaksuhinnaston liitteen mukaisesti 13.6.2023 lukien.

Kokouskäsittely

Aluehallituksen jäsen Lauri Kaira poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 10.34 ja hänen varajäsenensä Oskari Iivarinen saapui kokoukseen.

Korjattiin teknisenä korjauksena selostusosan käsittelyviittaus 14.3.2022 § 93 muotoon 14.3.2023 § 20.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 55

Liitteet

1 Päivitetty asiakasmaksuhinnasto - Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen päivittäminen 13.6.2023 alkaen.pdf

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä päivitetyn asiakasmaksuhinnaston liitteen mukaisesti 13.6.2023 lukien.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 113, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 56, 12.06.2023**§ 56****Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osavuositarkastus ajalta 1.1.-31.3.2023**

VAKEDno-2023-1735

Aluehallitus, 09.05.2023, § 113

Liitteet

1 Hyvinvointialueen osavuositarkastus ajalta 1.1.-31.3.2023.pdf

Asian valmistelija: talousjohtaja Hanna Heinikainen ja strategiapäällikkö Marianne Juosila

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osavuositarkastus ajalta 1.1.-31.3.2023

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 72 §:n mukaisesti aluehallitus seuraa talousarvion toteutumista talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla. Talousarviossa todetaan, että toiminnan ja talouden tilanne raportoidaan aluehallitukselle ja -valtuustolle osavuositarkastuksissa sekä talousarviovuoden tilanne tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa. Vuoden ensimmäinen osavuositarkastus on laadittu tilanteen 31.3.2023 mukaisesti.

Talousarvion toteutuminen

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen käyttötalouden sitovuustasot ovat hyvinvointialue ilman erikoissairaanhoidon ja erikoissairaanhoidon, joiden osalta sitova erä on toimintakate. Tuloslaskelmaosan osalta sitovuustaso on vuosikate.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion menot vuodelle 2023 ovat 1,137 miljardia euroa ja tulot 119,2 miljoonaa euroa. Toimintakate on -1,017 miljardia euroa. Hyvinvointialueen menojen ilman erikoissairaanhoidon ennakoidaan toteutuvan 26,6 milj. euroa talousarviota korkeampina ja tulojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisina.

Menojen ylityshka koostuu pääosin asiakaspalvelujen ostoissa palvelutarpeen kasvusta ja hinnankorotuksista sekä vuokratyön käytön menoista, joiden yhteisvaikutuksen arvioidaan olevan noin 27,5 milj. euroa. Vastaavasti henkilöstömenojen arvioidaan alittuvan johtuen tammi-maaliskuussa täyttämättä olleista vakansseista.

Merkittävimmät ylityshkat asiakaspalvelujen ostojen osalta ovat:

- Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialalla 6,2 milj. euroa: lastensuojelun sijaishuollon ostopalvelut (hinnankorotukset vuodelle 2023 ovat olleet keskimäärin 18 %) sekä sosiaalityön palvelut yhteensä n. 5,0 milj. euroa.
- Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialalla 7,8 milj. euroa: asunnottomien, päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut 3 milj. euroa sekä työ- ja päivätoiminnan ostot 1,7 milj. euroa.
- Vanhusten palvelujen toimialalla 6,7 milj. euroa: ympärivuorokautisen asumispalvelujen ostot 5,0 milj. euroa.

- Terveysthuollon palvelujen toimialalla 6,8 milj. euroa: Peijaksen terveyskeskuspäivystys 1,5 milj. euroa ja Kaunialan sairaalapalvelujen ostot 1,0 milj. euroa.

Hyvinvointialueen on tasapainotettava talous vuoteen 2026 mennessä. Hyvinvointialue valmistelee talouden tasapainottamiseksi uudistus- ja tuottavuusohjelman osana talousarvioprosessia, ja valmistelun etenemisestä raportoidaan seuraavan osavuosikatsauksen yhteydessä. Talouden tasapainottamisessa keskeistä on oman palvelutuotannon onnistumisen edellytysten turvaaminen pysyvän ja sitoutuneen henkilökunnan ja hyvän toimintakulttuurin tuella. Palvelujen tuotantotapoja arvioidaan, ja panostetaan asiakashyötyjä tuottaviin kustannusvaikuttaviin palvelu- ja toimintatapoihin.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palvelutuotanto

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palvelutuotanto käynnistyi vuoden 2023 alussa onnistuneesti ilman suuria häiriöitä. Turvallisen siirtymän varmistamiseen oli valmistauduttu ns. fuusiotyöryhmissä, ja alkuvuodesta häiriöitä ratkottiin ns. eskalaatiomallilla. Siirtymävaiheen haasteet ovat liittyneet erityisesti henkilöstöhallinnon prosesseihin sekä it-järjestelmiin ja laitteisiin. Haastavista lähtökohdista huolimatta palkanmaksu onnistui alkuvuodesta hyvin.

Henkilöstön saatavuusongelmat lähes kaikilla hyvinvointialueen tehtäväalueilla on merkittävin haaste asukkaiden palvelutarpeisiin vastaavien palvelujen järjestämiselle suunnitellusti. Henkilöstön saatavuusongelmien ja palvelutarpeiden kasvun vuoksi hyvinvointialueella on jouduttu käyttämään ostopalveluja ja vuokratyövoimaa suunniteltua enemmän. Jonot useisiin palveluihin ovat edelleen olleet liian pitkät. Palvelut on kuitenkin pystytty tuottamaan turvallisella tasolla.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on käynnistetty aktiivisia toimia henkilöstötilanteen parantamiseksi. Palkkajärjestelmän yhteensovitus aloitetaan valtakunnallisten sopimusten mukaisesti 1.6.2023, ja sitä toteutetaan nopeutetussa tahdissa vuoden 2023 aikana. Tietyille kriittisille ammattiryhmille kohdennettu sitoutumislisä on valmisteltu käyttöönotettavaksi toukokuun alussa tavoitteena hoitoketjujen ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistaminen. Myös johtamiseen ja arkityön sujuvuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Vuoden 2023 talousarvion sitovien tavoitteiden arvioidaan toteutuvan tavoitteiden mukaisesti. Riskejä tavoitteiden toteutumisen osalta on tunnistettu vain perheneuvolapalvelujen odotusajan sekä terveysperusteisten poissaolojen tavoitetasojen saavuttamisessa. Hyvinvointialueella jatketaan pitkäjänteistä työtä talousarviossa ja hyvinvointialuestrategiassa linjattujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ehdotus

Aluehallitus päättää:

1. merkitä tiedoksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osavuosikatsauksen ajalta 1.1.-31.3.2023;
2. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osavuosikatsauksen ajalta 1.1.-31.3.2023.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 56

Liitteet

1 Hyvinvointialueen osavuosisikatsaus ajalta 1.1.-31.3.2023.pdf

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osavuosisikatsauksen ajalta 1.1.-31.3.2023.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 121, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 57, 12.06.2023**§ 57****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien selkokielen ottamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palvelukieleksi**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 09.05.2023, § 121

Asian valmistelija: viestintäjohtaja Leena-Mari Tanskanen

Aluevaltuuston kokouksessa 31.5.2022 § 54 jätettiin Sosialidemokraattisen aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite koskien selkokielen ottamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palvelukieleksi. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 33 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Selkokieli on suomen kielen helpommin ymmärrettävä muoto. Selkokielessä kieltä muutetaan yksinkertaisemmaksi sisällöltään, sanastoltaan ja rakenteeltaan. Se on tarkoitettu ihmisille, joilla on vaikeuksia lukea tai ymmärtää yleiskieltä. Selkokieli on vielä helpompaa kuin selkeä yleiskieli. Selkokielessä huomioidaan lukijoiden kielelliset erityistarpeet esimerkiksi suuntaamalla tekstiä lukijalle, käyttämällä tuttuja sanoja ja helppoja rakenteita sekä karsimalla tiedon määrää. (THL, Vammaispalveluiden käsikirja).

Selkokielen ottaminen hyvinvointialueen palvelukieleksi tehostaa palvelupolkuja, säästää kustannuksia ja parantaa alueen asukkaiden elämänlaatua. Tästä syystä ehdotamme selkokielen ottamista palvelukieleksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle.

Selkokieli auttaa ymmärtämään, kun ihmisellä on kielellisiä tai kognitiivisia haasteita. Selkokielisuus, joka on osa tiedon kognitiivista saavutettavuutta hyödyttää meitä kaikkia. Erityisiä hyödynsajia ovat kehitys- ja puhevammaiset, autismikirjon henkilöt, maahanmuuttajataustaiset ja neurologisesti sairaat asukkaat. Selkokielen käyttäminen tukee kielen oppimista, edistää osallisuutta ja vähentää tulkkauspalveluiden tarvetta. Asiat myös hoituvat nopeammin ja vapauttavat työntekijöiden aikaa seuraaville, kun ihminen ymmärtää, mistä on kyse. Kriisiviestinnässä selkokielen käyttö on oleellista, jotta kaikki ymmärtävät nopeasti mistä on kyse ja mitä täytyy tehdä.

Ihminen, joka ei pysty lukemaan itseään koskevia asiakirjoja, ei pysty käyttämään julkisia palveluita tarkoituksen mukaisella tavalla. Hän tarvitsee paljon apua tai jää palveluiden ulkopuolelle, mahdollisesti syrjäytyy. Suomessa on arviolta 750 000 selkokieltä tarvitsevaa ihmistä. Kielellisesti haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten määrä on Suomessa kasvussa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asukkaista noin 22% on vieraskielisiä ja määrä on jatkuvassa kasvussa. Myös väestön ikääntyminen hyvinvointialueellamme lisää selkokielen tarvetta tulevaisuudessa.

Kielellinen saavutettavuus toteutuu, kun ihminen tietää palveluista, saa palveluita, ymmärtää saamansa ohjeet ja tulee ymmärretyksi asiassaan. Tällöin ihminen pystyy ottamaan vastuun omasta hoidostaan ja itsemääräämisoikeus toteutuu. Oikeusministeriön selvityksen mukaan selkokielisyyteen tulee pyrkiä kaikessa viestinnässä (Selvitys yhdenvertaisuuden toteutumisesta sosiaali- ja terveystieteiden valinnanvapauskokeiluissa. Painopisteenä kielellinen saavutettavuus – Valto

(*valtioneuvosto.fi*). Yhdenvertainen yhteiskunta mahdollistaa yhdenvertaisen osallisuuden jokaiselle.

SDP:n aluevaltuustoryhmä esittää, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ottaa palvelukielivalikkoon suomen ja ruotsin lisäksi selkokielen."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 22.6.2022 § 121 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen konsernipalvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaika ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoalotteeseen:

Konsernipalveluissa toimiva viestinnän palvelualue vastaa yhtenä vastuualueenaan hyvinvointialueen viestintäkanavissa käytettävistä kielistä.

Selkokielen tärkeä merkitys on tunnistettu viestinnässä. Se on Vantaan ja Keravan alueella erityisen tärkeää, koska hyvinvointialueellamme on runsaasti muuta kuin suomen kieltä äidinkielenään puhuvia, kuten aloitteessa todetaan. Selkokieltä tarvitsee kaikkineen enemmän kuin joka kymmenes, joten kyse on merkittävästä määrästä asiakkaitamme.

Aluehallituksessa 28.2.2023 § 47 hyväksytyissä hyvinvointialueen yleisissä viestinnän ja tiedottamisen periaatteissa todetaan, että *"Viestintämme on konkreettista ja ymmärrettävää. Tuotamme tärkeimmät sisällöt selkokielellä."* Tämä on linjassa hyvinvointialuelain 34 §:n kanssa: *"Viestinnässä on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon hyvinvointialueen eri asukasryhmien tarpeet. Viestinnässä on käytettävä esteettömiä ja saavutettavia menetelmiä."*

Selkokielen edistäminen ja sisäinen kouluttaminen on vastuutettu viestinnässä keväällä 2023 yhdelle kielenkääntäjälle, jonka toimenkuvassa nämä tehtävät ovat saavutettavuuden lisäksi. Tällä varmistetaan, että koko viestintä kehittää osaamistaan selkokielessä ja tärkeimmät sisällöt muistetaan tehdä selkokielellä. Tämän jälkeen osaamista ja tietoisuutta selkokielen merkityksestä pystytään vähitellen laajentamaan koko hyvinvointialueelle (esimerkiksi asiakirjojen tekeminen).

Hyvinvointialue on myös alkanut hyödyntämään yhteistyötä Selkovantaalainen-lehden kanssa. Lehti jaellaan 90 000 kotitalouteen Vantaan alueella ja sen lukijaprosentti on 58. Lehti tavoittaa erityisen hyvin muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvia. Lukijatutkimuksen mukaan lukijoiden äidinkieli on tyypillisimmin venäjä, somali, arabia ja suomi. Lehteen tehtyjä selkosisältöjä hyödynnetään myös muussa viestinnässä; niitä on jaeltu esimerkiksi Keski-Uusimaassa ja tarjottu Keravan kaupungille hyödynnettäväksi.

Viestinnässä on myös tehty päätös tehdä verkkosivuista oma kieliversio selkokielellä. Tämän toteuttaminen tulee viemään aikaa, sillä ruotsin kielen käännökset ovat vielä kesken (valmiusaste noin 85 %) ja englannin kielen käännöksiä on alettu vasta tekemään. Käytämme samoja resursseja kaikkien kieliversioiden saamiseen, mutta hyödynnämme tarvittaessa ostopalveluita.

Tällä hetkellä tavoitteenamme on laatia tärkeimmät sisällöt selkokielellä ja sen jälkeen laajentaa selkokielen käyttöä. Olemme kuitenkin tässä työssä vasta alussa.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 57

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 123, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 58, 12.06.2023**§ 58****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien pysyvien hoito- ja palvelusuhteiden kehittämistä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 09.05.2023, § 123

Asian valmistelijat: lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtaja Hanna Mikkonen, vanhusten palvelujen toimialajohtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen, terveydenhuollon palvelujen toimialajohtaja Kati Liukko sekä aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimialajohtaja Kirsi Leväpelto

Aluevaltuuston kokouksessa 19.4.2022 § 44 jätettiin KD aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite koskien pysyvien hoito- ja palvelusuhteiden kehittämiseen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 28 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Valtuustoaloite koskien pysyvien hoito- ja palvelusuhteiden kehittämistä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

"Pysyvät hoito- ja palvelusuhteet sote-alalla ovat konkreettinen keino tuottaa säästöjä ja varmistaa palvelujen laatu. Kun lääkäri/sosiaalityöntekijä/kotihoidon työntekijä jne. tuntee asiakkaansa, hän hahmottaa kokonaistilanteen selkeästi.

Kotihoidossa ja muissa sosiaalipalveluissa on jatkuvuuteen panostettava. Jos ikääntyvän luona käy kuukauden aikana kymmeniä eri toimijoita, ei voida puhua hyvästä hoivasta. Pysyvät asiakassuhteet mahdollistavat toimintakyvyn muutosten seuraamisen ja näin voidaan vähentää esimerkiksi kaatumisista johtuvaa tarpeetonta kärsimystä ja kustannusten kasvua.

Asiakkaat myös usein kertovat avoimemmin vaivoistaan ja elintavoistaan tutulle kuin vaihtuville lääkäreille. Tutun lääkärin ohjeita noudatetaan paremmin ja asiakkaat ottavat vastuuta omasta terveydestään. Tutun lääkärin kanssa voi hoitaa asioita turvallisesti myös puhelimitse tai videon välityksellä.

Asiakkaat myös arvostavat pysyvää hoito- ja palvelusuhdetta. Viimeisten vuosikymmenten aikana jatkuvuus vastaanotoilla on kuitenkin vähentynyt. Asiakkaiden turvattomuus on lisääntynyt ja tämä synnyttää tarvetta lisäkäynteihin. Vastuu ja hoidon seuranta ovat vaarassa pirstoutua. Kuka on vastuussa hoidosta, jos lääkärit vaihtuvat tiuhaan?

Terveyskustannuksista 80 % kertyy paljon palveluja tarvitsevista. Erityisesti heille pysyvä hoito- ja palvelusuhde on äärimmäisen tärkeä. Se voidaan toteuttaa joko aluevastuu-, omalääkäri- tai perhelääkärimallilla. On myös tärkeää muodostaa hoidossa mukana olevien ammattilaisten tiimimalli.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa-Kerava hyvinvointialueella lähdetään kehittämään pysyviin hoito- ja palvelusuhteisiin perustuvia malleja sekä terveydenhuollossa että sosiaalipalveluissa ja niiden kehittämiseen varataan riittävät resurssit."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 18.5.2022 § 87 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähetti sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan, lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajan, vanhusten palvelujen toimialajohtajan sekä aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi, ja että vastaus valmistellaan siinä kohtaa, kun toimialajohtajat ovat aloittaneet työssään.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaika ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Terveydenhuollon palvelujen toimiala (Toimialajohtaja Kati Liukko)

Hoidon jatkuvuus on asia, jonka hyödyt ovat kiistattomat. Vahva tieteellinen näyttö osoittaa, että saman yleislääkärin hoitaessa potilasta hoidon laatu paranee, sairastuvuus ja kuolleisuus vähenevät merkittävästi, terveydenhuollon palveluiden kokonaistarve ja -kustannukset pienenevät ja potilastyytyväisyys paranee. Hoitotakuulain kiristyessä hoidon saatavuus kuitenkin korostuu keskusteluissa. On huomioitava, että saatavuus ja jatkuvuus eivät ole erillisiä asioita, eikä niitä voi tai kannata kehittää erillisinä asioina. Parantunut jatkuvuus parantaa saatavuutta ja parantunut saatavuus helpottaa jatkuvuuden toteuttamista.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on suunniteltu vuoden 2023 alusta lähtien uuden STM:n Omalääkäri 2.0- selvityksen mukaiseen tiimimalliin siirtymistä. Mallin pilotointi aloitetaan Keravan ja Kivistön terveysasemilla syksyllä 2023. Pilotointien pohjalta malli laajennetaan kaikille hyvinvointialueen terveysasemille loppuvuodesta 2023 – vuonna 2024.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala (Toimialajohtaja Hanna Mikkonen)

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimialalla pidetään tärkeänä pysyviä hoito- ja asiakassuhteita. Pysyvät suhteet edistävät luottamuksellisuutta ja auttavat asiakkaita mm. ottamaan esiin huolia.

Palvelukykyyn vaikuttavat kuitenkin henkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet, jotka näkyvät erityisesti sosiaalityöntekijöiden, psykologien ja lääkäreiden saatavuudessa. Toimintasuunnitelmissa palvelualueet ovatkin nostaneet tavoitteisiin henkilöstön saatavuuden, pitovoiman ja työhyvinvoinnin vahvistamisen.

Toimialalle on laadittu vuonna 2022 asiakkaaksi tulon prosessikuvaukset, jotka pitävät sisällään niin neuvonnan kuin asiakasohjauksenkin vaiheet. Lisäksi toimialat ovat tehneet jokaisesta palvelustaan palvelukuvaukset. Molemmat toimenpiteet parantavat palveluihin hakeutumisen selkeyttä ja palveluvalikoiman läpinäkyvyyttä. Sujuvilla hoito- ja asiakaspoluilla edistetään myös asiakaslähtöisyyttä ja hoito- ja asiakassuhteen pysyvyyttä.

Vanhusten palvelujen toimiala (Toimialajohtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen)

Vanhusten palveluissa pysyvät hoito- ja palvelusuhteet huomioidaan koko asiakaspolun ajan. Yhtenäisellä asiakkaaksi tulon prosessilla ja selkeillä tehtävien vastuukuvauksilla varmistetaan palvelupolun sujuvuutta sekä yhteistyötä eri

toimijoiden välillä. Asiakasohjauksen palvelutarpeen arvioinnissa kartoitetaan aina asiakkaan kokonaistilanne sekä tarvittavien palvelujen kokonaisuus ja sen mukaisesti nimetään tarvittaessa omatyöntekijä sosiaalihoitolain 4 §:n ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annetun lain 17 §:n mukaisesti.

Asiakasohjauksesta omatyöntekijä nimetään kaikille omaishoitoperheille sekä erityistä tukea tarvitseville asiakkaille. Lisäksi kotona asuville muistiperheille, joilla ei ole kotihoidon palvelua nimetään omatyöntekijä asiakasohjauksesta. Kotihoidon, yhteisöllisen asumisen ja hoiva-asumisen asiakkaille nimetään aina palvelusta vastuuhoitaja, joka huolehtii asiakkaan palvelukokonaisuuden toteutumisesta, huolehtii hoito- ja palvelusuunnitelman ajantasaisuudesta sekä hoidon jatkuvuudesta. Vastuuhoitajan nimeäminen edellytetään kotihoidon sekä asumisen palvelukuvauksissa ja sillä varmistetaan asian toteutuminen sekä omassa, että ostopalveluna tuotettavissa palveluissa yhdenvertaisesti.

Henkilöstön vaihtuvuuteen ja saatavuuden haasteisiin on kiinnitetty erityistä huomiota toimialan toimintasuunnitelmassa ja tätä parantaviin toimiin on ryhdytty yhdessä hyvinvointialueen henkilöstöpalvelujen kanssa.

Hoiva-asumisessa on siirrytty hybriditaloissa kotihoivamallin mukaiseen toimintaan. Kotihoivamallissa asiakkaan ei tarvitse muuttaa hänen palveluntarpeensa muuttuessa. Toimintatapa mahdollistaa asiakkaiden palveluntarpeeseen vastaamisen niin, että palvelut liikkuvat asiakkaan sijasta. Yhteisöllisestä asumisesta siirtyminen tehostettuun asumispalveluun helpottuu ja asiakkaan siirrot toiseen yksikköön vähenevät.

Aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimiala (Toimialajohtaja Kirsi Leväpelto)

Aikuissosiaalityön ja vammaispalveluiden toimialan toimintasuunnitelmassa on korostettu sujuvaa asiakasohjausta, jossa palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asiakkaiden osallisuutta tukevia toimintatapoja, kuten asiakasraatitoimintaa ja asiakaspalautteita. Lisäksi henkilöstön osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia lisätään mahdollistamalla vuoropuhelu johdon /esihenkilöstön kanssa sekä huomioimalla henkilöstön ideat uudistamistyössä. Aikuissosiaalityössä on käytössä omatyöntekijä, joka voi hyödyntää tarvittaessa moniammatillista yhteistyöverkostoa palvelutarpeen arvioinnissa ja tukipalveluiden suunnittelussa. Henkilöstön jaksamiseen ja pysyvyyteen on haluttu panostaa luomalla oma mentorointimalli uuden työntekijän perehdytykseen.

Vammaispalveluissa pysyvät hoito- ja palvelusuhteet on jo varmistettu asiakkaaksi saapumisen prosessissa, jossa asiakkaalle nimetään ikäkausitiimistä omatyöntekijä. Omatyöntekijä kulkee asiakkaan mukana palveluntarpeen alkuarvioinnissa ja palvelutarpeiden muutostilanteissa varmistaen palveluiden jatkuvuuden eri nivelvaiheissa. Asiakkaan siirtyessä palveluiden piiriin, nimetään asiakkaalle omatyöntekijä. Jos palvelun aikana palveluntarpeeseen tulee muutosta, omatyöntekijä on yhteydessä asiakasohjauksen työntekijään. Asukassijoitukset pyritään tekemään niin, ettei asukkaan tarvitse muuttaa kodistaan pois, vaikka terveyden tilanne muuttuisi. Pyrimme sitouttamaan henkilöstöä niin, että muutokset henkilöstössä olisi mahdollisimman vähäiset.

Vammaispalveluiden palvelualueella on alkuvuoden aikana erityisesti kiinnitetty palveluprosessien sujuvuuteen yhteistyöllä asiakasohjauksen, palveluiden järjestämisen ja palvelutuotannon välillä. Tavoitteena on ollut ehkäistä katkoksia palveluissa ja nopeuttaa palveluiden toteutumista. Näillä toimenpiteillä on saavutettu hyviä tuloksia henkilöstön pysyvyydessä.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 58

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Kokouskäsitely

Aluevaltuutettu Anssi Aura poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 19.03 ja varavaltuutettu Carita Orlando saapui hänen tilalleen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 124, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 59, 12.06.2023**§ 59****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Tiimimalli-työtavan käyttöönottoa terveysasemilla Vantaa-Kerava hyvinvointialueella**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 09.05.2023, § 124

Asian valmistelija: Terveystieteiden palvelujen toimialajohtaja Kati Liukko

Aluevaltuuston kokouksessa 31.5.2022 § 53 jätettiin Marja Ahavan, Anniina Pylsyn ja Olga Gilbertin valtuustoaloite koskien tiimimalli-työtavan käyttöönottoa terveysasemilla Vantaa-Kerava hyvinvointialueella. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 31 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Useissa kunnissa ja kuntayhtymissä on käytössä tiimimalli -työskentelytapa, joka mahdollistaa hoidon jatkuvuuden ja hoidon saatavuuden viikon kuluessa.

Hoidon jatkuvuus on tutkitusti perusterveydenhuollon laadun keskeinen elementti. Hoidon jatkuvuutta on pidetty erityisen tärkeänä potilaille, joilla on pitkäaikaisia terveysongelmia tai sairauksia, monisairastavuutta tai muista syistä johtuvaa runsasta terveyspalveluiden käytön tarvetta. Hoidon jatkuvuus liittyy parempaan potilastyytyväisyyteen, paremmin toteutuvaan terveyden edistämiseen, parempaan hoitoon sitoutumiseen ja vähäisempään sairaalahoidon tarpeeseen ja vähäisempään kuolleisuuteen.

Moniammatillista yhteistyötä pitää vahvistaa, jotta terveyspalvelut toimivat sujuvasti, kustannustehokkaasti ja seitsemän päivän hoitotakuun toteuttaen. Moniammatillisessa tiimissä on mukana lääkäreitä ja hoitajia sekä mahdollisuuksien mukaan sosiaalityöntekijöitä, psykiatrisia sairaanhoitajia ja fysioterapeutteja. Tiimimallissa potilaan ongelmaa aloitetaan selvittämään heti ensimmäisen yhteydenoton aikana moniammatillisesti. Osa potilaiden ongelmista saadaan hoidettua saman päivän aikana ja jopa etänä kuntoon. Mallin myötä hoidon jatkuvuus on taattu, kun sama tiimi hoitaa aina samat potilaat. Tiimimallissa muutaman tiimin jäsenen poissaolo tai vaihtuminen ei romuta hoidon jatkuvuutta tai hoidon saatavuutta. Jokaiselle potilaalle voidaan räätälöidä yksilöllisesti sopiva palvelu nopeasti, sujuvasti ja kustannustehokkaasti.

Esitämme, että Vantaa-Kerava hyvinvointialueen terveysasemilla kehitettäisiin toimintaa tiimimalli-työtavan mukaisesti paikalliset terveysasemien olosuhteet huomioiden."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 22.6.2022 § 120 päättänyt merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

Aloite jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa kuuden kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä takia aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on molemmissa alueen kunnissa ollut jo aiemmin käytössä tiimimallityyppistä toimintaa. Keravan terveysaseman väestö on jaettu omalääkärimallin mukaisesti niin, että jokaisella asukkaalla on nimetty omalääkäri. Vantaan terveysasemilla puolestaan on ollut käytössä listamalli, missä säännöllistä palvelua tarvitseville asukkaille on nimetty omalääkäri. Molemmissa kunnissa on siis aihioita otsikon mukaiseen uuteen tiimimalliin siirtymiseen.

Hoidon jatkuvuus on asia, jonka hyödyt ovat kiistattomat. Vahva tieteellinen näyttö osoittaa, että saman yleislääkärin hoitaessa potilasta hoidon laatu paranee, sairastuvuus ja kuolleisuus vähenevät merkittävästi, terveydenhuollon palveluiden kokonaistarve ja -kustannukset pienenevät ja potilastyytyväisyys paranee. Hoitotakuulain kiristyyessä hoidon saatavuus kuitenkin korostuu keskusteluissa. On huomioitava, että saatavuus ja jatkuvuus eivät ole erillisiä asioita, eikä niitä voi tai kannata kehittää erillisinä asioina. Parantunut jatkuvuus parantaa saatavuutta ja parantunut saatavuus helpottaa jatkuvuuden toteuttamista.

Terveydenhuollon toimialalla on valmisteltu jo vuoden 2022 loppupuolelta lähtien Omalääkäri 2.0- selvityksen mukaisen tiimimallin, monialaisen palvelumallin ja ratkaisijatiimimallin käyttöönottoa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella.

Ratkaisijatiimimalli

Kun potilas ottaa yhteyttä terveysasemalle huolensa tai terveysongelmansa takia, tulee hänen asiaansa lähteä ratkaisemaan tai edistämään heti ensimmäisen yhteydenoton aikana. Ratkaisijatiimimallin mukainen toiminta ohjaa terveysaseman resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä, sillä askeleen pidemmälle viedyllä ja moniammatillisesti toteutetulla hoidontarpeen arvioinnilla asiakkaan asia otetaan heti työn alle, asiaa ei siirretä toiselle ammattilaiselle, vaan ensisijaisesti potilaan ongelma ratkaistaan itse, konsultoiden tarvittaessa toisia ammattilaisia. Ratkaisijamallin mukaisessa toiminnassa myös lääkärin kannanotto asiaan saadaan nopeasti. Samalla asiakas on tietoinen, että hänen asiaansa hoidetaan.

Ratkaisijatiimin toiminta vähentää tarpeetonta jonotusta ja nopeuttaa avun saantia. Lisäksi malli säästää aikaa ja ympäristöä, jos asia voidaan hoitaa etäkonsultaationa. Ratkaisijatiimimalli ei vaaranna hoidon jatkuvuutta ja pitkäaikaisia hoitosuhteita ja rajallisten resurssien tarkoituksenmukainen käyttö hyödyttää kaikkia.

Ratkaisijatiimimallin mukainen toiminta rikastaa ammattilaisten työtä lisääntyneen ammattilaisten välisen yhteistyön myötä ja toisaalta se mahdollistaa työntekijöiden entistä paremman keskittymisen omaan osaamisalueeseensa.

Askeleen pidemmälle viedyllä hoidontarpeenarvioinnilla seulotaan joukosta asiakkaat, jotka todella tarvitsevat lääkärin vastaanottoa. Hoidon jatkuvuutta pyritään turvaamaan omalääkäri- asiakkaiden kohdalla arvioimalla, voiko asia odottaa omalääkärin vastaanottoa.

Ratkaisijatiimimallin avulla pystytään vastaamaan saatavuuteen ja se tulee linkittää vahvasti omatiimimalliin.

Ratkaisijatiimimalli on jo käytössä sekä Keravan että Korson terveysasemilla. Muut hyvinvointialueen terveysasemat ottavat mallin käyttöön kevään 2023 aikana.

Monialainen tiimimalli

Monialainen tiimimalli, joka soveltuu erityisesti paljon palveluita tarvitsevan tai laaja-alaisen tai vaikeahoitoisen ongelmakentän asiakkaille, on pilotoitu jo viime vuoden puolella sekä Keravan että Korson terveysasemilla. Jatkossa tämä malli tullaan integroimaan omatiimimalliin. Jatkossa on mietittävä myös, onko tämä malli käytössä jokaisella terveysasemalla, vai perustetaanko hyvinvointialueelle keskitettyjä tiimejä tämän monialaista palvelua tarvitsevan asiakasryhmän palvelemiseksi. Monialainen tiimi vaatii erikoistumista sekä lääkäreiltä, että hoitajilta ja lisäksi monen eri ammattiryhmän yhteistyötä.

Omalääkäri 2.0- selvitys ja omatiimimalli

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on suunniteltu vuoden 2023 alusta lähtien uuden STM:n Omalääkäri 2.0- selvityksen mukaiseen tiimimalliin siirtymistä. Mallin pilotointi aloitetaan Keravan ja Kivistön terveysasemilla syksyllä 2023. Pilotointien pohjalta malli laajennetaan kaikille hyvinvointialueen terveysasemille loppuvuodesta 2023 – vuonna 2024.

Omatiimimallin suunnittelee terveysasemien henkilöstö. Vuoden 2023 aikana koko terveydenhuollon palveluiden henkilöstö koulutetaan jatkuvan parantamisen ajatusmalliin ja menetelmiin, ja lisäksi kaikki esimiehet koulutetaan lean-/valmentavaan johtamiseen. Koko toimialalle koulutetaan lisäksi kehittäjiä, jotka toimivat työyhteisöjen tukena muutoksessa.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 59

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 125, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 60, 12.06.2023**§ 60****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sairaaloissa käynnistettävää päihdetyötä**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 09.05.2023, § 125

Asian valmistelija: terveydenhuollon palvelujen toimialajohtaja Kati Liukko

Aluevaltuuston kokouksessa 31.5.2022 § 55 jätettiin Antero Eerolan valtuustoaloite koskien sairaaloissa käynnistettävää etsivää päihdetyötä. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 15 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Valtuustoaloite koskien sairaaloissa käynnistettävää etsivää päihdetyötä

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue käynnistää etsivän päihdetyön terveyspalveluissa. Tarkoituksena on tarjota tukea ja apua vaikeiden päihdeongelmien takia päivystykseen tai muuhun sairaalahoitoon joutuvien ihmisten arjen ja elämönhallinnan ongelmiin. Yhteistyötä voitaisiin tässä yhteydessä tehdä kolmannen sektorin järjestöjen kanssa."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 22.6.2022 § 122 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

Aloite jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa kuuden kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen päihde- ja mielenterveyspalveluissa tuotetaan jo tällä hetkellä jalkautuvia palveluita usealla eri tavalla ja useissa eri tiimeissä. Peijaksen päivystysalueella on ollut päihdepalveluiden sairaanhoitaja lähes kymmenen vuotta. Työn tavoitteena on aktiivisesti tarjota päihdehoitoa niitä tarvitseville potilaille. Työtehtäviin kuuluvat päivystysalueen päihdehoidon tarpeen arviointi, ohjaus ja neuvonta sekä jatkohoidon järjestäminen päihdepalveluihin. Tehtävään sisältyvät myös päihdehoidon konsultaatiot ja koulutus Peijaksen osastojen henkilöstölle. Työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen päihde- ja mielenterveyspalveluiden kanssa.

Lisäksi tuotamme jalkautuvaa päihdetyötä, joka voi kohdentua avo- tai laitospalveluissa oleviin potilaisiin tai olla haittoja vähentävää etsivää työtä. Ammattilaisten rinnalla jalkautuvaa työtä tekee päihde- ja mielenterveyspalveluihin palkattu kokemusasiantuntija.

Jalkautuvaa työtä toteuttaa tällä hetkellä kuusi työntekijää osittain muun työn ohella. Jalkautuvan päihdetyön kasvava tarve ja hyödyt on tunnustettu. Työtä on viime vuosina kehitetty, mutta olemassa olevilla resursseilla ei pystytä vastaamaan

kokonaistarpeeseen. Etenkin haittoja vähentävälle ja etsivälle jalkautuvalle terveys- ja sosiaalipalvelulle on tarve kohdentaa lisäresursseja.

Silta-palvelu

Silta-palvelun tavoitteena on varmistaa asiakkaan suunnitelmallinen siirtyminen avopalveluihin laitoshoidon tai vankilajakson jälkeen. Tarkoituksena on kulkea asiakkaan rinnalla etsien asiakkaan toipumista ja arjen hallintaa tukevia palveluja, joita voivat olla mm. kolmannen sektorin toimijat, päihde- ja mielenterveyspalvelut, asumis- ja sosiaalipalvelut. Työtä toteutetaan asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Kriteerit: Hyvinvointialueella asuville täysi-ikäisille päihdekuntoutujille, joilla on paljon tuen tarpeita, ja jotka ovat ensimmäistä kertaa tai toistuvasti päihdehuollon laitoshoidossa tai vankilassa, eikä heillä ole kontakteja tai voimavaroja hankkia tarvitsemiaan palveluita avohoidon tukitoimista tai kolmannen sektorin palveluista ilman tukea.

Jalkautuva päihdetyön tuki palvelupolun siirtymävaiheissa

Jalkautuvan päihdetyön tavoitteena on tukea asiakkaita päihdepalveluiden siirtymävaiheessa esim. avohoidon käynnistymisvaiheessa, avohoidosta vieroitushoitoon tai vieroitushoidosta avohoitoon siirtyessä tai päihdehuollon kuntouttavaa laitoshoidoa odottaessa. Tarkoituksena on tarjota tiivistä tukea turvaamaan päihdehoidon jatkuvuutta. Palvelu on tarkoitettu asiakkaille, joilla on ongelmallista päihteiden käyttöä ja mahdollisesti muita haasteita käyttää ja löytää tarvitsemiaan palveluita ilman tukea (mm. terveys-, päihde- ja mielenterveyspalvelut, asumis- ja sosiaalipalvelut sekä kolmannen sektorin palvelut). Työtä toteutetaan asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Kriteerit: Hyvinvointialueella asuville täysi-ikäisille päihdepalveluiden asiakkaille, joilla on palvelupolun siirtymävaiheissa paljon tuen tarpeita esim. avohoidon ja vieroitushoidon sekä kuntouttavan laitoshoidon välisissä siirtymisissä.

Jalkautuva päihdearviointi ja -konsultaatio

Jalkautuva arviointi- ja konsultaatiopalvelu on tarkoitettu päihteitä käyttäville henkilöille, jotka eivät somaattisen tai psyykkisen terveystilan takia kykene tulemaan päihdepoliklinikalle. Palvelua voi pyytää henkilö itse, läheinen tai viranomainen.

Kriteerit: Hyvinvointialueella asuville täysi-ikäisille päihteitä käyttäville henkilöille, jotka eivät somaattisen tai psyykkisen terveystilan takia kykene tulemaan päihdepoliklinikalle.

Haittoja vähentävä jalkautuva ja etsivä terveys- ja sosiaalipalvelu päihteiden käyttäjille

Työn tavoitteena on auttaa ja tukea päihteitä käyttäviä asiakkaita, jotka eivät tavoittele päihdeettömyyttä, mutta tarvitsevat tukea elämänhallintaan liittyviin palveluihin hakeutumisessa ja saattamista hoitoon akuuteissa psyykkisissä ja somaattisissa terveysongelmissa. Työ sisältää etsivää työtä, jonka tavoitteena on löytää ja ohjata hoitoon sekä palveluiden piiriin päihdehoitoa, somaattista tai psyykkistä hoitoa tarvitsevia henkilöitä. Etsivä työ on muun muassa jalkautumista tekemään tartuntatautitestausta päihdehuollon asumispalveluihin.

Kriteerit: Hyvinvointialueella asuville päihteitä käyttäville henkilöille, jotka eivät tavoittele päihteettömyyttä, mutta tarvitsevat tukea elämänhallintaan liittyviin palveluihin hakeutumisessa ja saattamista hoitoon akuuteissa psyykkisissä ja somaattisissa terveysongelmissa. Etsivä työ kohdentuu mm. asumispalveluiden asiakkaille.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 60

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 126, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 61, 12.06.2023**§ 61****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien työ- ja toimintakyvyn sekä eläkemahdollisuuksien selvittelyn yksikön perustamista osaksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen terveysterveyspalveluja**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 09.05.2023, § 126

Asian valmistelija: terveydenhuollon toimialajohtaja Kati Liukko

Aluevaltuuston kokouksessa 20.12.2022 § 114 jätettiin Ulla-Maija Kopran valtuustoaloite "Työ- ja toimintakyvyn sekä eläkemahdollisuuksien selvittelyn yksikkö osaksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen terveysterveyspalveluja". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 34 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Työ- ja elinkeino ministeriön (TEM) tuoreen työllisyyskatsauksen mukaan Vantaan työttömyysaste oli lokakuussa 2022 10,3 prosenttia ja Keravalla 8,5 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien, varsinkin yli kaksi vuotta työttömänä olleiden määrä on kasvanut 10,6 prosenttia koko Uudellamaalla. Vantaalla pitkäaikaistyöttömien määrä on pysynyt kaiken kaikkiaan samana useamman vuoden ajan.

Tiedetään, että työttömistä työnhakijoista huonokuntoisemmat, sairaat tai vammautuneet ohjautuvat työmarkkinoiden ulkopuolelle ja terveimmät pääsevät työhön. Työn puutteen vuoksi terveyttä ja hyvinvointia heikentäviä tai vaarantavia tekijöitä, kuten köyhyyttä, matalaa koulutustasoa ja epäterveellisiä elintapoja kasautuu tutkimusten mukaan työttömille, varsinkin pitkäaikaistyöttömille työllisiä enemmän. Työn mukana häviävät yleensä myös työterveyden palvelut ja sitä kautta terveyden seuranta. 1/3 yli kaksi vuotta työttömänä olleista arvioidaan olevan työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutettuja. Loput 2/3 ovat mahdollisesti työelämään palaavia esimerkiksi kuntoutuksen avulla (Kerätär 2016)

Työttömän työkyvyn selvittelyn palvelupolku käynnistyy työttömän terveystarkastuksesta, jonka terveydenhuoltolaki (1326/2010, 13§) edellyttää. Työttömän terveystarkastuksen avulla saadaan kartoitettua työ- ja toimintakykyä sekä kuntoutustarvetta, mutta se ei pelkästään riitä menetelmäksi lisätä työllistymistä (Kerätär 2016). Terveystarkastus toimii kuitenkin hyvin terveyden edistämisen välineenä ja on tärkeä osa monialaista työkyvyn arvioinnin palveluketjua. Tällä hetkellä työttömien terveystarkastuksia tehdään Vantaalla Työllistämistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa TYP:ssä ja jonkin verran niitä toteutetaan terveysasemilla. Keravalla työttömien terveystarkastukset tehdään työllisyyspalveluiden läheteellä terveysasemalla. Kuitenkin terveysasemilla on erilaisia käytäntöjä erityisesti työttömien terveystarkastusten ajanvarauksessa, niiden järjestämisprosessista ja toteutuksesta.

Perusterveydenhuollossa työ- ja toimintakyvyn arvioinnin sekä eläkeselvittelyn parissa työskentelevillä asiantuntijoilla, kuten terveydenhoitajilla ja lääkäreillä tulee olla riittävää osaamista ja perehtymistä työttömän työ- ja toimintakyvyn kokonaisvaltaisessa arvioinnissa, häiriöiden tunnistamisessa sekä tietoa eläkeselvittelyprosessista. Henkilökunnalla on oltava riittävää asiantuntijuutta tunnistaa pitkäaikaistyöttömien terveyteen ja toimintakykyyn liittyvää problematiikkaa ennen esimerkiksi työllistämistä

edistäviin palveluihin liittyviä ohjaustoimenpiteitä. Esimerkiksi Tampereella pitkäaikaistyöttömien työ- ja toimintakyvyn arvioinnista ja eläkeselvittelystä vastaa moniammatillinen Aikuisten terveystarkastusyksikkö osana terveyspalveluita.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle tulisi perustaa työ- ja toimintakykyyn sekä eläkemahdollisuuksien selvittelyyn perehtynyt yksikkö osana terveyspalveluita. Saman katon alla oleva työ- ja toimintakyvyn sekä eläkemahdollisuuksien selvittelyyn perehtynyt yksikkö on kustannustehokasta, vähentää asiakkaan pompottelua ja siinä korostuu tuen ja arvion samanaikaisuus silloin, kun ongelmat ovat pitkittyneet ja monimutkaistuneet.

Me aluevaltuutetut esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle perustetaan työ- ja toimintakyvyn sekä eläkemahdollisuuksien selvittelyyn perustuva yksikkö osana perusterveydenhuoltoa työttömien ja pitkäaikaistyöttömien asianmukaisten palveluiden saavuttamiseksi."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 17.1.2023 § 15 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi 20.6.2023 mennessä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

1. Vantaan ja Keravan palvelujen nykytilanteen kuvaus

1.1. Lakisääteiset työttömien terveystarkastukset:

Vantaa:

- Työllisyyspalveluiden aikuisten palveluiden tehostetun työnhaun tiimit. Palveluun sisältyy työllistymistä tukeva monialainen palvelu (TYP). Toiminnasta vastaa 3 terveyssuunnittelijaa.
- Nuorten palveluiden omatoimisen työnhaun ja tehostetun työnhaun tiimit. Sisältää nuorten TYP palvelun ja Ohjaamo-toiminnan. Toiminnasta vastaa 3 terveyssuunnittelijaa.
- Lakisääteisiä työttömien terveystarkastuksia tekevät lisäksi terveysasemien terveydenhoitajat. Työnhakijat ohjautuvat terveysasemille Työ- ja elinkeinopalveluista (TE-palvelut) tai Vantaan ja Keravan työllisyyden kuntakokeilun Vantaan aikuisten palveluiden omatoimisen työnhaun tiimeistä sekä kotoutujien ja vieraskielisten palveluiden tiimeistä. Terveysasemille ohjaututaan joko omatoimisella yhteydenotolla oman alueen terveysasemalle tai TE-asiantuntijan tai omavalmentajan läheteellä. Terveystarkastuksesta työnhakija voidaan ohjata suun terveydenhuoltoon hammaslääkärin tutkimukseen.

Kerava:

- Keravalla on meneillään yhteiskehittämisen pilotti Terveystalon kanssa, jossa haastavat työkykyselvitykset ohjataan terveysasemalta terveydenhoitajan arvion perusteella Terveystalon työterveyslääkärille.

1.2. Terveysuunnittelijoiden rooli

Terveysuunnittelijat (6 henkilöä) siirtyivät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle Vantaan työllisyyspalveluista 1.1.2023. Suunnittelijat työskentelevät Tikkurilan terveysasemalla. Terveysuunnittelija nimikkeestä tullaan luopumaan ja siirrytään käyttämään koulutusta vastaavia nimikkeitä terveydenhoitaja/sairaanhoitaja. Tässä tekstissä nimikemuutosta ei ole vielä huomioitu.

Terveysuunnittelijat tekevät lakisääteisten työttömien terveystarkastusten lisäksi tiivistä moniammatillista yhteistyötä työllisyyspalveluiden omavalmentajien ja ammatinvalintapsykologien, sosiaaliohjaajien, KELA:n sekä Vantaan kaupungin työpajojen kanssa. Suunnittelijat arvioivat asiakkaan etuustilanteen lisäksi eläkeselvittelyyn, lääkärin tekemän työkykyarvion tai sairausloman tarvetta. Lisäksi arvioidaan asiakkaan terveydentilaa sekä työ- ja toimintakykyä suhteessa työllisyyspalveluiden työllistymissuunnitelmaan. Moniammatillisessa yhteistyössä pyritään löytämään kullekin asiakkaalle oikea-aikainen ja tarpeita vastaava työ- ja toimintakykyä edistävä palvelu/polku kohti opiskelua tai työelämää. Työttömiä avustetaan myös hakeutumaan tarvetta vastaaviin terveyspalveluihin.

Terveysuunnittelijoilla on vahva osaaminen terveydentilan arvioinnista sekä työ- ja toimintakyvyn arvioinnista. Terveysuunnittelijoilla on lisäksi laaja tuntemus eri työ- ja toimintakykyä tukevista KELA:n, Vantaan kaupungin sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palveluista.

Vantaan kaupungin työllisyyspalvelut hankki työkykyselvityksen palvelut ostopalveluna vuoden 2023 loppuun asti Helsingin kaupungin työkykyselvitysyksiköstä sekä Tikkurilan Terveystalolta. Ostopalveluina tuotettuihin työkykyselvityksiin on ohjattu terveysuunnittelijoiden läheteellä silloin, kun kyseessä on eläkeselvittely tai haastava terveydentilan ja työkyvyn selvittely.

1.3 Monialainen yhteistyö

Vantaan alueella monialainen ja poikkihallinnollinen yhteistyö on rakennettu paljon palveluita tarvitseville ja pitkäaikaistyöttömille. Työttömän terveystarkastus ei sellaisenaan riitä lisäämään työllistymistä. Moniammatillinen yhteistyö tukee asiakkaan monialaista palvelutarpeen tunnistamista sekä kokonaisvaltaista terveyden ja hyvinvoinnin lisäämistä. Palvelut ovat tarjolla vantaalaisille työttömille työnhakijoille saman katon alla matalalla kynnyksellä. Moniammatillinen ja poikkihallinnollinen yhteistyö on todettu sujuvaksi ja asiakkaan etua ajavaksi, kun palvelut on koottu fyysisesti yhteen paikkaan.

2. Suunnitelma palvelujen toteuttamiseksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Vantaan ja Keravan palveluiden yhteensovittamisen tarve on tunnistettu ja suunnittelu palveluiden yhtenäistämiseksi on aloitettu. Tammi-huhtikuun aikana on koottu tietoa työttömien terveystarkastusten prosesseista hyvinvointialueella. Osaamisen ja perehtyneisyyden lisäämisen tarve on tunnistettu myös lääkäriyhteistyössä. Haastavissa työkykyarvioissa vaaditaan työterveyshuollon erikoisan alan osaamista ja usein myös muiden kuin yleislääketieteen alan erikoislääkäreiden kuten psykiatrin tai neurologin arvioita osana työkyvyn arviointia.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella työskentelevien terveysuunnittelijoiden osaaminen ja perehtyneisyys työttömän työnhakijan kokonaisvaltaiseen arviointiin

sekä eläkeprosesseihin on hyvällä tasolla. Terveysuunnittelijoiden osaamista ja asiantuntijuutta tullaan hyödyntämään Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella työ- ja toimintakyvyn sekä eläkemahdollisuuksien selvittelyn jatkosuunnittelussa.

Suunnittelun tavoitteena on järjestää hyvinvointialueen työttömien terveyspalvelut moniammatillisesti ja poikkihallinnollisesti. Palvelu järjestetään fyysisesti siellä, missä työttömät asioivat. Kyseessä oleva malli pohjautuu pitkälti Ohjaamo-palvelukonseptiin. Toimintamalli edistää monialaista työtä työttömien terveyden ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Mallissa pyritään kokonaisvaltaiseen ratkaisuun työttömyyden vähentämiseksi. Toimintatapa on asiakaslähtöinen ja edistää merkittävästi monialaisen tiedon siirtymistä eri ammattilaisten sekä organisaatioiden välillä.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 61

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 127, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 62, 12.06.2023**§ 62****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien hyvinvointilähete-toimintamallin selvittämistä apua tarvitsevien ihmisten tueksi yhteisöllisin keinoin yhteistyössä Keravan ja Vantaan alueen kolmannen sektorin kanssa**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 09.05.2023, § 127

Asian valmistelija: vanhuspalvelujen toimialajohtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen

Aluevaltuuston kokouksessa 31.5.2022 § 52 jätettiin Anne Karjalaisen valtuustoaloite koskien Hyvinvointilähete- toimintamallin selvittämistä apua tarvitsevien ihmisten tueksi yhteisöllisin keinoin yhteistyössä Keravan ja Vantaan alueen kolmannen sektorin kanssa. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 18 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Oulussa on kehitetty ikäihmisille hyvinvointilähete ("Social Prescribing"), jonka tavoitteena on löytää kotona asuvat yksinäiset ja apua tarvitsevat ikäihmiset yhteistyössä Oulun kolmannen sektorin kanssa. Hyvinvointilähetteen tarkoituksena on tavoittaa yhteisöllisin keinoin yksinäisiä ikäihmisiä, joilla on tarvetta sosiaaliin kontakteihin ja aktiviteetteihin. Asiakas ohjataan kaupungin tai kaupunginosan jo olemassa oleviin kolmannen sektorin järjestämiin ikäihmisille suunnattuihin kerhoihin ja aktiviteetteihin. Hyvinvointilähetteen voi antaa lääkäri, sairaanhoitaja, kotihoidon työntekijä, sosiaalityöntekijä tai muu sovittu sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijä, joka kohtaa työssään aktiivisuuden tarpeessa olevan ikäihmisen. Asiakkaalta kysytään lupa antaa hänen yhteystietonsa hyvinvointialueen sopimalle kolmannen sektorin vapaaehtoiselle, joka ottaa yhteyttä asiakkaaseen. Vapaaehtoinen yhdessä asiakkaan kanssa kartoittaa asiakkaan ei- lääketieteelliset tarpeet, kiinnostuksen kohteet ja sopii jatkotoimista. Asiakkaan asuinalueen kolmannen sektorin järjestämistä ikäihmisille sopivista kerhoista ja aktiviteeteista on tehty esite, joka helpottaa asiakkaan kanssa käytävää keskustelua. Vapaaehtoinen hakee ikäihmisen kotoa ja tutustuu aktiviteettiin yhdessä ikäihmisen kanssa. Mikäli aktiviteetti ei sovellu tai ei kiinnosta asiakasta, vapaaehtoinen etsii asiakkaan kanssa uuden aktiviteetin tai kerhon. Mikäli asiakas ei halua antaa yhteystietojaan, hänelle voidaan antaa esite oman alueen aktiviteeteista. Vapaaehtoinen tai kolmannen sektorin työntekijä on koulutettu tehtävään.

Hyvinvointilähetteellä ei korvata hyvinvointialueen järjestämistä vastaavalla olevia palveluita.

Hyvinvointilähete- toimintamallia voi hyödyntää myös muihin kohderyhmiin. Vastaavaa toimintamallia on kokeiltu erityisesti Covid- 19- pandemian jälkeisiin haasteisiin Lapin muutamassa kunnassa THL:n rahoittamana.

Lisätietoja: www.hyvinvointilahete.fi Hyvinvointilähete - Uusi toimintamalli lappilaisessa kontekstissa, Eeva Rossi, Anne Korpelainen ja Minna Zechner, 2022, Lapin yliopisto

Me valtuustoaloitteen allekirjoittajat esitämme, että Vantaa ja Keravan hyvinvointialue yhteistyössä hyvinvointialueen vaikuttamiselinten ja alueen kolmannen sektorin kanssa selvittää Hyvinvointilähete- mallia vastaavan toimintamallin rakentamista hyvinvointialueellemme. Samalla selvitetään toimintamallin kustannukset niin

hyvinvointialueelle kuin myös järjestöille vapaaehtoisten organisoinnista ja kouluttamisesta."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 22.6.2022 § 119 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen vanhuspalvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoalotteeseen:

Hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman valmistelutyössä korostetaan Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen kytkeytymistä hyvinvointialueen strategiaan. Hyte-työ on väestöryhmien välisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista, hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitoa ja parantamista, mm. mielenterveyden ongelmien, päihdehaittojen, sairauksien, tapaturmien, osattomuuden ja syrjäytymisen ehkäisemistä. Hyvinvointialueen strategiassa erityisesti näkökulmat "Vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta" sekä "Toimimme yhdessä", kytkeytyvät vahvasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen linkittyy vahvasti myös hyvinvointialueen osallisuusohjelmaan. Strategian mukaisesti vanhusten toimintakykyä tuetaan ja elämänlaatua parannetaan järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja.

Hyvinvointialueen palveluissa keskitytään ikääntyneiden sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisten sekä toimintakyvyn heikentymistä estävien palvelujen neuvontaa, ohjaukseen sekä tuottamiseen palvelujen myöntämisen perusteiden mukaisesti. Seniorineuvonta ohjaa ja neuvoo Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ikäihmisiä ja heidän läheisiään monikanavaisesti puhelimitse, sähköpostitse, jalkautumispisteillä (Länsi-Vantaa, Itä-Vantaa ja Kerava) sekä Maisan kautta. Myös ammattilaisten välistä konsultaatiota toteutetaan pääosin Apotin viesteillä ja puhelimitse. Seniorineuvonnan työntekijät ohjaavat yhteydenottajan tarpeen mukaisesti eri toimijoiden, kuten kaupunkien, järjestötoimijoiden ja seurakunnan, toiminnan ja aktiviteettien äärelle. Seniorineuvonnassa on tietoa eri hyte-toimijoista ja ohjausta tehdään esimerkiksi kulttuuriluotsi-toimintaan, Rastien avoimeen toimintaan, korttelikerhoihin tai asukastilojen toimintaan.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on ikääntyneellä mahdollisuus saada HyväTyö -toimintaa, jossa ikääntyneet saavat avukseen määräaikaisessa, palkkatukityössä olevan avustajan. HyväTyö -avustajan asiakkaat ovat yksinäisiä, joilla ei ole läheisiä apuna arjessa tai läheinen asuu etäällä. HyväTyö -avustaja auttaa arjen askareissa (ulkoilu, saattoapu asioinneissa, keskustelukaverina), kannustaa ja motivoi osallistumaan alueelliseen toimintaan, esimerkkinä saattaminen korttelikerhoon tai Havu-/Myyrastien ryhmiin. Toiminnalla tuetaan sosiaalista hyvinvointia ja kotona asumista. Avustajaa tarvitsevasta asiakkaasta tulee tieto asiakasohjauksesta, päivätoiminnasta, kotihoidosta, kotikuntoutuksesta, Steppi Vantaasta, psykiatriselta poliklinikalta.

Myös korttelikerhotoiminta on hyvinvointialueella osa vapaaehtoistoimintaa, ja kerhojen sisällön tuottajina ovat vapaaehtoistoimijat. Korttelikerhoja koordinoi vapaaehtoistoiminnan toiminnanohjaaja. Korttelikerho on matalan kynnyksen paikka ja tavoitteena on kerhojen perustamisessa avata paikkoja sinne missä ikäihmisiä asuu ja alueille, joista on saatu tietoa tarpeesta kohtaamispaikalle. Ikääntynyt, yksinäinen tai sosiaalista yhdessä oloa kaipaava voi tulla korttelikerhoon ja osallistua toimintaan omien mahdollisuuksiensa mukaan. Toiminnan sisältö rakennetaan osallistujien toiveiden mukaan. Korttelikerhot toimivat eripuolilla hyvinvointialuetta. Ikääntyviä on korttelikerhotoimintaan ohjattu kaikista hyvinvointialueen palveluista, mikäli asiakas on toivonut matalan kynnyksen kohtaamispaikkaa ja hänet kohdannut henkilö on tarpeen havainnut. Tavoitteena on edistää korttelikerhojen toimintaa koko hyvinvointialueella, toiminta on ennaltaehkäisevää ja yksi keino vastata yksinäisyyteen sekä lisätä iäkkäiden hyvinvointia. Kaikki hyvinvointialueella toimivat vapaaehtoistoimijat ovat koulutettuja ja heidän kanssaan on laadittu kirjallinen sopimus toiminnasta.

Hyvinvointialueen strategian mukaisesti tavoitteisiin pyritään vanhuspalveluissa vastaamaan erilaisin kehittämishankkein, kuten Suomen kestävän kasvun ohjelman mukaisella Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen VaKeHyva – Hyvät palvelut -hankkeella. Hankkeen tavoitteena on tukea ikäihmisten kotona asumista kohdentamalla palveluja ennakoivalla otteella ja selkiyttäen ikäihmisten kotiin tuotettavien palveluiden kokonaisuutta hyvinvointialueella nivoen se luontevasti koko sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoimaan. Ikäihmisten oikea-aikainen palveluiden piiriin pääsy paranee ennakoivalla otteella piileviä tukitarpeita ja ongelmia varhain tunnistamalla ja toimintakykyinen kotona asuminen on mahdollista kaupunkilaisille suunnattujen avoimien hyvinvointia tukevien palvelujen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuella. Hyvä Ikä -hanke tulee luomaan senioritoimintamallin, jonka avulla helpotetaan yhteydenottoa huoli tilanteissa ja tavoitetaan ennakoivasti ikäihmiset. Hankkeessa jatketaan ja edelleen kehitetään MEK-työn ja etsivän vanhustyön toimintamalleja osaksi vanhuspalvelujen valikkoa yhteistyössä järjestöjen, vapaaehtoisten, kaupunkien peruspalvelujen (kuten kulttuuri ja liikuntapalvelut) sekä hyvinvointialueen yhteistyönä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella kehitetään osana VakeHyva - Hyvät palvelut hanketta –HyväHyte kehittämiskärjessä hyte-palvelukonseptia. HyväHyteissä on tavoitteena, että kuntien kulttuuri- luonto- ja liikuntatoiminta ja järjestöjen toiminta tulee osaksi sosiaali- ja terveyshuollon palveluvalikkoa. Hankkeessa kehitettävän toimintamallin avulla kotona asuvia ikääntyneitä ohjataan kuntien ja kolmannen sektorin hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin, kuten liikunta-, luonto- ja kulttuuripalveluihin ja yhteisölliseen toimintaan kehitettävän palvelutarjottimen ja ohjauksen mallin avulla systemaattisesti ja kehitetään yhtenäisiä kattavia toimintatapoja valittujen kohderyhmien tarpeisiin. Hankkeen toimenpiteet tulevat tarkentumaan kansallisen määrittelytyön edetessä ja toimenpiteissä huomioidaan THL:n mukaisten toimivien toimintamallien (mm. monialainen palveluohjaus, liikkuvat ja jalkautuvat palvelut) ja Social prescribing -mallin hyödyntämistä. Hankkeen kehittämistyössä huomioidaan asukkaiden kehittäjäosallisuus. Hankkeessa on toteutettu vuoden 2022 aikana asukaskysely ja asukastyöpajoja, joissa on kartoitettu ikääntyneiden asukkaiden näkökulmasta kulttuuri- luonto- ja liikuntapalveluiden saavutettavuutta.

Näiden koko hyvinvointialuetta koskevien kehittämistöiden rinnalla käynnistyy keväällä 2023 Päivikki ja Sakari Sohlbergin säätiön rahoittama ohjelma Havukosken ja Myyrmäen alueilla. Ohjelmassa rakennetaan verkostomaisesti toimiva palvelukokonaisuus ja malli, joka kykenee tarjoamaan monipuolisesti ja nopeasti oikea-aikaista tukea ikäihmisille. Ohjelma toteutetaan viiden työpaketin kautta, jotka tuottavat sisältöjä rahoitusohjelman tehtäviin. Työpaketit ovat digitaalinen auttaminen, arjen tuki, mielen hyvinvointi, vanhemmuuden tuki, sekä ikääntyneiden mielen hyvinvointi. Rahoitus on myönnetty vaikuttaviin ja mitattaviin toimenpiteisiin, tarkoitus on edistää, edelleen kehittää ja laajentaa jo käynnissä olevia parhaita toimintamalleja. Ikääntyneiden mielen hyvinvoinnin tuen työpaketin tavoitteena on haavoittuvassa asemassa olevien ikääntyneiden löytäminen verkostoyhteistyössä alueen kotihoidon, gerontologisen sosiaalityön ja palvelutarpeenarvioinnin ammattilaisten kanssa. Ohjelmassa Helsingin Diakoniasäätiö ja Helsinki Missio tuottavat etsivää vanhustyötä, Senioripysäkki- ja tukihenkilöpalvelua alueen ikääntyneille ja kehittävät toimintaa yhdessä vanhuspalvelujen ja alueiden eri toimijoiden kanssa. Keskeistä on luoda toimivat käytänteet, joiden avulla ikäihminen löytää itselleen sopivat tukitoimet ja saa tähän tarvittavan tuen eri järjestötoimijoilta, Seniorineuvonnasta tai hyvinvointialueen palveluntuottajilta.

Hyvinvointilähete on loistavaa toimintaa, jota todella toteutetaan eri tavoin eri hyvinvointialueilla. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tätä vastaavaa toteutetaan keskitetyn asiakasohjauksen kautta, jossa Seniorineuvonta ohjaa ja auttaa ikäihmisiä löytämään hyvinvointia ja terveyttä vahvistavaa toimintaa ja tekemistä. Asiakkaat ja heidän läheisensä voivat olla yhteydessä suoraan puhelimitse, sähköpostitse tai Maisan kautta ja tarvittaessa sotealan ammattilaisen tuella asiakastietojärjestelmän kautta. Lisäksi tarvittaessa asiakasta voidaan auttaa sopivan toiminnan piiriin HyväTyö-toiminnan tai etsivän vanhustyön keinoin. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on käytössä myös lähetepohjainen hyvinvointimentori -toimintamalli, jossa kaupungin liikuntapalvelujen sekä terveyspalvelujen yhteistyöllä tarjotaan elintapaohjausta ja neuvontaa sitä tarvitseville.

Hyvinvointia ja terveyttä edistävässä työssä keskeisessä roolissa ovat kaupunkien hyvinvointia tukevat palvelut, kuten kulttuuri ja liikuntapalvelut sekä alueella toimivat järjestötoimijat ja heidän palvelunsa. Yhteistyötä kaupungin ja järjestöjen kanssa tulee jatkossakin tehdä tiiviisti ja tätä yhteistyötä varmistetaan hyvinvointi- ja osallisuussuunnitelmien avulla sekä nyt hankkeissa kehitettävien toimintamallien, sähköisten välineiden ja yhteistyömallien kautta.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 62

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Tämän asiakohdan jälkeen pidettiin kokoustauko klo 19.18-19.40.

Aluehallitus, § 128, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 63, 12.06.2023

§ 63

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien asunnottomuuden poistamiseen tähtäävän ohjelman laatimista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 09.05.2023, § 128

Asian valmistelija: aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialajohtaja Kirsi Leväpelto

Aluevaltuuston kokouksessa 22.11.2022 § 98 jätettiin Pia Lohikosken valtuustoaloite "Laaditaan asunnottomuuden poistamiseen tähtäävä ohjelma Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 19 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Laaditaan asunnottomuuden poistamiseen tähtäävä ohjelma Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Asunnottomuuden poistamiseen tarvitaan hyvinvointialueiden ja kuntien välistä yhteistyötä. Tärkeintä on varmistaa, että asunnottomat ja heidän palvelunsa eivät sote- uudistuksen myötä tipahda hyvinvointialueen ja kuntien väliin. Erityisesti pitkään asunnottomuudesta kärsineet tarvitsevat aktiivista tukea muiden elämän haasteiden ratkaisemiseen ja asumisen onnistumisen varmistamiseen. Tämän mahdollistaminen vaatii yhteistyötä hyvinvointialueiden, kuntien sekä kolmannen sektorin toimijoiden välillä. Me allekirjoittaneet aluevaltuutetut esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle laaditaan asunnottomuuden poistamiseen tähtäävä ohjelma."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 285 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitteena oli vähentää asunnottomuus vuoteen 2023 mennessä ja puolittaa vuoteen 2027 mennessä. Vaikka koko Suomen asunnottomien kokonaismäärä väheni vuodesta 2021 vuoteen 2022, eivät Vantaan ja Keravan osalta luvut ole olleet samansuuntaisia. Vantaan alueella asunnottomia oli vuonna 2022 yhteensä 291 henkilöä, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 34 henkilöä. Asunnottomien kokonaismäärä nousi 72 henkilöllä vuodesta 2021, mutta toisaalta pitkäaikaisasunnottomien määrä laski 42 henkilöllä. Keravalla asunnottomia oli vuonna 2022 yhteensä 32 henkilöä, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 7 henkilöä. Keravan asunnottomien kokonaismäärä nousi 6 henkilöllä vuodesta 2021, kun taas pitkäaikaisasunnottomien määrä laski 9 henkilöllä.

Pitkittyneen asunnottomuuden taustalla on usein monia tekijöitä, kuten velka-, päihde- tai mielenterveysongelmia. Lisäksi asunnottomuuteen voi vaikuttaa myös tavanomaisten asumisratkaisujen toimimattomuus ja sopivien tukipalvelujen puuttuminen. Asunnottomuus tulkitaan pitkäaikaiseksi, kun se on kestänyt vähintään yhden vuoden tai henkilö on ollut toistuvasti asunnottomana viimeisen kolmen vuoden aikana. Pitkäaikaisasunnottomuudessa korostuvat avun ja hoidon tarve.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asunnottomuusuhan alla olevat ja asunnottomat henkilöt voivat saada sosiaalityön palveluita aikuissosiaalityöstä tai nuorten sosiaalipalveluista. Lisäksi sosiaalisen kuntoutuksen keinoin voidaan tehostetusti vahvistaa asiakkaiden sosiaalista toimintakykyä, torjua syrjäytymistä ja edistää osallisuutta. Mikäli asiakkaan kanssa yhteistyössä tehtävässä sosiaalihuoltolain mukaisessa palvelutarpeen arvioinnissa on todettu asiakkaalla erityisestä syystä tuen tarvetta asumisessa, elämänhallinnassa tai asumisensa järjestämisessä eikä sosiaalityön peruspalvelut riitä, voidaan asiakas ohjata tehostetun tuen saamiseksi asumisen erityissosiaalipalveluihin.

Asumispalvelut on tarkoitettu asunnottomille henkilöille, joiden toimintakyky on alentunut ja jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen, itsenäiseen asumiseen siirtymisessä tai henkilö tarvitsee ympärivuorokautista huolenpitoa. Asumispalveluiden palveluvalikoimaan kuuluvat asumispäivystys, yhteisöllinen asuminen, lyhytaikainen arvioiva asuminen, tuettu asuminen, ympärivuorokautinen palveluasuminen sekä matalan kynnyksen avoin olohuone -toiminta. Palveluiden kohderyhmänä ovat päihde- ja mielenterveyskuntoutujat tai muut vastaavia palveluita tarvitsevat henkilöt. Asumispalveluiden toimintaa ohjaavana periaatteena on asunto ensin periaate sekä toipumisorientoitunut työote.

Peruspalveluiden lisäksi asunnottomien tilannetta on parannettu myös Asunnottomuuden ehkäisyhankkeen kautta, joka on toiminut Vantaan alueella vuosina 2020-2022 sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella vuoden 2022-2023 aikana. Asunnottomuuden ehkäisyhanke on sosiaali- ja terveysministeriön rahoittama. Asunnottomuuden ehkäisyhankkeen kohderyhmänä ovat asunnottomat ja asunnottomuusuhan alla olevat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asukkaat, jotka eivät ole palveluiden piirissä sekä heidän parissaan työskentelevät ammattilaiset. Hankkeessa kehitetään palveluja heikoimmassa asemassa ja monialaisen tuen tarpeessa oleville asunnottomille. Hankkeessa työskentelee kaksi tiimiä: jalkautuvan työn tiimi ja kehittäjätiimi.

Jalkautuvan työn tiimi kehittää moniammatillista jalkautuvaa työskentelytapaa, jossa yhdistyvät sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen sekä kokemusasiantuntijuus. Tiimi tekee etsivää työtä kohderyhmän parissa sekä antaa moniammatillista palveluohjausta ja neuvontaa. Tavoitteena on saattaa asiakkaat varmistetusti tarvittavien palveluiden piiriin ja tukea asumistilanteen ratkaisuisissa. Kehittäjätiimi kehittää asumisneuvontaa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) asumisneuvonta-avustuksen kriteereihin perustuen. Asumisneuvonta on tarkoitettu kaikille hyvinvointialueen asukkaille, jotka kaipaavat neuvontaa ja ohjausta asumiseen liittyvissä kysymyksissä. Neuvonta on kertaluonteista sekä lyhytkestoista palvelua. Asumisneuvonnassa asiakasta auttaa moniammatillinen tiimi, johon kuuluvat sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja Kelan työntekijä. Asiakas ohjataan tarvittaessa muihin palveluihin esim. sosiaalityöhön tai jalkautuvan tiimin asiakkaaksi. Vuoden

2023 aikana on tarkoitus luoda konsultaatiokanavia terveydenhuollon ja kolmannen sektorin välille sekä aloittaa talousneuvola asumisneuvonnan yhteydessä. Asunnottomuuden ehkäisyhanke on lisäksi koonnut asunnottomuustyötä tekevien verkoston, jonka tavoitteena on toimia julkisen ja kolmannen sektorin yhteisenä tiedonvälityksen ja kehittämistyön alustana. Verkostossa oli vuonna 2022 n. 60 jäsentä.

Asunnottomuuden ehkäisyhanke tulee päättymään vuoden 2023 lopussa, mutta hankkeen tavoitteena on integroida jalkautuvan tuen tiimi osaksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen peruspalveluita. Asumisneuvonnalle toivotaan myös jatkoa ja asumisneuvonnan osalta on käynnistymässä yhteistyöneuvottelut Vantaan kaupungin ja mahdollisesti myös Keravan kaupungin osalta. Vantaan ja Keravan kaupungeilla on mahdollisuus hakea asumisneuvontatoiminnan kehittämiseen rahoitusta ARA:lta.

Jotta jo toimivat sosiaalipalvelut ja luodut yhteistoimintamallit asunnottomuuden vähentämiseksi ja hoitamiseksi olisivat vaikutuksiltaan kestäviä, on asunnottomuusohjelmien arvioinneissa korostettu myös kohtuullisten vuokra-asuntojen saatavuutta sekä palveluiden laaja-alaista kehittämistä yli organisaatorajojen. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on tunnistettu myös laajemman yhteistyön tarve asunnottomuustyön vahvistamiseksi sekä tarve yhteisen asunnottomuusohjelman laatimiseksi Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa. Kevään 2023 aikana on käyty alustavia yhteistyökeskusteluja yhteisen asunnottomuusohjelman laatimiseksi.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 63

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti keskustelun jälkeen:

1. todeta teknisenä korjauksena valtuustoaloitevastaukseen termimuutoksen, jossa termi "*kohtuullisten*" muutetaan muotoon "*kohtuuhintaisten*". Tämän jälkeen kyseinen vastauksen virke kuuluu seuraavasti "*Jotta jo toimivat sosiaalipalvelut ja luodut yhteistoimintamallit asunnottomuuden vähentämiseksi ja hoitamiseksi olisivat vaikutuksiltaan kestäviä, on asunnottomuusohjelmien*

arvioinneissa korostettu myös kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen saatavuutta sekä palveluiden laaja-alaista kehittämistä yli organisaatorajojen."

2. todeta, että valtuustoaloitevastauksessa on asiavirhe virkkeessä "*Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitteena oli vähentää asunnottomuus vuoteen 2023 mennessä ja puolittaa vuoteen 2027 mennessä*". Virkkeen tulisi kuulua seuraavasti: "*Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitteena oli puolittaa asunnottomuus vaalikauden aikana ja poistaa asunnottomuus kahdessa vaalikaudessa eli vuoteen 2027 mennessä*."
3. merkitä saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja todeta valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 129, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 64, 12.06.2023**§ 64****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien moninaisuuden huomioivan johtamisstrategian laatimista hyvinvointialueelle**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 09.05.2023, § 129

Asian valmistelija: konsernipalvelujen toimialajohtaja Mikko Hokkanen ja vt. henkilöstöjohtaja Anne Sivula

Aluevaltuuston kokouksessa 21.6.2022 § 66 jätettiin Gashaw Bibanin valtuustoaloite koskien moninaisuuden huomioivan johtamisstrategian luomista hyvinvointialueelle. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 14 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Hyvinvointialueelle on laadittava selkeä johtamisstrategia, joka huomioi moninaisuuden ja inklusion (osallisuuden) periaatteet läpileikkaavasti kaikilla organisaation tasoilla. Työelämän monimuotoisuus lisääntyy. Selkeällä moninaisuuden ja inklusion johtamisstrategialla on ratkaiseva merkitys henkilöstön veto- ja pitovoimaan, työhyvinvointiin sekä palveluiden tuottamiseen.

Taustaa:

Monimuotoisuuden määritteitä ovat ikä, sukupuoli, vammaisuus, terveydentila, etninen alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus ja seksuaalinen suuntautuminen. Nämä ovat myös lain määrittelemiä syrjintäperusteita, joiden vuoksi ihmisiä ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan työntekijänä tai asiakkaana. Työyhteisössä monimuotoisuuden ulottuvuuksia ovat myös työntekijöiden toisistaan poikkeava koulutus, kokemus, taidot, työnteon tapa, persoonallisuus ja arvot. Kaikilla eroavaisuuksilla on vaikutuksensa johtamiseen.

Suomen väestö ja työelämä on muuttumassa kulttuurisesti yhä monimuotoisemmaksi ja kansainvälisemmäksi. Ulkomaalaistaustaisten työllistyminen laajentaa osaamispohjaa ja lisää kansainvälisyyttä. Työelämän ja koko yhteiskunnan monimuotoisuudella, syrjimättömyydellä ja maahanmuutolle myönteisellä asenneilmapiirillä on kriittinen merkitys Suomessa jo olevien maahanmuuttajien työllistymiselle sekä Suomen imagolle globaalissa kilpailussa osaavasta työvoimasta ja kansainvälisistä investoinneista. Ulkomaalaistaustaisten nopea työllistyminen edistää heidän kotoutumistaan ja osallisuuttaan yhteiskunnassa sekä vähentää näin syrjäytymisen mukanaan tuomia kustannuksia ja riskejä.

Oleellista monimuotoisuuden johtamisessa on panostaminen syrjimättömiin ja tasa-arvoisiin käytäntöihin. Organisaatioiden käytännöt, jotka on rakennettu enemmistöä ajatellen, voivat tahattomasti asettaa muista kulttuureista tulleita epäedulliseen asemaan. Organisaatioiden käytännöissä tulisi huomioida henkilöstön monimuotoisuus ja varmistaa, etteivät ne tahattomasti syrji eri kulttuureista tulleita. Myös rekrytoinnissa on syytä panostaa työhönottokäytäntöjen syrjimättömyyteen. Yhdenvertaisuuden toteutumisen lisäksi on työpaikkojen etu saada tehtäviin sopivimmat työntekijät."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 16.8.2022 §152 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen strategiavalmistelun päällikön valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Työpaikkojen yhdenvertaisuutta edistetään ja yhdenvertaisuuslain vastaista syrjintää ennaltaehkäistään henkilöstöpoliittisella yhdenvertaisuustyöllä. Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa hyvinvointialuetta työnantajana siten, että hyvinvointialueella on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuuslain mukaan työnantajan on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista työpaikalla ja työpaikan tarpeet huomioon ottaen kehitettävä työoloja sekä niitä toimintatapoja, joita noudatetaan henkilöstöä valittaessa ja henkilöstöä koskevia ratkaisuja tehtäessä. Edistämistoimenpiteiden on oltava toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Suunnitelma voi olla erillinen tai osa jotain muuta suunnitelmaa.

Hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö liittyy johtamiseen palvelussuhteen elinkaaren kaikissa vaiheissa. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän ennaltaehkäiseminen koskevat muun muassa rekrytointia, palkkausta ja palkitsemista, urakehitysmahdollisuuksia, työtehtävien jakautumista, työskentelyolosuhteita ja työaika- ja poissaolokäytäntöjä.

Hyvinvointialue haluaa olla edelläkävijä tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen toimintatavan luomisessa ja edistämässä työyhteisöissään. Hyvinvointialueen vuoden 2023 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä haastoi henkilöstötietojen saatavuus. Toisaalta uuden organisaation rakentuminen ja siitä aiheutuva kaikkien henkilöstöjohtamisen prosessien ja ohjeiden uudelleen tarkastelu antaa hyvinvointialueelle mahdollisuuden ottaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulman huomioon kattavasti jo prosessien suunnitteluvaiheessa rekrytoinnista aina palvelussuhteen päättämiseen asti.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön keskeisimmät tavoitteet vuodelle 2023 on määritelty hyvinvointialueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa seuraavasti:

- Osana hyvinvointialueelle siirtyneiden ja uusien esihenkilöiden perehdytystä ja koulutuksia varmistetaan, että hyvinvointialueen jokainen esihenkilö tuntee perusasiat sukupuolten välisen tasa- arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä, syrjinnän ennaltaehkäisemisestä ja sukupuolen moninaisuudesta. Näin pyrimme varmistamaan, että esihenkilöt tunnistavat mahdolliset syrjintätilanteet ja osaavat puuttua niihin sekä ennaltaehkäistä syrjintää.
- Henkilöstöraportointia kehitettäessä huomioidaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön näkökulma ja tarve erityisesti palkkauksen osalta. Vuoden 2023 aikana tehdään tasa-arvolain mukainen palkkakartoitus.
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat tärkeitä huomioon otettavia näkökulmia hyvinvointialueen palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmiä käyttöön otettaessa ja kehitettäessä.

- Hyvinvointialue tekee suunnitelman anonyymien rekrytoinnin käyttöönottamisesta vuoden 2023 aikana
- Vuoden 2023 aikana luodaan toimintamalli ja suunnitelma tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toteuttamiseen hyvinvointialueella huomioiden myös yhteistyö ja rajapinnat toiminnallisen (= palvelujen) tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön kanssa.

Hyvinvointialueen johtamisen kehittäminen perustuu toimintakulttuurin johtamiseen. Päätettyjen arvojen – oikeudenmukaisuus, vastuullisuus, rohkeus – pohjalta on tehty tavoitetila, johon toimintakulttuuria suunnitelmallisesti ja systemaattisesti johdetaan. Toimintakulttuuri kiteytyy seuraaviin kuuteen kohtaan:

- Ihmisiin luotetaan ja kaikille annetaan vastuuta
- Toimimme tavoitteellisesti ja tavoitteet tunnetaan
- Toimimme kaikki yhteiseen suuntaan
- Vastuunjako on selkeää
- Vuorovaikutus on avointa ja arvostavaa
- Rohkeuteen ja kokeilukulttuuriin kannustetaan

Näiden kohtien sisällöt ovat vielä tarkemmin kuvaamatta, mutta niihin tulee sisällyttämään moniulotteinen näkemys siitä, miten toimintakulttuurimme halutaan ilmentyvän niin asiakkaillemme kuin henkilöstöllemme ja myös vastavuoroisesti henkilöstön johtamista tukevana toimintana. Toimintakulttuuri on samalla johtamislupaus, jonka hyvinvointialueella työskentelevät esihenkilöt antavat henkilöstöllemme ja sitä kautta asiakkaillemme. Toimintakulttuurin kehittymistä tavoitteen suuntaan ohjataan niin esihenkilöille kuin työyhteisöille suuntautuissa keskusteluissa ja valmennuksissa. Kehittymistä myös arvioidaan vuosittain työyksikkötasolta alkaen.

Esihenkilöiden perusvalmennukseen kuuluu johtamisen perusteet, joissa yksi teema on moninaisuus ja sen johtaminen. Hyvinvointialueen koulutussuunnitelmassa jo kuluvalle vuodelle on monikulttuuriseen asiakas- ja työyhteistyöhön liittyviä työpajoja sekä rasmin tunnistamiseen ja sen ehkäisemisen keinoin keskittyvä koulutus. Myös työyhteisötaitoja edistävissä koulutuksissa on näkökulmia moninaisuuden ja erilaisuuden kohtaamiseen (erilaiset ihmiset, keikkalaiset). Lisäksi kuluvalle vuodelle on suunnitteilla henkilöstökoulutusta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen kohtaamisen edistämiseksi.

Toimintakulttuurin - myös moninaisuuden ja inklusion ymmärtämisen ja toiminnaksi muuttuminen, edellyttää vuosia kestävä, systemaattista ja suunnitelmallista johtamista. Sinänsä johtamisstrategia voisi olla asiaa edistävä. Mutta olemme jo lähteneet toimintakulttuurin määrittämiseen ja edistämiseen sekä tehneet ohjeet ja suunnitelmat sen äärellä työskentelemisestä. Useita saman asian äärellä olevia asiakirjoja, strategioita, ei tarvita muutoksen toteuttamiseksi. Tärkeää on toimeenpano, käydä keskustelua, seurata muutosta, puuttua havaittuihin epäkohtiin ja siten edetä asiassa määrätietoisesti.

Aiemmin todetusti tavoitteena on, että vuoden 2023 aikana luodaan toimintamalli ja suunnitelma tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toteuttamiseen hyvinvointialueella huomioiden myös yhteistyö ja rajapinnat toiminnallisen (= palvelujen) tasa-arvo- ja

yhdenvertaisuustyön kanssa. Aluehallituksen tietoon saatetaan toimintakulttuurin johtamisen periaatteet ja suunnitelmat sekä henkilöstön arviointi ja muut raportit kulttuurityön edistymisestä.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 64

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 130,09.05.2023
Aluevaltuusto, § 65, 12.06.2023**§ 65****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien hallinnon avoimuuden edistämistä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella järjestämällä koulutusta luottamushenkilöille ja viranhaltijoille julkisuuslain velvoitteista**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 09.05.2023, § 130

Oheismateriaali

1 "Avointa, hyvää hallintoa" – koulutus julkisuuslaista ja avoimesta hallinnosta aluevaltuustolle 27.4.2023.pdf

Asian valmistelija: vt. hallintojohtaja Riikka Liljeroos

Aluevaltuuston kokouksessa 20.12.2022 § 144 jätettiin Tiina Keskimäen valtuustoaloite "Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tulee edistää hallinnon avoimuutta järjestämällä koulutusta luottamushenkilöille ja viranhaltijoille julkisuuslain velvoitteista". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 14 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tulee edistää hallinnon avoimuutta järjestämällä koulutusta luottamushenkilöille ja viranhaltijoille julkisuuslain velvoitteista

Nykyinen vuonna 1999 voimaan tullut laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta korvasi aiemman lain yleisten asiakirjain julkisuudesta 83/1951. Uusimisen tavoitteena on ollut oikeusvarmuuden turvaaminen sekä viranomaistoiminnan ennakointi valmisteluaineistoja avaamalla ja läpinäkyvyyttä parantamalla. Lisäksi lain tarkoitus on parantaa mahdollisuuksia valvoa julkisen vallan ja varojen käyttöä ja estää jo ennakolta viranomaisten epäasiallista toimintaa. Tavoitteena on saada viranomaisen tuottama ja hallitsema tieto osaksi yhteiskunnallista keskustelua ja päätöksentekoa.

Lain tulkinnan kohteena on viranomaisen hallussa oleva erimuotoinen tietoaineisto riippumatta sen tallennusmuodosta. Julkisuuslaki sisältää myös viranomaisen velvoitteet tiedottaa ja neuvoa tiedonpyytäjiä erityisesti keskeneräisissä ja yleisesti merkittävissä asioissa, joista ei ole (vielä) olemassa tallennettua tietoa. Lisäksi viranomaisten on tuotettava aktiivisesti tietoa myös salassa pidettävistä asioista ja viranomaiset voivat rakentaa tietoaineistoja erillisestä pyynnöstä, esimerkiksi rekisteritietojensa pohjalta. Toisaalta lakiin sisältyy myös vaitiolovelvollisuus tietyissä asioissa.

Julkisuuslain mukaan julkisuus on ensisijaista ja salassapito poikkeuksellista. Viranomaisen asiakirjat ovat julkisia, ellei julkisuutta ole erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta.

Julkisuuslain tarkoituksena on korostaa ja toteuttaa julkisuusperiaatetta (JulkL 1 § ja 2 §) viranomaisten toiminnassa. Tällä on kolmitahoista merkitystä:

- 1. Kansalaisilla on viranomaistoiminnan asianosaisina mahdollisuus saada oman oikeusturvansa kannalta itseä koskevaa tietoa viranomaisten ratkaisuista.*

- 2. Journalisteilla on yleisen tiedonsaannin pohjalta mahdollisuus valvoa ja arvioida omassa työssään julkisuuden kautta viranomaisten toimintoja.*
- 3. Julkisuusperiaatteella on merkitystä myös viranomaisille itselleen oman uskottavuuden ja luotettavuuden säilyttämiseksi ja tätä kautta kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseksi.*

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella luottamushenkilöille ja viranhaltijoille järjestetään koulutusta julkisuuslain velvoitteista ja avoimen hallinnon periaatteista.

Aluehallitus päätti kokouksessaan 17.1.2023 § 14 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen hallintojohtajan valmisteltavaksi 20.6.2023 mennessä.

Vastaus valtuustoaloihteeseen:

Perustuslain 12.2 §:n mukaan viranomaisen asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Viranomaisen asiakirjojen julkisuudesta säädetään tavallisen lain tasolla julkisuuslaissa. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta.

Hyvinvointialueen toiminnan avoimuutta säätelevät julkisuus- ja tietosuojalainsäädäntö. Julkisuuslaki (Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621 /1999) koskee erityisesti asiakirjatietoja ja niiden käsittelyä. EU:n tietosuoja-asetuksessa ja tietosuojalaissa säädetään henkilötietojen ja -rekistereiden käsittelystä. Julkisuuslain taustalla on perustuslaissa turvattu julkisuusperiaate. Julkisuusperiaatteen mukaan viranomaisen asiakirjat ovat viimeistään valmistuttuaan julkisia, paitsi lain nojalla salassa pidettävät asiakirjat. Julkisuusperiaatteen mukaan jokainen voi saada tietoja julkisista asiakirjoista. Julkisuuslaissa täsmennetään lisäksi, miltä osin viranomaisen asiakirjat ovat salaisia. Salaisista asiakirjoista sivullinen ei saa tietoja ilman lupaa tai valtuutusta.

Mikäli asiakirja ei vielä ole julkinen, tiedonsaanti siitä on viranomaisen harkinnassa. Viranomaisen tulee toimia julkisuusmyönteisesti. Tiedon saamista ei tällaisistakaan asiakirjoista saa rajoittaa ilman asiallista ja laissa säädettyä perustetta eikä enempää kuin suojattavan edun vuoksi on tarpeellista. Lähtökohtaisesti tulisi siis suhtautua myönteisesti harkinnanvaraiseen julkisuuteen ja tiedon pyytäjiä tulee kohdella tasapuolisesti.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain tunteminen sekä avoimen hallinnon periaatteiden ja toimintamallien tunteminen on tarpeellinen tietopohja hyvinvointialueen luottamushenkilöille. Näistä osa-alueista onkin jo aiemmin pidetty koulutusta osana hyvinvointialueen luottamushenkilöiden koulutuksia, mm.

- Hallintokoulutus aluevaltuutetuille 9.2.2022
- Hallintokoulutus lautakunnille ja jaostoille 2.5.2022 ja 11.5.2022
- Puheenjohtajakoulutus 11.8.2022

Aluevaltuuston kokouksessa 20.12.2022 § 144 jätetyn valtuustoaloitteen johdosta aluevaltuustolle on järjestetty 27.4.2023 koulutus ”Avointa, hyvää hallintoa” – koulutus julkisuuslaista ja avoimesta hallinnosta aluevaltuustolle. Koulutuksen aineisto on oheismateriaalina. Tarkoituksena on lisäksi myöhemmin vuoden 2023 aikana järjestää aluevaltuustolle jatkokoulutusta asian tiimoilta. Lisäksi hyvinvointialueen työntekijöille

ja viranhaltijoille on järjestetty ja järjestetään vastaavaa koulutusta osana hallinnon toteuttamia yleishallinnon ja asianhallinnan koulutuksia.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 65

Oheismateriaali

1 "Avointa, hyvää hallintoa" – koulutus julkisuuslaista ja avoimesta hallinnosta aluevaltuustolle 27.4.2023.pdf

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 131, 09.05.2023
Aluevaltuusto, § 66, 12.06.2023

§ 66

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien henkilöstölautakunnan perustamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 09.05.2023, § 131

Asian valmistelija: konsernipalvelujen toimialajohtaja Mikko Hokkanen

Aluevaltuuston kokouksessa 20.12.2022 § 144 jätettiin Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite "Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tulee perustaa henkilöstöasioiden lautakunta". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 10 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Sote-alan kriisiytynyt henkilökuntatilanne vaatii hyvinvointialueelta uudenlaisia keinoja ratkaista alueemme henkilöstöasioita.

Henkilöstön veto- ja pitovoimaisuuden, palkkaus- ja työaikojen toimivuuden kannalta pidämme tärkeänä perustaa teemaan keskittyvän lautakunnan seuraamaan ja ottamaan isommin roolia keskeisiin henkilöstöasioihin.

Henkilöstön saatavuus, johtaminen ja pysyvyys ovat kriittisiä tekijöitä sote-uudistuksen onnistumiselle.

Mikäli henkilöstöasioiden lautakunta päätetään perustaa, ja siirtää kaikki aluehallituksen henkilöstöasiat, vältetään todennäköisesti myös aluehallituksen jäsenten esteellisyydeltä."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 17.1.2023 § 18 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen konsernipalvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi 20.6.2023 mennessä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen henkilöstö- ja työnantajatyo perustuu aluevaltuuston päättämään hyvinvointialuestrategiaan. Toimenpiteet, jotka strategian tavoitteiden toteuttamiseksi tehdään, suunnitellaan yhdistämällä hr-asiantuntijuus sekä toimialojen tarpeet ja näkemykset. Tavoitteena on, että hyvinvointialueen työnantajatyo on systemaattista, suunnitelmallista ja koko hyvinvointialueen kokonaisuus huomioon ottavaa.

Henkilöstö on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tärkein voimavara. Tällä hetkellä henkilöstölinjauksia ja -periaatteita koskeva toimivalta on aluehallituksella. Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 43 §:n mukaan aluehallituksen tulee edustaa hyvinvointialuetta työnantajana ja vastata hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 3 §:n mukaan aluehallitus vastaa hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta. Lisäksi aluehallitus päättää mm. hyvinvointialueen virkojen perustamisesta (hallintosääntö § 50), koko henkilöstöä tai merkittävää osaa henkilöstöstä koskevista paikallisista sopimuksista (hallintosääntö § 60), henkilöstöpolitiikan ja kannustavan palkkausjärjestelmän yleisperiaatteista

(hallintosäntö § 23) ja mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on aluehallituksella (hallintosäntö § 49).

Aluehallitus on toiminta-aikanaan päättänyt muun muassa hyvinvointialueen rekrytointiperiaatteista, henkilöstön siirtopimuksista, työsuojelu- ja työympäristösopimuksesta, virkojen perustamisista, hyvinvointialueen henkilöstöeduista sekä harkinnanvaraisten merkkipäivälahjojen myöntämisen periaatteista, paikallisesta sopimuksesta koskien lomarahan maksamisen ajankohtaa, henkilöstöhallinnon palveluiden hankinnasta, henkilöstövuokrauksen hankinnan periaatteista, työterveyshuoltopalveluiden hankinnasta, tietoturva- ja tietosuojapolitiikasta, hyvinvointialuejohtajan sekä toimialajohtajien virkavaalien valmistelusta sekä lukuisista muista henkilöstöä koskevista asioista.

Kuten valtuustoaloitteessa todetaan, henkilöstön saatavuus, johtaminen ja pysyvyys ovat kriittisiä tekijöitä sote-uudistuksen onnistumiselle. Ottaen tämän huomioon, ovat henkilöstöasiat tärkeimpiä aluehallituksessa käsiteltäviä asioita. Aluehallitus toimii ylimpänä toimijana hyvinvointialueen työnantajaroolissa, ja virkavalmistelun näkemyksenä on, että tätä roolia ja vastuuta ei ole perusteltua delegoida, vaan kaikki tarvittavat henkilöstöpoliittiset keskustelut on hyvä käydä koko aluehallituksen kanssa päätösten edellyttämässä laajuudessa.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Kokouskäsittely

Aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja Anne Karjalainen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 11.57.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 66

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Kokouskäsittely

Aluevaltuutetut Sari Multala ja Maarit Raja-Aho poistuivat kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 19.57. Raja-Ahon tilalle kokoukseen saapui varavaltuutettu Marjo Lipasti ja Multalan tilalle varavaltuutettu Otto Aalto.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 150, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 67, 12.06.2023**§ 67****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien neurokirjostrategian laatimista**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 30.05.2023, § 150

Oheismateriaali

1 Kansallinen mielenterveysstrategia 2020-2030.pdf

Asian valmistelijat: lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtaja Hanna Mikkonen sekä terveydenhuollon palvelujen toimialajohtaja Kati Liukko

Aluevaltuuston kokouksessa 19.4.2022 § 44 jätettiin Jussi Saramon valtuustoaloite "Valtuustoaloite neurokirjostrategian laatimiseksi". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 20 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Neuropsykiatristen diagnoosien määrä on kasvussa ja laskentatavasta riippuen jopa 10 % väestöstä voidaan katsoa neurokirjon henkilöksi. Valtava määrä ihmisiä jää kuitenkin edelleen vaille diagnoosia ja palveluissa on lukuisia poikkileikkaavia ongelmia.

Neurokirjon ihmiset, johon kuuluvat muun muassa autismikirjo, ADHD sekä Touretten oireyhtymä, kohtaavat jatkuvasti haasteita elämänsä eri vaiheissa. Haasteita ja ongelmia tuen tarpeiden ymmärryksessä esiintyy laajamittaisesti jo varhaiskasvatuksessa, koulussa ja opiskeluissa.

Suuresta tarpeesta huolimatta neurokirjon ihmisten palvelut ovat hajanaisia, tuottamisvastuut epäselviä eikä riittävää, tarvittavaa ja oikea-aikaista tukea usein saada. Tämän lisäksi palveluiden toteuttamisessa on suuria epätasa-arvoisuuksia ja oikeudet eri tukimuotoihin jäävät perheiden selvittelyn varaan, missä voi mennä monella vuosi. Diagnoosin saamisen pitkittyminen aiheuttaa negatiivisen kierteen ja aiheuttaa ongelmia yksilön ja yhteiskunnan tasolla. Erityisesti siirtymävaiheissa on suurentunut riski sille, että neurokirjon ihminen ei saa tarvitsemaan apua ja tukea.

Perusterveydenhuollossa osaaminen vaihtelee suuresti ja hoitopolut ovat sattumanvaraisia. Erityisesti mielenterveyspalveluissa neurokirjon tuntemus on olennaista, sillä henkilöiden mielenterveysdiagnoosi voi peittää alleen neuropsykiatriset häiriöt. Autismikirjon diagnoosin saaneista jopa 40 prosentilla on myös jokin psykiatrinen diagnoosi, minkä lisäksi heillä on kohonnut itsemurhariski.

Yksi suuri ongelma on myös oppimisen ja koulunkäynnin tuen sekä yksilöllisten ja opetusjärjestelyjen toteutus, joka vaihtelee alueittain ja monin paikoin puutteellisesti erityisesti autismikirjon lapsilla ja nuorilla. Tuen tarpeita ei aina tunnisteta, sillä jokaisella on yksilölliset ja vaihtelevat oireet, vahvuudet ja tuen tarpeet.

Palveluiden hajanaisuuden, ammattilaisten osaamispuutteiden, koulunkäynnin tuen sekä perusterveydenhoidon vaihtelevan neurokirjon tuntemuksen vuoksi haasteet heijastuvat herkästi myös henkilön läheisten elämään sekä koko perheen jaksamiseen. Omaiset joutuvat usein tekemään tehtäviä, jotka kuuluisivat yhteiskunnalle.

Neuropsykiatrisen strategian avulla voidaan eheyttää neuropsykiatrisia palveluita, parantaa palveluiden laatua ja henkilöstön osaamista, selkeyttää erilaisia tukimuotoja ja kehittää nivelvaiheiden tukea.

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ryhtyy toimenpiteisiin neurokirjostrategian valmistelemiseksi."

Aluehallitus päätti 18.5.2022 kokouksessaan merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähetti sen edelleen terveydenhuollon palvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi. Vastaus pyydettiin valmistelemaan siinä kohtaa, kun toimialajohtajat aloittivat työssään.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimialan tehtävänä on edistää hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja korjaavia sosiaali- ja terveystalvueluita. Toimiala on asettanut tavoitteekseen mm. lasten ja nuorten mielenterveyttä tukevien ja hoitavien tahojen työnjaon selkiyttämisen ja yhteistyön tiivistämisen, sekä hoitotahojen että kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kesken niin, että ne toimivat aktiivisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin vahvistumiseksi. (TA 2023 ja toimintasuunnitelmat)

Neuropsykiatriset erityispiirteet ovat lähtökohtaisesti koko elämän ajan lapsen /nuoren ja myös hänen lähiympäristönsä arjessa läsnä. Tämän vuoksi varhainen tuki (ensisijaisesti psykoedukaatio, arjen tuki, tarvittaessa diagnostiikka sekä hoito ja kuntoutus) on tärkeää, jotta lapsi/nuori ja myös hänen lähipiirinsä oppivat elämään erityispiirteiden kanssa löytäen sopivat keinot säilyttää toimintakyky arjen eri tilanteissa. Toimialan tärkeänä tavoitteena onkin viedä esimerkiksi ADHD-hoitopolun myötä Käypä hoito -suosituksen mukaisesti diagnostiikka, seuranta ja tuki perustasolle mahdollisimman lähelle lapsen ja nuoren arkea. Peruskoulun oppilaille diagnostiikka on rakennettu opiskeluhuollonpalveluiden sisään. Lääkärin laatimaan hoitosuunnitelmaan kirjataan tukitoimet, jotka on sovittu opiskeluhuollon kanssa, mahdollinen lääkehoito ja ohjaus esim. perheneuvolaan tai nuppiin tarpeen mukaan. Samassa yhteydessä voidaan tarjota lapsen huoltajalle tukea haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimisen tueksi.

Neuropsykiatrisesti erityispiirteisten lasten vanhemmille tieto on ensisijaisen tärkeää ja tiedon tarjoamiseen helposti saavutettavasti on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella haluttu panostaa. Osana Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen perhekeskuskehittämistä on luotu psykoedukatiivista materiaalia, joka on perheiden saavutettavissa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen Youtube-kanavalta. Videoilla kuvataan neopsykirjoja ja annetaan huoltajille käytännön läheisiä vinkkejä arkeen ja lapsen kanssa toimimiseen. Videot sopivat huoltajille ja perheisiin, joissa tarvitaan

tukea lapsen käyttäytymiseen, tarkkaavuuteen ja/tai vuorovaikutukseen liittyvien haasteiden kanssa. Youtube: @vakehyva. Osasta videoita on tarjolla kieliversioita ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi ja viroksi.

Toimiva vuorovaikutussuhde aikuisen ja lapsen välillä on kaiken toiminnan ja lapsen hyvinvoinnin perusta. Myönteinen vuorovaikutus mahdollistaa omalta osaltaan lapselle turvan kokemuksen. Nepsy-vaikkeudet heijastuvat herkästi vuorovaikutukseen ja altistavat kielteisiin vuorovaikutuskehiin. Tästä johtuen yksilöllisten hoitopolkujen lisäksi esimerkiksi oppilashuollossa tehdään myös yhteisöllistä hyvinvointityötä. Se pitää sisällään esimerkiksi suunnitelmallista työskentelyä luokkien ja oppilasryhmien kanssa, vanhemmille suunnattua oppijoiden opiskelua edistävää toimintaa, tunne- ja vuorovaikutustaitoja edistävien oppituntien pitämistä ja opettajien kouluttamista oppijoiden hyvinvointiin vaikuttavista asioista.

Kaikissa lasten, nuorten ja perheiden palveluiden yksiköissä on panostettu alkuvuodesta työtapojen yhtenäistämiseen, kehittämiseen ja yhteensovittavaan johtamiseen. Yksiköiden, tehtäväalueiden ja palvelualueen toimintasuunnitelmat tukevat tätä työtä. Useita kehittämissuunnitelmia (mm. lapsiperheiden kotiin vietävät palvelut ja lapsiperheiden neuvonta- ja ohjauspalvelut) on laadittu ja aloitettu kevään 2023 aikana. Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden henkilöstölle on järjestetty työn tueksi koulutusta neuropsykiatrisista oireista. Aiheeseen tullaan kohdentamaan huomiota ja panostamaan toimialla jatkossakin koulutussuunnitelmaa laadittaessa.

Terveydenhuollon palvelujen toimiala

Terveydenhuollon palvelujen toimiala tuottaa aikuisille neurokirjon ihmisille lakisääteiset perusterveydenhuollon palvelut. Palvelujen järjestämisessä huomioidaan lisäksi kansallinen mielenterveysstrategia 2020-2030 (oheismateriaalina), joka koskee kaikkea mielenterveyttä ja mielenterveyden häiriöiksi luokiteltuja tiloja diagnoosista riippumatta. Strategia huomioi siten myös aikuiset neurokirjon ihmiset. Kansallisen strategian erityisinä painopisteinä ovat mm. varhainen tuki ja mielenterveyspalvelujen kehittäminen.

Terveydenhuollon palvelujen toimialan tavoitteena on jatkaa matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen kehittämistä. Toimialalla mielenterveyteen liittyviin ongelmiin vastataan parantamalla mielenterveyspalveluihin pääsyä ja niiden vaikuttavuutta. Lisäksi vahvistetaan mielenterveysapua lisäämällä ensilinjaan sekä resursseja että osaamista. Hoitotoiminnan laatua ohjaavat Käypä hoito- suositukset. Hyvä asiakaslähtöinen palvelu turvataan lisäksi hoitopolkuja kehittämällä. Yhteistyötä hoitopolkujen kehittämiseksi jatketaan eri toimialojen sekä erikoissairaanhoidon kanssa.

Viime vuosina erityisesti aikuisten ADHD epäilyt ovat lisääntyneet. Aikuisen ADHD-epäilyn selvitykset ja diagnosointi perustuvat muiden mielenterveyshäiriöiden poissulkuun ja vaatii laajoja selvityksiä perusterveydenhuollossa sekä erikoissairaanhoidon työpanosta. Tämä prosessi vaatii erittäin paljon resursseja. Suurin osa aikuisista, jotka epäilevät neurokirjon häiriöitä ovat suhteellisen hyvin pärjääviä. Mielenterveyspalvelujen tarve on jo nyt suuri, ja kaikki resurssit, jotka käytämme neurokirjon häiriön tutkimiseen ovat poissa niiltä ryhmiltä, joiden ennuste on huonompi.

Koska aikuisten neurokirjohäiriöiden diagnosointi ja lääkityksen aloitus vaatii psykiatrian erikoislääkärin konsultaation ja/tai tapaamisia, emme voi myöskään ilman aikuispsykiatrian osallistumista rakentaa hoitoa. Jotta neuropsykiatristen potilaiden diagnosointia ja hoitoa voidaan helpottaa sekä palvelujen vaikuttavuutta lisätä, tarvitsemme tiiviimpää erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välistä yhteistyötä, linjauksia diagnosointeihin ja ennen kaikkea priorisointia.

HUS:n alueella on ollut useita pyrkimyksiä luoda toimivaa hoitoketjua aikuisten ADHD -potilaiden kohdalla, joihin myös Vantaan mielenterveysyksikkö on osallistunut, jotta voisimme johdonmukaisesti vastata lisääntyneen palvelutarpeeseen. Kuitenkin olemme edelleen hyvinvointialueella tilanteessa, jossa suurempi osa väestöstä kokee tarvitsevansa diagnostisia selvityksiä, kuin mihin pystymme vastaamaan.

Henkilöstön osaamista on vahvistettu koulutusten avulla. Tuoreessa täydennyskoulutuksessa 25.4. Psykiatria ja päihdelääketiedettä yleislääkäreille käsiteltiin muun muassa aikuisten ADHD:n diagnostiikkaa ja hoitoa. Lisäkoulutuksen tarve on havaittu myös muiden ammattiryhmien osalta. Terveyspalveluiden toimiala huomioi jatkossakin neurokirjoteeman tulevassa koulutussuunnitelmassa. Henkilöstön osaamista on vahvistettava terveysasemapaaluissa, erityisesti mielenterveyspalveluissa.

Terveyspalveluiden toimiala toteaa, ettei aikuisten neurokirjohäiriöihin liittyvien hoitoketjujen ongelmia voida ratkaista hyvinvointialueen neurokirjostrategialle. Sen sijaan, tarvitsemme valtakunnallista ohjausta ja priorisointeja siitä keitä kaikkia neuropsykiatrisia oireita kokevia tulisi tutkia julkisessa terveyspalveluissa sekä ennen kaikkea selvempää työnjakoa aikuispsykiatrian ja perusterveydenhuollon välillä. Mikäli valtakunnallisesti todetaan, että aikuisten neurokirjohäiriöiden diagnosointi ja hoito on jatkossa perusterveydenhuollon vastuulla, siihen tulisi järjestää asianmukaiset koulutukset ja resurssit.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan sekä terveydenhuollon palvelujen toimialan yhteinen loppulausuma

Katsomme, että tällä hetkellä ei ole tarvetta valmistella erillistä neurokirjostrategiaa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue jatkaa edellä mainittuja kehittämistoimia ja seuraa lainsäädännön mahdollisia muutoksia sekä kansallisia tavoitteita.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Oheismateriaali

1 Kansallinen mielenterveysstrategia 2020-2030.pdf

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 151, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 68, 12.06.2023**§ 68****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien ennaltaehkäisevää työtä matalalla kynnyksellä**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 30.05.2023, § 151

Asian valmistelija: lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimialajohtaja Hanna Mikkonen

Aluevaltuuston kokouksessa 19.4.2022 § 44 jätettiin Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite "Ennaltaehkäisevää työtä matalalla kynnyksellä". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 37 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Sote-uudistuksessa ja hyvinvointialueen tulevaisuuden sote-keskus-hankkeessa on yhdeksi tärkeäksi tavoitteeksi määritelty siirtyminen pois raskaista palveluista kohti ennaltaehkäisevää ja ennakoivaa toimintamallia ja työtapaa. Ennaltaehkäisevään työhön siirtyminen vahvistaa ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Se on myös väline hillitä kustannusten kasvua.

Ennaltaehkäisevän työn tärkeyttä ja merkitystä painottaa erityisesti korona-aikana muodostunut hoito- ja palveluvelka, jolloin useiden sairauksien diagnostiikka ja hoito on viivästynyt ja palvelujen tarve kasvanut. Kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat ihmiset pystyvät heikoimmin suojautumaan yhteiskunnallisilta kriiseiltä ja kriisien vaikutukset heidän elämäänsä ovat yleensä kaikkein dramaattisimmat.

Tarve sosiaalipalveluille ja etenkin matalan kynnyksen sosiaalipalveluille on kasvanut koronan aikana. Korona-aikana erityisesti alle 15-vuotiaiden tekemät väkivaltarikokset ovat yleistyneet ja raaistuneet ja lastensuojelun asiakkaiden mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet paljon. Meillä on käsissämme akuutti, välitön hätä ja suuri tarve etsiä uusia keinoja vaikuttaa tilanteeseen.

Vantaa-Keravan hyvinvointialueen palvelut ja kuntien hyvinvointityö tulee kytkeä tiiviisti toisiinsa ja aloittaa tämä työ välittömästi, ilman viiveitä. Ennaltaehkäisevässä työssä tulee systemaattisesti ja koordinoitusti yhdistää hyvinvointialueen perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon toiminta eri järjestöjen ja kuntien vastuulla olevan hyvinvointityön kanssa.

Ennaltaehkäisevä työ tulee jalkauttaa sinne, missä ihmiset liikkuvat ja tapaavat toisiaan. Palvelujen saatavuus on tehtävä helpoksi. Matalan kynnyksen palvelujen tarjoaminen vaatii myös innovatiivista uusien toimintatapojen miettimistä ja käytäntöön viemistä. Ennaltaehkäisevän ja matalan kynnyksen palvelujen kasvava tarve koskettaa kaikkia ikäluokkia, raskaudesta viimeisiin elinvuosiin.

Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet esittävät hyvinvointialueelle, että se alkaa välittömästi kartoittamaan:

a) ennaltaehkäisevän työn muotoja kussakin ikäryhmässä

b) miettimään uusia innovatiivisia tapoja toteuttaa ennaltaehkäisevää toimintaa

c) miettimään toimintamalleja, miten ennaltaehkäiseviä palveluja tarjotaan ns. matalan kynnyksen periaatteella mahdollisimman lähellä ihmisiä ja

d) valmisteluun otetaan välittömästi erilaiset järjestöt ja kuntien hyvinvointityö.

e) Tästä valmistelusta rakennetaan systemaattinen mallinnus, miten ennaltaehkäisevä työ jalkautetaan läpi hyvinvointialueen kaikkialle toimintaan. Ennaltaehkäisevän mallin koordinointi ja sen vaikuttavuuden arvioiminen tehdään osaksi mallin rakentamista."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 18.5.2022 § 85 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi, ja että vastaus valmistellaan siinä kohtaa, kun toimialajohtaja on aloittanut työssään.

Aloite jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa kuuden kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella työstetään vuoden 2023 aikana ensimmäinen hyvinvoinnin- ja terveyden suunnitelma. Hyvinvointisuunnitelmassa laaditaan alueen väestön hyvinvoinnista ja terveydestä tilannekuva ja asetetaan mm. varhaisen tuen toiminnalle tavoitteet, huomioiden järjestö-, yhdistys- ja kuntayhteistyö. Toimiva yhteistyö alueen eri sidosryhmien kanssa vahvistaa asiakaslähtöisten ja ennalta ehkäisevien palvelujen saatavuutta alueella.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategian mukaan palvelut on kohdennettava oikea-aikaisesti niin, että lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi paranee. Palvelujen on pystyttävä tukemaan lapsia ja lapsiperheitä tarjoten erityisesti vaikuttavia varhaisen tuen muotoja huomioiden mm. matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen. Lasten ja nuorten varhaisen tuen kehittämistä tehdään yhdessä huoltajien, varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa tuoden palveluja lasten ja nuorten arkiympäristöön. Strategian mukaan valtuustokaudella toteutetaan ja kehitetään perhekeskustoimintaa, joka nivoo yhteen lapsiperheiden kanssa toimivat tahot mukaan lukien järjestökumppanit ja edistää asiakkaiden sujuvaa palveluun pääsyä ja oikea-aikaista tukea.

Perhekeskus toimintamalli

Perhekeskustoimintamallin kehittämisen lähtökohtana on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asiakas, eli perhe, ja perheen eri elämänvaiheet, joissa neuvoa ja tukea kaivataan. Perhekeskuksen tehtävät ovat perhe- ja tarvelähtöisiä ja siten myös niitä, joiden parissa järjestöt, yhdistykset ja uskonnolliset yhteisöt työskentelevät. Perheiden tarpeista lähtevä ajattelu antaa mahdollisuuden yhteistyölle, jolla voidaan tehdä yhteisiä havaintoja palveluaukoista ja toisaalta myös päällekkäisestä työstä. Avoimet kohtaamispaikat ovat osa perhekeskuksen palvelukokonaisuutta. Kohtaamispaikat ovat kynnyksettömiä avoimia tiloja lapsille, nuorille ja perheille. Kohtaamispaikoissa on mahdollisuus viettää aikaa yhdessä, osallistua toimintaan, saada vertaistukea ja tarvittaessa ammatillista apua ja ohjausta. Digitaalisia perhekeskuspalveluita tarjotaan Omaperhe-sivustolla, joka kokoaa kaiken

perheille tarkoitettun tiedon, tuen ja palvelut yhteen osoitteeseen. Sivuilta saa tietoa lapsiperheen elämästä raskausajasta, lapsen syntymään ja kasvuun täysi-ikäisyyteen saakka. Sivustolta löytää myös apua perheen ongelmatilanteisiin ja tietoa alueen palveluista perheelle.

Lapsiperheiden neuvonta ja ohjaus

Lasten, nuorten ja perheiden toimialalle on laadittu vuonna 2022 asiakkaaksi tulon prosessikuvaukset, jotka pitävät sisällään niin neuvonnan kuin asiakasohjauksenkin vaiheet. Lisäksi toimiala on laatinut jokaisesta palvelustaan palvelukuvaukset, jotka on julkaistu hyvinvointialueen internetsivuilla. Molemmat toimenpiteet parantavat palveluihin hakeutumisen sekä palveluvalikoiman läpinäkyvyyttä ja siten varmistavat asiakaslähtöisyyttä. Vuoden 2023 alusta hyvinvointialueella on toiminut lasten, nuorten ja perheiden neuvonnan ja ohjauksen puhelinpalvelu. Palvelua kehitetään aktiivisesti, jotta se vastaisi neuvontaa ja ohjausta tarvitsevien tarpeisiin ja sujuvoittaisi oikea-aikaista ohjautumista palveluihin. Neuvonnan ja ohjauksen palvelussa korostuvat monialaisuus ja toimialoja ylittävä yhteistyö. Palveluja voivat käyttää asiakkaat ja yhteistyötahot esim. varhaiskasvatuspalvelut. Lisäksi lasten, nuorten ja perheiden palveluiden neuvonta ja ohjaus sekä aikuissosiaalityön sosiaalineuvonta ovat aloittaneet yhteiskehittämisen parantaakseen perheiden monialaisen palvelutarpeen tunnistamista.

Lapsiperheiden neuvontaa ja ohjausta kehitetään edelleen huomioiden digitaalisten palveluiden mahdollisuudet. Digitaalisena palveluna on esimerkiksi osana Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen perhekeskuskehittämistä luotu psykoedukatiivista materiaalia, joka on helposti ja 24/7 perheiden saavutettavissa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen Youtube-kanavalta. Osasta videoita on tarjolla kieliversioita ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi ja viroksi. Digitaalisena palveluna on saatavilla myös esimerkiksi chat-palvelua nuorille.

Yhteistyö kuntien, viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa

Matalan kynnyksen palveluiden kehittämistyötä tehdään myös yhdessä kuntien ja kolmannen sektorin kanssa. Esimerkiksi kuntien opetustoimet sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialue toteuttavat opiskeluhuollon matalan kynnyksen palveluja suunnitelmallisena monialaisena yhteistyönä. Luokanopettaja ja opiskeluhuollon henkilökunta voivat mm. kiusaamistapauksissa yhteistyössä suunnitella ja toteuttaa kohdennettuja teematunteja kiusaamisen ehkäisyyn liittyen. Yhdessä oppilaiden tai opiskelijoiden, heidän huoltajiensa ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa ilmiöihin päästään puuttumaan varhaisessa vaiheessa. Keväällä 2022 lapsiperheiden palveluissa pilotoitiin myös varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen jalkautuvaa toimintaterapian mallia. Työtapa sai vahvaa kannatusta niin opetustoimen kuin sosiaali- ja terveystoimen toimijoilta. Hankkeen toimintamalli on siirtymässä osaksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa. Kesällä 2023 hyvinvointialueen toimijat ja varhaiskasvatuspalvelut jatkosuunnittelevat yhdessä toimintaa ja lasten arkeen jalkautuva työtapa juurrutetaan osaksi lasten kuntoutuspalveluita.

Myös järjestöillä on merkittävä rooli ennaltaehkäisevän, korjaavan ja hyvinvointia lisäävän toiminnan ja palvelujen tuottajana sekä hyvinvointialueen palvelujana täydentävänä kumppanina. Järjestöt ovat toiminnan ja palvelujen tuottamisen lisäksi

hyvinvointialueen tärkeitä kehittäjä- ja tiedontuottajakumppaneita. Järjestötoimijat ovat mukana monin eri tavoin hyvinvointialueen työssä. Järjestöjä on koottu yhteen esimerkiksi mielenterveys- ja päihdepalvelujen Miepä-verkoston sekä neuvonnan ja asiakasohjauksen järjestöklinalle. Järjestöt ovat tällä hetkellä aktiivisesti mukana perhekeskustoiminnassa ja sen kehittämisessä sekä avoimissa kohtaamispaikoissa vahvasti näkyvinä toimijoina.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tehdään viranomaisyhteistyötä poliisin kanssa mm. Ankkuritoiminnassa. Moniammatillisen yhteistyön tavoitteena on varhainen puuttuminen, hyvinvoinnin edistäminen ja rikosten ennaltaehkäiseminen. Toiminnan keskiössä on nuori, jonka yksilöllisiä voimavaroja pyritään tukemaan moniammatillisessa yhteistyössä. Ankkuritoiminnan tarkoituksena on myös kehittää ja mahdollistaa viranomaisten välistä tiedonkulkua ja viranomaisten alueellista tilannekuvaa. Ankkuritiimi puuttuu lasten tai nuorten rikoksiin, päihteiden käyttöön tai jos huoli nuoren hyvinvoinnista on muuten syntynyt. Ankkurimalli on valtakunnallinen työmuoto, joka parantaa ja ylläpitää turvallisuutta.

Loppulausuma

Katsomme, että tällä hetkellä lasten, nuorten ja perheiden palveluissa ei ole tarvetta valmistella erillistä systemaattista mallinnusta ennaltaehkäisevän matalan kynnyksen palveluiden jalkauttamiseen. Ennaltaehkäisevää työtä tehdään lasten, nuorten ja perheiden palveluissa matalalla kynnyksellä useiden eri yhteistyötahojen kanssa. Verkostomainen työskentely sekä sisäisten että ulkoisten sidosryhmien ja yhdyspintojen kesken sekä palvelujen ja toimintakäytänteiden arviointi ja yhtenäistäminen, huomioiden hyvinvointisuunnitelman tavoitteet, jatkuu toimialalla matalan kynnyksen palveluiden takaamiseksi. Keskiössä tässä työskentelyssä on perhekeskustoimintamalli.

Perhekeskustoimintaa läpileikkaa ajatus verkostomaisesta yhteistyöstä, jossa eri palvelujen toimijat kerääntyvät perheen ympärille pohtimaan tilannetta yhdessä perheen kanssa. Näin apu ja tuki saadaan koordinoitua alusta asti eri palvelujen välillä yhdessä sekä kohdennettua perheen kannalta oikea-aikaisesti.

Perhekeskustoimintamallia voidaan tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan hyödyntää myös muiden toimialojen kehittämistyössä huomioiden kuitenkin eri toimialojen nykyiset prosessit, tarpeet ja erityispiirteet.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Kokouskäsitely

Konsernipalvelujen toimialajohtaja Mikko Hokkanen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 20.04.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 152, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 69, 12.06.2023

§ 69

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien rakenteellisen sosiaalityön toteuttamista ja seurantaan hyvinvointialueella

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 30.05.2023, § 152

Asian valmistelijat: lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimialajohtaja Hanna Mikkonen ja aikuissosiaalityön ja vammaispalveluiden toimialajohtaja Kirsi Leväpelto

Aluevaltuuston kokouksessa 20.12.2022 § 144 jätettiin Hanna Holmberg-Soton valtuustoaloite "Rakenteellisen sosiaalityön toteuttaminen ja seuranta hyvinvointialueella". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 25 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Sosiaalihuoltolain (7§) mukaan rakenteellisella sosiaalityöllä on huolehdittava muun muassa sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon välittymisestä ja sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämisestä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Käytännössä rakenteellinen sosiaalityö voi tarkoittaa sitä, että hyvinvointialueen henkilökunnalla on mahdollisuus esimerkiksi sähköisellä alustalla tuottaa suoraa tietoa rakenteiden aiheuttamista ongelmista sekä johdolle että päättäjille, sosiaalisten ongelmien korjaamiseksi ja ehkäisemiseksi. Sosiaalihuollon ammattihenkilöille tällainen sosiaalinen raportointi on merkityksellinen vaikuttamismahdollisuus ja lisää kokemusten perusteella sekä työhyvinvointia että osallisuutta. Päättäjille se taas antaa mahdollisuuden lisätä suoraa vuoropuhelua kentän kanssa ja helpottaa päätöksentekoa. Me aluevaltuutetut esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue luo rakenteet ja ryhtyy toimenpiteisiin rakenteellisen sosiaalityön toteuttamiseen ja seurantaan, jotta sosiaalityön ammattilaisia, asiakkaita ja kokemusasiantuntijoita hyödynnetään sosiaalisten ongelmien poistamiseen parhaalla mahdollisella ja sosiaalihuoltolain velvoittamalla tavalla."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 17.1.2023 § 19 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajien valmisteltavaksi 20.6.2023 mennessä.

Aloite jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa kuuden kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Rakenteellisella sosiaalityöllä pyritään havainnoimaan ja analysoimaan ilmiöitä sekä kehittämään toimintatapoja, jotka vaikuttavat ihmisten sosiaaliseen hyvinvointiin. Rakenteellisen sosiaalityön tavoitteena on ennaltaehkäistä sosiaalisia ongelmia ja tunnistaa ajoissa sellaisia tekijöitä, joiden vuoksi ihmiset joutuvat turvautumaan erityispalveluihin tai heistä tulee sosiaalityön pitkäaikaisia asiakkaita.

Rakenteellisesta sosiaalityöstä säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 7§:ssä. Lain mukaan rakenteellisella sosiaalityöllä on huolehdittava sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon välittymisestä ja sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämisestä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Rakenteelliseen sosiaalityöhön kuuluu:

- 1) sosiaalihuollon asiakastyöhön perustuvan tiedon tuottaminen asiakkaiden tarpeista ja niiden yhteiskunnallisista yhteyksistä sekä tarpeisiin vastaavien sosiaalipalvelujen ja muun sosiaalihuollon vaikutuksista
- 2) tavoitteelliset toimet ja toimenpide-ehdotukset sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä hyvinvointialueen asukkaiden asuin- ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi; (8.7.2022/589)
- 3) sosiaalihuollon asiantuntemuksen tuominen osaksi hyvinvointialueen muiden toimialojen ja kunnan suunnittelua sekä yhteistyö yksityisten palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa paikallista sosiaalityötä sekä muuta palvelu- ja tukivalikoimaa kehittäen. (8.7.2022/589)

Rakenteellisen sosiaalityön tavoitteet tulevat näkyviksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella keväällä 2023 laaditussa osallisuusohjelmassa, missä paitsi työntekijöiden myös haavoittuvissa elämäntilanteissa olevien asiakkaiden osallisuutta ja demokratian edistämistä tuodaan näkyväksi. Osallisuusohjelman tärkeänä tavoitteena on, että hyvinvointialueen henkilöstö tietää, osaa ja tahtoo osallistua hyvinvointialueen ja osallisuuden kehittämiseen. Osallisuusohjelman laadinnan yhteydessä tehdyssä kyselyssä henkilöstö nosti esiin odotuksena, että lisätään henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työhön ja työyhteisöön sekä palveluiden kehittämiseen. Osallisuusohjelmassa nostetaan esiin myös asiakkaiden, asukkaiden ja kokemusasiantuntijoiden tärkeän roolin palveluiden kehittämisessä.

Rakenteellinen sosiaalityö tiedolla johtamisen välineenä hyvinvointialueella

Rakenteellinen sosiaalityö on luonteeltaan tavoitteellista toimintaa, jolla vaikutetaan yhteisön taustatekijöihin. Tiedon tuottaminen johdolle, päättäjille ja erilaisille alustoille kuten verkkosivuille on merkittävä osa rakenteellista sosiaalityötä. Henkilöstöllä on tärkeä rooli asiantuntijatiedon tuottamisessa. Tiedon keräämisen organisointi, tiedon laadukas analysointi ja olennaisen tiedon hyödyntäminen strategioissa, johtamisessa ja päätöksenteossa tukee tiedolla johtamista hyvinvointialueella. Tietoa kerätään esimerkiksi alueen erityispiirteistä, asukkaiden ja asiakkaiden terveydestä ja hyvinvoinnista. Kerätty tieto on valittua ja tarkoituksenmukaista myös rakenteellisen sosiaalityön näkökulmasta. Se tuo esiin nousevia ilmiöitä ja haasteita sekä toimii myös päätöksenteon ja erilaisten strategisten linjausten pohjana. Esimerkiksi hyvinvointialueelle ensikertaa laadittava hyvinvointikertomus ja suunnitelma ovat väylä saattaa sosiaalisen raportoinnin seurantatiedot ja johtopäätökset strategiaan päätöksiin. Keväällä 2023 lasten, nuorten ja perheiden palvelujen sosiaalityöntekijä osallistuu myös tulevaisuusjaostoon vahvistaen mahdollisuutta tiedon antamiseen ja yhteisen ymmärryksen lisäämiseen poliittisten päättäjien suuntaan. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella toimitaan myös hyvin avoimesti ja aktiivisesti eri perinteisen ja sosiaalisen median kanavissa tuottaen näissä formaateissa tietoa ajankohtaisista ilmiöistä. Hyvinvointialueella on tällä hetkellä myös käytössä erilaisia palautteen ja kehittämis ehdotusten antamisen väyliä kuten SPro, HaiPro sekä QPro.

Rakenteellista sosiaalityötä tehdessään ammatilliset toimijat kokoavat tietoa kentältä myös asiakkaiden elämäntilanteista ja olosuhteista. Tämä tieto korostuu erityisesti säännöllisessä ja tavoitteellisessa verkostoyhteistyössä. Sosiaalityön asiantuntijat toimivat eri verkostoissa tehden yhteistyötä muun muassa eri viranomaisten, järjestöjen ja yhdistysten sekä kuntasektorin kanssa. Yhteistyössä eri alojen asiantuntijat tuottavat laajaa ammatillista näkökulmaa eri tilanteista ja ilmiöistä. Hyvinvointialueella toimii myös erilaisia yhteiskehittämisen ryhmiä kuten lastensuojelun asiakasnuorten kokemusasiantuntijaryhmä, missä yhteiskehitetään lastensuojelun palveluita henkilöstöä osallistaen. Myös Kokemuskohtaamo-hankkeessa on Kasper ry:n kanssa yhteiskehitetty palveluita lastensuojelun asiakasvanhempien kanssa.

Aikuissosiaalityön ja vammaispalveluiden toimialalla on hyödynnetty myös kokemusasiantuntijoita asiakastyön sekä palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Lisäksi hyvinvointialueen sosiaalisen kuntoutuksen palveluiden kehittämisessä on hyödynnetty yhteiskehittäjäryhmää, johon on kuulunut asiakkaita, työntekijöitä ja kokemusasiantuntijoita. Työllisyyttä ja osallisuutta tukevista palveluista on ollut käytössä asiakasraati, joka on päässyt vaikuttamaan konkreettisiin valmennustaloiden toimintaan liittyviin asioihin. Tavoitteena on perustaa uusia asiakasraateja myös muille aikuissosiaalityön tehtäväalueille sekä vammaispalveluihin syksyn 2023 aikana.

Rakenteellisen sosiaalityön haasteena nähdään yleisesti se, että sitä ei johdeta systemaattisesti. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on vastattu tähän haasteeseen perustamalla uusi sosiaalityön johtajan toimi. Sosiaalityön johtaja vastaa hyvinvointialueella sosiaalisen raportoinnin kokonaisuudesta yhteistyössä toimialojen kanssa. Hyvinvointialueella on käynnissä VakeHyva-Hyvät palvelut-hanke, jonka tavoitteena on muun muassa luoda hyvinvointialueelle rakenteellisen sosiaalityön toteutumissuunnitelma ja toimintamalli. Hankkeessa osallistutaan THL:n koordinoimiin kansallisiin kirjaamiskäytänteiden ja rakenteellisen sosiaalihuollon raportoinnin verkostoihin ja kehittämiseen sekä vastataan kansallisten rakenteiden ja mallien jalkauttamisesta hyvinvointialueelle. THL kehittää myös yhdessä hyvinvointialueiden kanssa kansallisen rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin mallia, joka aiotaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ottaa tulevien vuosien aikana käyttöön.

Hyvinvointialueen johtamisrakenteet tukevat aktiivista kehittämistä yhdessä henkilöstön kanssa. Rakenteellisen sosiaalityön kehittämistä tehdään hyvinvointialueella laajasti eri verkostoissa pyrkimyksenä tarjota asiakkaalle parempaa, laadukkaampaa ja vaikuttavampaa palvelua.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 69

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 153, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 70, 12.06.2023

§ 70

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien lapsibudjetoinnin käyttöönottamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 30.05.2023, § 153

Asian valmistelija: talousjohtaja Hanna Heinikainen

Aluevaltuuston kokouksessa 21.6.2022 § 66 jätettiin Soile Erikssonin valtuustoaloite koskien lapsibudjetoinnin käyttöönottamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 35 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Suomi on sitoutunut noudattamaan YK:n lapsen oikeuksien sopimusta. Se velvoittaa kuntia ja muita toimijoita, joille valtio on jakanut tehtäviään. Näin ollen se velvoittaa myös hyvinvointialueita. YK:n lapsen oikeuksien komitea edellyttää varaamaan lasten palveluille riittävät voimavarat sekä määrärahojen tehokasta seurantaa. Lapsibudjetointi on keino vastata näihin vaatimuksiin. Se on kirjattu myös kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelmaan.

Lapsibudjetointi on lapsiin kohdistuvien talousarviomenojen ja -tulojen seurantaa sekä talousarviopäätösten lapsivaikutusten ennakoarviointia ja vaikutusten seuranta-arviointia. Lapsibudjetoinnin tarkoitus on tuoda näkyväksi, kuinka suuri osa varoista käytetään lapsiin ja nuoriin, miten resursointi suhteutuu asetettuihin lasten ja nuorten hyvinvoinnin tavoitteisiin, ja mitkä ovat budjetoinnin vaikutukset lasten ja nuorten hyvinvointiin. Lapsibudjetointi antaa tiedolla johtamisen välineitä palveluiden kehittämiseen sekä ongelmakohtien ratkaisemiseen.

Lapsen edun lisäksi lapsibudjetointi hyödyttää myös julkisen talouden etua, sillä sen avulla voidaan varmistua rahoituksen tehokkaasta kohdentumisesta. On kaikkien hyvinvointialueen asukkaiden etu, että julkiset varat kohdentuvat tehokkaasti ja vaikuttavasti siihen, mihin ne on tarkoitettu. Pitkällä aikavälillä lapsibudjetointi auttaakin suuntaamaan määrärahoja oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti. Se parantaa myös budjetoinnin läpinäkyvyyttä.

Sote-uudistusta hyväksyessään eduskunta edellytti, että lapsibudjetointia ja lapsivaikutusten arviointia kehitetään siten, että ne on mahdollista ottaa käyttöön hyvinvointialueilla vuosittaisessa talousarviossa mahdollisimman pian toiminnan käynnistyttyä. Lapsibudjetointia onkin mallinnettu sekä kuntien että valtion näkökulmasta "Lapsilähtöinen budjetointi" -hankkeessa (VNK TEAS 2018-2019). Viimeisimpänä sitä on pilotoitu valtion vuoden 2022 talousarviossa. Lapsibudjetointia selvittävä työryhmä on myös ehdottanut lapsibudjetoinnin vakiinnuttamista osaksi valtion talousarviesitystä 2023.

Lapsibudjetoinnista ja lapsivaikutusten arvioinnista on saatavilla ajantasaista tietoa mm. teoksessa "Lapsivaikutusten arvioinnilla parempia päätöksiä – Lapsivaikutusten arviointi, lapsibudjetointi sekä lapset ja nuoret tiedontuottajina hyvinvointialueella: Ohjeistus

hyvinvointialueiden päättäjille, nuorisovaltuustoille ja viranhaltijoille." osoitteessa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163774> (Iivonen, E. & Pollari, K. 2022.).

Lapsibudjetoinnin toteuttamisen avulla parannetaan lapsen oikeuksien toteutumista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Menetelmä on mahdollista tulevaisuudessa laajentaa myös muihin väestöryhmiin, mikäli se koetaan hyväksi. Me allekirjoittaneet aluevaltuutetut esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ottaa lapsibudjetoinnin käyttöön."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 16.8.2022 § 150 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen talousvalmistelujohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Aloitteessa esitetään, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ottaa käyttöön lapsibudjetoinnin. Lapsibudjetointi on lapsiin kohdistuvien talousarviomenojen ja -tulojen seuranta sekä talousarviopäätösten lapsivaikutusten ennakoarviointia ja vaikutusten seuranta-arviointia. Lapsibudjetoinnin tarkoitus on tuoda näkyväksi, kuinka suuri osa varoista käytetään lapsiin ja nuoriin, miten resursointi suhteutuu asetettuihin lasten ja nuorten hyvinvoinnin tavoitteisiin, ja mitkä ovat budjetoinnin vaikutukset lasten ja nuorten hyvinvointiin. Lapsibudjetointi antaa tiedolla johtamisen välineitä palveluiden kehittämiseen sekä ongelmakohtien ratkaisemiseen.

Lapsibudjetointi ei tarkoita erillisen "lasten talousarvion" tekemistä, vaan kyse on talousarvion lapsiin kohdistuvien määrärahojen tarkastelusta kokonaisuutena.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella joka viides asukas on alle 18-vuotias, mikä näkyy runsaana palvelutarpeena kaikissa lapsiperheiden palveluissa, ennen kaikkea ennaltaehkäisevissä ja varhaisen tuen palveluissa. Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavia lapsiperheitä on enemmän kuin muualla maassa. Lapsiperheköyhyydellä on yhteys moniin sosiaalisiin ongelmiin, kuten syrjäytymisriskiin ja perheiden hyvinvoinnin heikkenemiseen. Lastensuojelun tarve on alueella maan korkein. Kysymys asioiden tarkastelusta lapsivaikutusten näkökulmasta on tärkeä ja ajankohtainen.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on strategiassaan sitoutunut kansalliseen lapsistrategiaan kehittämällä palveluja lapsi- ja perhemyönteisiksi sekä sitoutumalla lapsistrategian keskeisiin tavoitteisiin kuten lasten ja nuorten osallisuuteen ja päätösten lapsivaikutusten arviointiin.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategiassa todetaan myös, että päihde- ja mielenterveysongelmaisten aikuisten, lapsiperheiden ja nuorten palvelujen saatavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota, jotta mahdollisimman varhain pystytään varmistamaan riittävä tuki sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistyönä ja mm. ehkäisemään lasten huostaanottoja. Jatkossa seurantaan kehitetään toimivat mittarit.

Lapsibudjetoinnissa on kyse mm. talousarviopäätösten lapsivaikutusten ennakoarvioinnista. Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimessa lapsivaikutusten arviointi oli osa laajempaa vaikutusten ennakoarviointia. Myös hyvinvointialueelle laaditaan syksyn 2023 aikana oma ennakoarvioinnin malli, jossa huomioidaan lapsivaikutukset.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen organisaatiossa keskeiset lapsia ja nuoria koskevat palvelut on keskitetty lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialalle. Toimialan tehtävä on edistää hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja korjaavia sosiaali- ja terveyspalveluja. Toimiala jakautuu perheiden ennaltaehkäisevien, perheitä tukevien sekä perheiden erityispalvelujen palvelualueisiin. Osana toimielinorganisaatiota toimii lasten, nuorten ja perheiden palvelujen jaosto. Budjetin osalta tämän toimialan kaikki kustannuspaikat kohdistuvat tavalla tai toisella lapsiin, nuoriin ja perheisiin, ja varojen kohdentamista pystytään jo nyt näiltä osin seuraamaan.

Tämän lisäksi merkittävä osa lapsia ja nuoria koskevasta työstä tapahtuu siellä, missä perheitä kohdataan. Näitä ovat erityisesti terveysasemapaalvelut, suun terveydenhuolto alaikäisten osalta, päihde- ja mielenterveyspalvelut, aikuissosiaalityö ja vammaisten lasten osalta myös vammaispalvelut. Asiakaslähtöisten ja lasten hyvinvointia tukevien palvelujen integraatiota kehitetään hyvinvointialueella jatkuvasti. Muiden kuin lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan osalta kustannusten erittelyminen ei tällä hetkellä nykyisillä seurantakohteilla ole mahdollista ja se vaatii merkittäviä panostuksia Apotin raportointiin.

Tiedolla johtamisen kehitystyön yhteydessä lähdetään muodostamaan nykyistä tarkempaa asiakasryhmittäistä tietotuotantoa, jonka perusteella linjausten ennakoarvioinnissa pystytään ottamaan talouden näkökohdat nykyistä paremmin huomioon. Hyvinvointialueella rakennettava tietoallasratkaisu mahdollistaa jatkossa tietojen yhdistelyn ja käsittelyn, sekä näiden tuloksena tarkemmat ja laajemmat analyysit lapsiin ja nuoriin kohdistuvien toimintatilastojen ja talouden osalta.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ottaa lapsibudjetoinnin käyttöön. Hyvinvointialue on käynnistämässä lapsibudjetoinnin pilotointia osana alueelle myönnettyä Suomen kestävä kasvun -ohjelman (RRP) HyväPerhekeskus -hankerahoitusta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on hakenut myös lapsibudjetoinnin pilotointiin kohdistettavaa valtionavustusta, jota sosiaali- ja terveysministeriö myöntää osana kansallista lapsistrategiaa. Lapsibudjetointia pilotoimalla Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella halutaan selvittää, miten lapsibudjetoinnin säännöllinen toteuttaminen voidaan tehdä siten, että se tuottaa parasta mahdollista asiakas- ja kustannusvaikuttavuutta.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 70

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 154, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 71, 12.06.2023**§ 71****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen yhdenvertaisuuden edistämistä hyvinvointialueen palveluissa ja asiakaskohtaamisissa**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 30.05.2023, § 154

Asian valmistelijat: aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimialajohtaja Kirsi Leväpelto, terveydenhuollon palvelujen toimialajohtaja Kati Liukko, lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtaja Hanna Mikkonen sekä vanhusten palvelujen toimialajohtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen

Aluevaltuuston kokouksessa 21.6.2022 § 66 jätettiin Tia Seppäsen, Funda Demirin ja Matilda Stirkkisen valtuustoaloite koskien sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen yhdenvertaisuuden edistämistä hyvinvointialueen palveluissa ja asiakaskohtaamisissa. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 25 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Jokaisen yksilön ihmisoikeuksien tulisi toteutua taustasta sekä esimerkiksi sukupuolesta riippumatta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on keskeinen toimija alueen asukkaiden yhdenvertaisuuden sekä yhteisöjen tasa-arvon edistämisessä. Kuitenkin erityisesti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat henkilöt kohtaavat syrjintää sekä ennakkoluuloja arjessaan, joka vaikuttaa kokonaisvaltaisesti ihmisten elämänlaatuun, aina terveysvaikutuksista työelämään.

Kaikilla on oltava oikeus syrjimättömyyteen käyttämässään sosiaali- ja terveysalan palveluissa, kuitenkin tämä ei aina toteudu. Syrjivien ja epäasiallisten käytäntöjen takana voi olla tiedon ja osaamisen puute. Moninaisuuden tunnistamista ja sateenkaarisensitiivisyyttä tulisi pyrkiä vahvistamaan poikkileikkaavasti kaikissa hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluissa. Siksi sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen asemaan voidaan parhaiten vaikuttaa lisäämällä keskeisten sosiaali- ja terveyspalveluiden työntekijöiden tietoisuutta sukupuolen ja seksuaalisuuden moninaisuudesta. Hyvinvointialueen palveluja järjestettäessä on tärkeää selvittää nykytilanne eri palvelualojen työntekijöiden koulutuksessa, sateenkaari- tietoisuudessa sekä jo toteutuvassa kehitystyössä. Näin takaamme saavutettavat sekä yhdenvertaisemmat palvelut myös palveluiden integraation jälkeen.

Sateenkaarilasten ja -nuorten tilanteeseen tulisi akuutisti kiinnittää huomiota. Hyvinvointierot ovat enemmistöihin kuuluviin lapsiin verrattuna merkittävät, ja korona on entisestään syventänyt näitä eroja. Sateenkaarilapset ja -nuoret kokevat huomattavasti enemmän väkivaltaa ja kiusaamista kuin muut samanikäiset. Lapsuudenaikaisilla kokemuksilla on vakavia seurauksia esimerkiksi mielenterveydelle. Kuten sote-järjestämislakikin edellyttää, tulee sekä hyvinvointialueiden että kuntien tehdä yhteistyötä järjestöjen kanssa, jotka edistävät hyvinvointia ja terveyttä. Näihin lukeutuvat myös sateenkaari-järjestöt, joilla on arvokasta käytännön tietotaitoa yhdenvertaisuuden edistämisessä, asiakaskohtaamisten parantamisessa sekä sote-työntekijöiden kouluttamisessa. Hyvinvointialueen tuleekin varmistaa muiden sote-alan järjestöjen ohella

yhdenvertaisuustyölle arvokkaiden sateenkaari-järjestöjen osallisuus sekä toimintaedellytykset.

Me aloitteen tekijät yhdessä allekirjoittaneiden kanssa esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella selvitetään nykytilanne asiakkaita työssään kohtaavien työntekijöiden koulutuksessa liittyen seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kohtaamiseen sekä tietoisuuteen sateenkaari-väestön moninaisuudesta. Ryhdytään selvityksen perusteella mahdollisiin korjaaviin toimenpiteisiin tarjoamalla hyvinvointialueen työntekijöille kohdennettua lisäkoulutusta”

Aluehallitus päätti kokouksessaan 16.8.2022 § 148 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajan, aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialajohtajan, vanhusten palvelujen toimialajohtajan sekä terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaika ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Tasa-arvo tarkoittaa kaikkien ihmisten yhtäläistä arvoa yksilöinä. Tasa-arvolaisissa (8.8.1986/609) syrjintä on kielletty sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella. Sukupuolten tasa-arvoa tulee edistää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti eri viranomaisten, työnantajien, koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten toimesta. Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) kieltää myös syrjinnän seksuaalisen suuntautumisen takia sekä sisältää yhdenvertaisuuden edistämismuutoksen.

Yhdenvertaisuuslain osittaisuudistuksessa 1.6.2023 yhdenvertaisuusvaltuutetun toimivalta mm. laajenee työelämään ja jatkossa valtuutetulla on toimivalta valvoa yhdenvertaisuuslain noudattamista myös työelämässä.

Jotta lainsäädännön vaatimukset ja tavoitteet tasa-arvoisesta sekä yhdenvertaisesta kohtelusta toteutuvat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kaikissa rakenteissa sekä kaikilla toimialoilla, tarvitsee henkilökunta lisää koulutusta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen moninaisuudesta, lainsäädännön ajankohtaisista muutoksista sekä yhteistä keskustelua, miten tieto viedään käytäntöön toimintatavoiksi. Hyvinvointialueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa on määritelty, että vuoden 2023 aikana luodaan toimintamalli ja suunnitelma tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toteuttamiseen hyvinvointialueella huomioiden myös yhteistyö ja rajapinnat toiminnallisen (= palvelujen) tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön kanssa. Toimialoittain on kuvattu tarkemmin, millaista koulutusta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen kohtaamiseen on jo saatu tai miten asiakkaiden tarpeisiin on vastattu.

Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimiala (Toimialajohtaja Kirsi Leväpelto):

Aikuissosiaalityön ja vammaispalveluiden toimialueella kaikkia asiakkaita, vierailijoita ja työntekijöitä kohdellaan yhdenvertaisesti riippumatta sukupuolesta, rodusta, etnisyydestä, seksuaalisesta suuntautumisesta, kansalaisuudesta, uskonnosta,

vammaisuudesta tai iästä. Toimialueen aikuissosiaalityön palvelualueella nuorten sosiaalipalveluissa ja jälkihuollossa on henkilökuntaa koulutettu mm. teemoilla: Mitä on sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus; Työkalut sensitiiviseen kohtaamiseen ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen; Sateenkaarinuori rikostutkinnassa; Sateenkaarinuoriin kohdistuva vihapuhe ja viharikokset. Asumispalveluissa on taas järjestetty SERI-työhön eli seksuaaliväkivaltaa kohdanneisiin asiakkaisiin liittyen koulutuksia. Kotoutumista tukevissa sosiaalipalveluissa ei ole viime aikoina järjestetty teemaan liittyen koulutuksia, mutta toimintatapana on ohjata asiakkaita tarvittaessa Prideen yksilötyöskentelyyn sekä ryhmiin, jotka on suunnattu pakolaistaustaisille (turvapaikanhakijoille ja kansainvälistä suojelua saaville).

Vammaispalveluissa jokainen vammaisen henkilö voi tehdä itseään koskevia päätöksiä joko tuetusti tai ilman tukea. Asiakkaalla on myös oikeus valita avustaja sukupuolisensitiivisissä asioissa sekä saada apua ja neuvontaa sukupuoleen ja seksuaalisuuteen liittyvissä asioissa. Neuvontaa sekä tukea on asiakkaille hankittu asiantuntevilta ja koulutetuilta palveluntarjoajilta. Aikuissosiaalityön ja vammaispalveluiden toimialueella on tunnistettu tarve sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen kohtaamiseen liittyvään koulutukseen ja koulutustoiveet on välitetty hyvinvointialueen koulutuksia koordinoivalle henkilölle.

Vanhusten palvelujen toimiala (Toimialajohtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen):

Vanhuspalveluissa jokaista asiakasta pyritään aina kohtelemaan yhdenvertaisesti ja ennakkoluulottomasti. Yhdenvertaisuutta tukee myös asiakkaan toimintakykyyn sekä elämäntilanteeseen perustuvat yhtenäisesti kuvatut palvelut sekä niiden myöntämisen perusteet. Vanhuspalveluissa ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelut tuotetaan yhdenhengen huoneissa/ asunnoissa, joissa voidaan asiakkaan yksilölliset toiveet ja tarpeet huomioida. Jokaiselle asiakkaalle laaditaan yksilöllinen palvelu- hoito- ja kuntoutumissuunnitelma, jonka avulla mahdollistetaan asiakkaan omannäköinen elämä yhdessä omaisten/ läheisten, järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa. Vanhuspalveluissa on tunnistettu tulos- ja kehityskeskusteluissa tarve vahvistaa henkilöstön seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä koskevaa osaamista. Osaamisen vahvistaminen tukee ymmärryksen lisäämistä ja auttaisi mm. tunnistamaan paremmin vähemmistöryhmiin kuuluvien asiakkaiden palvelutarpeita. Hyvinvointialueen koulutussuunnitelmaan kuvattujen tarpeiden mukaisesti koulutusta on järjestetty ja voidaan tarpeen mukaan järjestää hyvinvointialueen toimijoille tai tarvittaessa vanhuspalveluissa omana koulutuksena ikääntyneiden tilanne erityisesti huomioiden.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala (Toimialajohtaja Hanna Mikkonen):

Lasten, nuorten ja perheiden palvelualueella koetaan tärkeänä kohdata asiakas sukupuolisensitiivisesti. Osaamista sukupuolen ja seksuaalisuuden moninaisuudesta yhdenvertaisten sekä saavutettavien palvelujen turvaamiseksi on vahvistettu tekemällä koulutusyhteistyötä eri sateenkaarijärjestöjen, kuten Seta ry, Monimuotoiset-perheet verkosto ja Sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikka kanssa. Lisäksi on järjestetty sisäistä koulutusta hyödyntäen toimialan sisäistä asiantuntijuutta esimerkiksi palvelualueella toimivia seksuaalineuvoja. Sukupuolen ja

seksuaalisuuden moninaisuuteen liittyvä osaamisen kehittämisen tarve on nostettu esiin palvelualueella. Palvelualueen tavoitteena on jatkaa koulutusyhteistyötä sateenkaarijärjestöjen kanssa, seuraava koulutus on suunnitteilla syyskuu 2023.

Terveydenhuollon palvelujen toimiala (Toimialajohtaja Kati Liukko):

Terveydenhuollon palvelujen toimiala huomioi jokaisen asiakkaan/potilaan yksilöllisesti ja noudattaa tasa-arvolain velvoitteita. Laki kieltää syrjinnän sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella. Tasa-arvo laki velvoittaa viranomaisia myös ennaltaehkäisemään syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Henkilöstön osaamista on vahvistettu koulutusten avulla yhteistyössä sateenkaarijärjestöjen kanssa. Koulutusaiheita ovat olleet mm. kehojen moninaisuus ja intersukupuolisuus, seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuus sekä seksuaalisuuden kohtaaminen vanhustyössä. Lisäkoulutuksen tarve on kuitenkin tunnistettu ja asia tullaan huomioimaan terveydenhuollon palvelujen toimialan koulutussuunnitelmassa.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 71

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 155, 30.05.2023

Aluevaltuusto, § 72, 12.06.2023

§ 72

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien riittävien mielenterveys- ja päihdepalveluiden turvaamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 30.05.2023, § 155

Oheismateriaali

- 1 Kansallinen mielenterveysstrategia 2020-2030.pdf
- 2 Päihde- ja riippuvuusstrategia.pdf

Asian valmistelija: terveydenhuollon palvelujen toimialajohtaja Kati Liukko

Aluevaltuuston kokouksessa 8.3.2022 § 16 jätettiin Vihreän valtuustoryhmän valtuustoaloite koskien riittävien mielenterveys- ja päihdepalveluiden turvaamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 12 valtuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Riittävät mielenterveys- ja päihdepalvelut turvattava Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue selvittää mielenterveys- ja päihdepalveluiden nykytilaa ja mahdollisen lisäresurssin tarvetta matalankynnyksen palveluihin, ja että tähän tarvittaessa varaudutaan talousarvioesityksessä vuodelle 2023."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 7.4.2022 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi, ja että vastaus valmistellaan siinä kohtaa, kun terveydenhuollon palvelujen toimialajohtaja on aloittanut työssään.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa kuuden kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Alustus: Matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalveluiden tasavertainen ja laadukas toteutuminen hyvinvointialueella nähdään tärkeänä. Hoitoon hakeutumisen kynnystä pitäisi madaltaa ja tarpeenmukaiseen hoitoon ohjautumista nopeuttaa. Mielenterveys- ja riippuvuusasiat ovat sosiaali- ja terveystieteiden yhteinen asia. On tärkeää, että ongelmiin tartutaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Näin vähennetään myös kyseisiin sairauksiin liittyvää stigmaa. Mielenterveyden ja riippuvuuden hoitamisen tulisi toteutua samanarvoisesti ja rinnakkaisena muun terveydenhuollon kanssa.

Ehdotus kehittämismallista: Kehitetään ja yhtenäistetään terveysasemien mielenterveys- ja päihdepalveluita perustamalla jokaiselle terveysasemalle matalan kynnyksen Miepä-pisteitä jo olemassa olevan ja hyväksi todetun Keravan

terveysaseman mallin mukaisesti (kts. sivulla 6 tarkempi nykytilan kuvaus). Tulevilla Miellä-pisteillä toteutuisi walk-in tyyppinen ajanvaraukseton vastaanottotyö, ajanvaraukselliset lyhyet kartoitus- ja hoitajaksot resurssien mahdollistamissa rajoissa sekä osa alueen omasta korvaushoidosta. Miellä-pisteillä töitä tehtäisiin moniammatillisesti, koska palveluihin hakeutuu aiempaa enemmän nuoria aikuisia ja useista yhtäaikaisista ongelmista kärsiviä asiakkaita, jotka tarvitsevat laaja-alaista ja verkostomaista tukea. Miellä-pisteillä tapahtuva toiminta vakioitaisiin koko hyvinvointialueella niin, että kunkin terveysaseman alueen väestön erityispiirteet huomioitaisiin resurssin jaossa ja toimintojen painotuksessa. Miellä-pisteet tekisivät tiivistä yhteistyötä terveysaseman muiden palveluiden ja päihde- ja mielenterveyspalveluiden kanssa asiakkaiden laadukkaan ja sujuvan hoitoprosessin toteutumiseksi.

Hyödyt / kehittämismallin tavoitteet:

Suorat hyödyt asiakkaalle

- Vahvistaisi matalan kynnyksen palveluita; asiakkaalla on jatkossa puhelinvälisen lisäksi toinen matalan kynnyksen reitti päihde- ja mielenterveyspalveluihin, jolla varmistetaan helppo palveluihin pääsy ja hoidon toteutuminen oikea-aikaisesti.
- Asiakas pääsisi matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalveluihin oman terveysasemansa kautta. Eriarvoisuus päihde- ja mielenterveyspalveluiden saavutettavuudessa vähenisi.
- Onnistuneella hoidon porrastuksella ja sujuville palveluihin tulon reiteillä voisimme lyhentää palveluihin pääsyn aikaa eli asiakas saisi nopeammin tarvitsemansa hoidon. Oikea-aikainen hoito on vaikuttavampaa ja ehkäisee ongelmien monimutkaistumista ja pitkittymistä.

Hyödyt hyvinvointialueelle ja palveluprosesseille

- Yliääkärien arvion mukaan VaKen kiirevastaanottoilla 15–25 % käyntisyistä liittyy mielenterveys- ja päihdeongelmiin. Ohjaamalla nämä asiakkaat Miellä-pisteille, voitaisiin vähentää sekä terveysasemien kiirevastaanottojen, että jo pahasti ruuhkautuneiden HUSin yhteispäivystysten ruuhkaa.
- Ajanvarauksettomien Miellä-pisteiden avaaminen täydentäisi etulinjassa tehtävää työtä ja päihde- ja mielenterveyspalveluiden yhdessä toimimista hyvinvointialueella. Uudistus olisi myös linjassa mielenterveys- ja päihdepalveluiden puhelinvälisen yhtenäistämisen kanssa (kaikki sisääntuloreitit olisivat yhteisiä mielenterveys- ja päihdepalveluihin)
- Mahdollistaisi päihde- ja mielenterveyspalveluissa jo hyvin käytössä olevan valtakunnallisen Terapiat etulinjaan -toimintamallin laajan käyttöönoton terveysasemilla
- Vahvistaisi hoidon porrastumista ja hoitoon ohjausta sekä vaikuttavuuden arviointia Terapiat etulinjaan-toimintamallin mukaisesti.
- Vahvistaisi terveysasemien ja päihde- ja mielenterveyspalveluiden yhteistyötä.
- Lisäämällä varhaisen vaiheen tukea voitaisiin estää ongelmien syvenemistä ja tätä kautta vähentää erikoissairaanhoidon kuormitusta sekä varmistaa raskaampaa tukea vaativien asiakkaiden sujuvampi liikkuminen perustason palveluiden ja erikoissairaanhoidon välillä.

- Opioidikorvaushoidon hoitopaikkojen lisäämisellä hyvinvointialueen omissa palveluissa vähennettäisiin ostopalveluiden tarvetta ja hillittäisiin jatkuvasti kasvavia kustannuksia.
- Korvaushoidossa on tällä hetkellä n. 400 asiakasta, joista reilu puolet ostopalveluissa
- Asiakasmäärä kasvaa n. 70 asiakkaalla vuosittain
- Ostopalvelutuottajat eivät tarjoa muuta tukea/hoitoa lääkehoidon tueksi, mikä näkyy laitospaivointi- ja kuntoutustarpeen kasvuna
- Osan ostopalveluiden korvaushoitoasiakkaista hoitaminen terveysasemilla toimivissa Miellä-pisteissä säästäisi merkittävästi korvaushoidon kustannuksia ja parantaisi hoidon laatua

Yllä kuvatut muutokset toiminnassa ja Miellä-pisteiden perustaminen kaikille terveysasemille vaatisi merkittävää lisäresursointia terveysasemapaalveluihin. Osa kuluista voidaan säästää mm. opiaattikorvaushoidon ostopalveluista tai osasta niitä luopumalla ja osa resursseista saadaan työtä uudelleen järjestelemällä. Mutta mikäli halutaan tehdä näin laajamittainen satsaus ennaltaehkäisevään ja varhaiseen matalan kynnyksen työhön, sekä mm. Terapiat etulinjaan toimintaan, ei se onnistu vain nykyisillä resursseilla työtä muuttamalla. Tästä johtuen tällä aloitteella on merkittäviä budjettivaikutuksia.

Linkittyminen eri kokonaisuuksiin

Terveydenhuoltolaki (29.12.2022/1281)

Lakiuudistuksessa mielenterveydenhoito (27 §) ja päihde- ja riippuvuushoito (28§) on lisätty Terveydenhuoltolaissa säädettäväksi. Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle on kuulunut 1.1.23 lähtien terveydenhuollon palveluihin integroitu mielenterveystyö, minkä tavoitteena on tarjota peruspalveluissa neuvontaa, ohjausta, tietoa mielenterveyttä suojaavista ja vaarantavista tekijöistä. Muina tavoitteina on yksilön ja lähipiirin psykososiaalisen tuen järjestäminen ja palveluiden yhteensovittaminen. Vastaavat tavoitteet on määritelty päihde- ja riippuvuushoidon järjestämiselle. Laissa korostetaan terveydenhuollon palveluissa tapahtuvaa päihde- ja riippuvuustyötä: ennaltaehkäisevää työtä, ohjausta, sekä yhteistyötä eri alojen ammattilaisten kanssa niin, että asiakas saa kokonaisvaltaista hoitoa tarpeensa mukaan. Lain myötä päihde- ja mielenterveystyö kuuluu kaikille, jotka arvioivat hoidon -tai palveluiden tarvetta ja antavat sosiaali- ja terveyspalveluita. Lakiuudistuksen mukaan: "Mielenterveyden hoito sekä päihde- ja riippuvuushoito tulisi järjestää monimuotoisesti. Tämä tarkoittaa sairaala- ja avosairaanhoidon lisäksi esimerkiksi liikkuvia ja potilaan kotiin vietäviä palveluita." Terveysasemien Miellä-pisteiden perustaminen mahdollistaisi jatkossa nykyisten jalkautuvien päihdepalvelujen lisäksi myös liikkuvia mielenterveyspalveluja.

Kansalliset strategiat

Mielenterveysstrategia (oheismateriaalina)

Strategiassa halutaan parantaa palveluun pääsyä oikea-aikaisesti ja lisätä yhteistyötä eri hoitotahojen välillä. Mielenterveyden hoidon katsotaan toteutuvan parhaiten osana perusterveydenhoitoa, jolloin myös muut hoidontarpeet voidaan huomioida. Laaja-alaisiin palveluihin kuuluu vahvasti myös sosiaalipalvelut, sosiaalineuvonta ja toimeentuloon liittyvien etuuksien varmistaminen palveluohjauksen.

Otteita mielenterveysstrategiasta:

"Mielenterveyden häiriöitä voidaan ehkäistä ja hoitaa tehokkaasti ja niihin liittyvää syrjintää ja leimaamista vähentää. Koska mielenterveyden häiriöt ovat kansanterveydellinen haaste, palvelujen (mukaan lukien päihdepalvelut) saatavuus tulee saattaa muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen tasolle."

"Strategian tavoitteita toteutetaan aluksi lisäämällä ehkäisevien ja hoitopalveluiden saatavuutta perustasolla sekä näiden ylläpitämiseksi tarvittavaa yhteistyörakennetta."

Päihde- ja riippuvuusstrategia (oheismateriaalina)

"Strategian painopisteet: 1) tuetaan päihteitä käyttävien ja riippuvuushaittoja kokevien ihmisten oikeuksia 2) vahvistetaan asiantuntijuutta, yhteistyörakenteita, tietoperustaa ja tiedonkulkua 3) tuetaan toimivia ja etsitään uusia ratkaisuja 4) varmistetaan ehkäisevän päihdetyön ja päihde- ja riippuvuuspalveluiden laatu ja saatavuus 5) varmistetaan päihde- ja riippuvuusasiantuntemus ja yhteistyö valtioneuvostotasolla."

Otteita päihde- ja riippuvuusstrategiasta:

"Yhteistyö mielenterveyspalveluiden kanssa on tärkeää, koska yhteissairastavuus on yleistä."

"Kiinnitetään huomiota päihdepalvelu- ja mielenterveyslainsäädäntöä uudistettaessa resurssien optimaaliseen käyttöön, niiden riittävyyteen ja kohdentamiseen sekä palveluiden yhteensovittamiseen, yhdenmukaisten palveluiden varmistamiseen ja haittojen vähentämisen toimiin."

Terapiat Etulinjaan-toimintamalli

Vuonna 2022 Vantaan ja Keravan kaupungit ottivat käyttöön kansallisen Terapiat etulinjaan -toimintamallin päihde- ja mielenterveyspalveluissaan. Toimintamallia on kehitetty yhteistyössä yliopistosairaaloiden ja hyvinvointialueiden kanssa laajassa hankekokonaisuudessa. Terapiat etulinjaan -toimintamallissa tavoitteena on, että lievistä ja keskivaikeista mielenterveyden häiriöistä kärsivät ihmiset pääsevät nopeasti vaikuttaviin hoitoihin. Tätä tavoitetta tukee yhtenäinen hoidon tarpeen arviointi ja nopea hoitoonohjaus Terapianavigaattorin avulla, sekä uudet näyttöön perustuvat psykososiaalisen hoidon menetelmät ohjattu omahoito ja kognitiivinen lyhytterapia. Toimintamallilla pyritään tavoittamaan asiakkaat aikaisemmassa vaiheessa ja estämään ongelmien syveneminen ja raskaampien palveluiden tarve. Koordinaatiorahankkeen rahoitus kestää vuoden 2025 loppuun asti ja sen aikana luodaan pysyvät palvelurakenteet alueille. Toimintamallissa koulutetaan perusterveydenhuollon työntekijöitä, jotka hoitavat mielenterveys- ja päihdepotilaita mm. Terapianavigaattorin käyttöön, ohjattuun omahoitoon ja kognitiiviseen lyhytterapiaan.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella Terapiat etulinjaan- toimintamalli on käynnistynyt hyvin. Terapianavigaattori on käytössä hoidon tarpeen arvioinnissa ja hoitoon ohjauksessa, ohjattua omahoitoa on päästy kokeilemaan terveysasemilla ja ensimmäiset kognitiiviset lyhytterapeutit valmistuvat kesällä 2023. Tällä hetkellä hoitoon ohjauksen ja hoidon porrastuksen rakenteita tarkastellaan ja kehitetään. Miepä-pisteillä pystyttäisiin vahvistamaan oikea-aikaista ja oikeatasoista hoitoon ohjausta Terapiat etulinjaan -toimintamallin mukaisesti.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Muutettu päätösehdotus:

Aluehallitus päättää täydentää vastausta seuraavasti: Budjettivaikutukset toimitetaan ryhmille talousarvioprosessin yhteydessä.

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Esittelijän muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 72

Oheismateriaali

- 1 Kansallinen mielenterveysstrategia 2020-2030.pdf
- 2 Päihde- ja riippuvuusstrategia.pdf

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 156, 30.05.2023

Aluevaltuusto, § 73, 12.06.2023

§ 73

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien ei-välttämättömien kustannuksien kohtuullistamista ja toimintaohjeiden määrittämistä

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 30.05.2023, § 156

Oheismateriaali

1 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen edustusohje (hyväksytty aluehallituksessa 16.8.2022).pdf

Asian valmistelija: konsernipalvelujen toimialajohtaja Mikko Hokkanen

Aluevaltuuston kokouksessa 27.9.2022 § 85 jätettiin Tuukka Saimenin ja Tanja Aidanjuuren valtuustoaloite "Ei-välttämättömien kustannuksien kohtuullistaminen ja toimintaohjeiden määrittäminen". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 11 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa-Kerava hyvinvointialue ryhtyy valmistelemaan valtuutettujen ja viranhaltijoiden seminaarimatkojen, ravintolaillallisten, luottokorttikustannusten sekä kaikkien muiden ei-välttämättömien virkistys- ja edustuskulujen kohtuullistamista ja ohjeistamista vallitsevaan taloudelliseen näkymään liittyen.

On aika sulkea piikki ja kunnioittaa kansalaisiin kohdistuvaa kovaa verotusta sekä hyvinvointialueille asettuja haastavia tavoitteita.

Taloudellinen epävarmuus, Euroopassa käytävä sota sekä pelko tulevasta koskettavat jo useita suomalaisia. Energiakriisi ja inflatio ovat ajaneet monet kansalaiset ja yritykset poikkeuksellisen suureen taloudelliseen ahdinkoon.

Esitämme, että Vantaa - Kerava hyvinvointialueen luottamushenkilöt ja viranhaltijat toimisivat vastuullisina tiennäyttäjinä ja olisivat valmiita leikkaamaan omia ei-välttämättömiä menojaan.

Valtuuston, jaostojen, lautakuntien ja hallituksen seminaari- ja koulutusmatkojen tarpeellisuuksia on harkittava tarkkaan. Voiko matkojen määrää karsia ja/tai järjestää tilaisuudet jatkossa Vantaan tai Keravan kaupungin omistamissa kiinteistöissä, jolloin tarve kalliille hotelliyöpymisille poistuisi?

Matkustelu eri kaupunkeihin ja varsinkin lentokyydit ulkomailla järjestettäviin seminaareihin eivät ole vastuullista rahankäyttöä, eivätkä myöskään sovi yhteen EU:n ja Suomen ympäristötavoitteiden kanssa.

Esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimintaohjeet edellä mainittuihin kustannuksiin määritellään tarkka-alaisesti ja edellä mainittuja kustannuksien tarpeellisuuksia harkitaan ja analysoidaan tarkkaan ennen kuin päätöksiä tehdään."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 279 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen konsernipalvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaika ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Hyvinvointialueen toiminnassa tärkeänä periaatteena on kohtuullisuus - julkisena toimijana hyvinvointialueen tulee toiminnassaan noudattaa periaatteita, jotka kestävät julkisen tarkastelun.

Aluehallitus on kokouksessaan 16.8.2022 § 153 hyväksynyt hyvinvointialueen edustusohjeet, joiden tarkoituksena on selventää Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen edustamista koskevia käytäntöjä. Ohje sisältää tilaisuuksien järjestämisen, edustuslahjojen tilaamisen ja ulkopuolisen tahon tarjoamien etujen vastaanottamisen menettelytavat. Ohje koskee hyvinvointialueen viranhaltijoita, työntekijöitä sekä luottamushenkilöitä, kun he edustavat hyvinvointialuetta tai hoitavat hyvinvointialueen yhteistyösuhteita. Ohjetta sovelletaan sekä sisäisiin tilaisuuksiin, ulkoisiin sidosryhmille järjestettäviin edustustilaisuuksiin sekä ulkopuolisen tahon järjestämään tilaisuuteen osallistumiseen. Koulutuksiin osallistumisesta ohjeistetaan erikseen. Edustusohjeessa käsitellään edustuskuluja, edustustarjoiluja, edustustiloja, maksullisiin edustustilaisuuksiin osallistumista, lahjoja, vieraanvaraisuuden vastaanottamista sekä muita määräyksiä edustamista koskien.

Kaikessa tarjoilussa sekä tilaisuuksien järjestämisessä tulee noudattaa kohtuutta. Tarjoilun suhteen on noudatettava tarkkaa harkintaa sen suhteen, mikä on kullekin tilaisuudelle kohtuullinen ja normaalin vieraanvaraisuuden taso. Tarjoiluissa suositetaan kotimaista lähiruokaa ja noudatetaan kestävän kehityksen periaatetta. Edelleen edustusohjeessa todetaan, että koko henkilöstön on noudatettava samoja periaatteita koskien yhteistyösuhteiden liikelahjoja, tarjoilua ja edustamista, jotta henkilöstön kohtelu on tasa-arvoista ja turvaa hyvinvointialueen asukkaiden luottamusta hyvinvointialueen toimintaan riippumattomana ja puolueettomana viranomaisena. Hyväksytyt edustusohjeet ovat oheismateriaalina.

Seminaarien osalta valtuustovalioikunta on määritellyt linjaukset koskien lautakuntien, jaostojen ja vaikuttamistoimielinten seminaareja. Valtuustovalioikunta on kokouksessaan 13.6.2022 linjannut lautakuntien seminaareista seuraavasti:

- Lautakunnilla saa olla lähtökohtaisesti 1–2 yön yli seminaaria/valtuustokausi, muutoin päiväseminaareja (1/vuosi). Seminaareja järjestetään tarpeen mukaan.
- Seminaariin kutsutaan vain lautakunnan pöytäkunta. Varajäsen saa osallistua vain, mikäli varsinainen jäsen on estynyt.
- Seminaareille ei ole määritelty tarkkoja euromääräisiä rajoja, mutta kohtuullisuus tulee huomioida.
- Seminaarien sijainnin tulee olla lähialueella 1–2 tunnin ajomatkan päässä (tosin Tallinna voi joskus tulla kokonaistaloudellisesti edullisemmaksi).

Edelleen valtuustovalioikunta on kokouksessaan 24.4.2023 määritellyt linjaukset koskien hyvinvointialueen jaostojen ja vaikuttamistoimielinten seminaareja. Jaostoihin ja vaikuttamistoimielimiin sovelletaan vastaavia linjauksia kuin lautakuntiin, seuraavilla eroavaisuuksilla:

- Vaikuttamistoimielimillä saa olla vain päiväseminaareja (2-3 päiväseminaaria /valtuustokausi).
- Seminaariin kutsutaan vain jaoston/vaikuttamistoimielimen pöytäkunta. Varajäsen saa osallistua vain, mikäli varsinainen jäsen on estynyt. Tästä poiketen valtuustokauden alussa saa olla seminaari/käynnistämistilaisuus, johon voidaan kutsua myös varajäsenet (perehdytysnäkökulma). Valtuustokaudella 2022-2025 tämä tilaisuus voidaan pitää vuonna 2023.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 2.5.2023 § 27 hyväksynyt aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöt valtuustokaudelle 2022-2025 noudatettavaksi kaikessa hyvinvointialueen luottamushenkilötoiminnassa. Asiakirjassa todetaan, että aluevaltuuston seminaareja ja muita epävirallisia tapaamisia järjestetään tarvittaessa, jotta aluevaltuutetuilla on mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tietoa vireillä olevista asioista ja mahdollisuus keskustella niistä. Aluevaltuuston kevään talous- ja strategiaseminaari järjestetään 1.-2.6.2023 Porvoossa. Seminaaria on käsitelty valtuustovalioikunnan kokouksessa 31.1.2023 sekä 2.3.2023. Lisäksi aluevaltuusto on kokouksessaan 14.3.2023 § 22 päättänyt osana syksyn 2023 kokousaikatauluja pitää maanantaina 25.9.2023 päiväseminarin (yhden päivän seminaari).

Yllä kuvattuja toimintaohjeita noudatetaan hyvinvointialueen tilaisuuksien ja seminaarien järjestämisessä ja kustannusten tarpeellisuutta sekä kohtuullisuutta harkitaan aina ennen päätöksentekoa.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 73

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 157, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 74, 12.06.2023**§ 74****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen liittymistä Mielen turvaa -verkostoon**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 30.05.2023, § 157

Asian valmistelija: vt. henkilöstöjohtaja Anne Sivula

30.8.2022 § 78 jätettiin Eve Rämön valtuustoaloite "Vantaan- Keravan hyvinvointialue mukaan Mielen turvaa- verkostoon". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 28 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Mielen terveyskriisi näkyy vahvasti suomalaisessa työelämässä. Suomessa menetetään yli 17 miljoonaa työpäivää vuodessa mielen terveyshäiriöiden takia, ja yli puolet työkyvyttömyyseläkkeistä johtuu mielen terveyden häiriöistä. Joka viides aikuinen kärsii häiriöistä vuosittain, mutta silti vain puolet uskaltaisi mielen terveysjärjestöjen tutkimusten mukaan puhua niistä työpaikallaan.

Mielen terveyden haasteet ovat suuria, ja vahvemmille toimenpiteille ja yhteistyölle on tarvetta niiden selättämiseksi.

Mielen turvaa- verkosto on työmarkkinajärjestöjen, mielen terveysjärjestöjen ja työnantajien verkosto, joka tukee ja sitouttaa jäseniä ratkaisemaan työelämän mielen terveyskriisiä. Mielen turvaa- mallin avulla halutaan haastaa suomalaiset työpaikat mukaan vahvistamaan mielen terveyttä, ja tarjoamaan kattavampia mielen terveyspalveluita työntekijöilleen.

Mielen turvaa- malli on tutkittuun tietoon perustuva malli, jolla ennaltaehkäistään mielen terveyden häiriöitä, madalletaan kynnyksiä mielen terveyspalveluihin hakeutumiseen ja tuetaan elämän kriisitilanteissa olevia työntekijöitä nopeasti ja vaikuttavasti. Malli on kustannusneutraali, sillä asetetuilla panoksilla luodaan säästöjä vähentämällä sairauspoissaoloja.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan- Keravan hyvinvointialue liittyy mukaan Mielen turvaa- verkostoon, tekee verkostoon kuuluvan Hyvän mielen työpaikka - suunnitelman ja ottaa käyttöön Mielen turvaa- mallin työntekijöiden mielen terveyden vahvistamiseksi."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 280 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaika ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Kuten aloitteessa todetaan, mielenterveyden haasteet ovat suuria. Myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on sama tilanne kuin yleisesti, että mielenterveyssyyt ovat nousseet suurimmaksi syyksi terveysperusteisissa poissaoloissa. Tämän vuoksi hyvinvointialue panostaa asiaan. Parhaillaan kilpailutuksessa olevassa hyvinvointialueen henkilöstöä koskevassa työterveyshuoltopalveluiden hankinnassa on jo otettu huomioon Mielenturvaa -verkoston suositukset eli palvelu tulee kattamaan enintään viisi lyhytpsykoterapiajaksoa työntekijää kohden sekä mielen hyvinvoinnin matalan kynnyksen chat-palvelun. Sen lisäksi tulemme työterveyshuoltopalvelun tuottajan sekä eläkevakuutusyhtiön kanssa rakentamaan muita keinoja, joilla mielenterveyden haasteisiin tartutaan. Koska nykyinen työterveyshuoltosopimus kattaa vain kuluvan vuoden, laaja-alaisiin toimiin ei nykyisen palvelutuottajan kanssa asiassa ole ryhdytty. Toki kuitenkin työpaikkaselvityksissä kiinnitetään erityistä huomiota psykososiaalisiin kuormitustekijöihin ja mietitään toimenpiteitä kuormituksen vähentämiseksi. Yksilötasolla mielenterveyshaasteita kokevat työntekijät ohjautuvat matalalla kynnyksellä nimettyjen tiimien hoitajien ja lääkäreiden vastaanotoille ja tarvittaessa työterveyspsykologin tukikäynneille. Työterveyshuollossa myös seurataan työntekijöiden mielenterveyttä ja työssä selviytymistä sekä arvioidaan kuntoutustarvetta, tarvittaessa yhteistyössä lähiesihenkilön kanssa.

Kun työterveyshuoltokilpailutus on ratkennut ja ensi vuoden toimintasuunnitelmaa laaditaan, otetaan kantaa laajemmin mielenterveyteen ja keinoihin sen tukemiseksi tarjouspyynnön palvelukuvauksen tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että psykososiaalinen kuormitus tunnistetaan ja konkreettisia toimenpiteitä kuormitustekijöiden vähentämiseksi tehdään yhteistyössä työterveyshuollon ja hyvinvointialueen kesken. Erityisen tärkeää on, että mielenterveyshaasteissa työntekijä ohjautuu nopeasti hoitoon ja jatkohoito varmistetaan.

Lähtökohtaisesti keskitytään toimenpiteisiin, joilla voidaan nopeasti ja suoraan vaikuttaa henkilöstöömme. Sen lisäksi on tärkeää käydä laajasti keskustelua ja kasvattaa ymmärrystä mielen hyvinvoinnista ja ohjata lähijohtajia tunnistamaan tilanteita, rohkaista ottamaan puheeksi ja tehdä heille käytettävissä olevat keinot tutuiksi. Voi olla, että Mielenturvaa -verkosto on tuolloin hyödyllinen työkalu. Asiasta kuitenkin päätetään kokonaispakettina kaikesta siitä keinovalikoimasta, joilla hyvinvointialue tarttuu haasteeseen.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Kokouskäsitely

Harri Koski poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 10.50.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 74

Ehdotus

Aluehallitusesittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 158, 30.05.2023
Aluevaltuusto, § 75, 12.06.2023

§ 75

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ateriahankintojen kilpailutuksen korkeatasoisia laatuvaatimuksia

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 30.05.2023, § 158

Asian valmistelija: konsernipalvelujen toimialajohtaja Mikko Hokkanen ja järjestämisen tuen johtaja Nina Linja

Aluevaltuuston kokouksessa 19.4.2022 § 44 jätettiin Keskustan aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite "Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ateriahankintojen kilpailutuksen korkeatasoiset laatuvaatimukset". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 23 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Valtuustoaloitteen allekirjoittaneet esittävät, että:

1. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue toimii vastuullisten elintarvikehankintojen suunnannäyttäjänä.

2. Hyvinvointialueen ateriahankintojen kilpailutuksessa asetetaan korkeatasoiset ja kokonaiskestävyyden huomioivat laatuvaatimukset koko ruokaketjulle aina pelloilta pöytään saakka.

3. Hyvinvointialueen ateriahankinnoissa noudatetaan valtioneuvoston periaatepäätöstä vastuullisista ruokahankinnoista sekä tukeudutaan laatuvaatimusten laatimisessa maa- ja metsätalousministeriön johdolla laadittuun uuteen Vastuullisten ruokapalveluiden hankintaoppaaseen.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on kilpailuttamassa aluehallituksen 7.4.2022 päätöksen mukaisesti hyvinvointialueen ateria- ja puhtauspalveluiden hankintaa kevään 2022 aikana.

Aluehallituksen päätöksen mukaan hankinnan valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus ja kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on kilpailutettavan kokonaisuuden vertailuhinnaltaan halvin. Halvin hinta on valittu valintaperusteeksi sen vuoksi, että hyvinvointialue tulee asettamaan hankinnan vähimmäisvaatimuksena olevat laatuvaatimukset riittävän korkealle tasolle, minkä perusteella hankinnan laatutekijöistä voidaan varmistua. Tarjoaja, joka ei sitoudu asetettuihin laatuvaatimuksiin, suljetaan aluehallituksen mukaan tarjouskilpailusta.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ruokahankintojen laatuksiteerien tulee olla sellaisia, että ne noudattavat syksyllä 2020 valtioneuvoston tekemää periaatepäätöstä vastuullisista ruokahankinnoista. Strategia on laadittu yhteistyössä julkisen sektorin hankkijoiden ja tarjoajien kanssa.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen tavoitteena on lisätä vastuullisesti ja kestävästi tuotettujen raaka-aineiden ja palvelujen käyttöä julkisissa ruokahankinnoissa.

Periaatepäätöksen mukaan hankinnoissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti kotimaisten raaka-aineiden käyttöön ruokapalveluissa. Linjauksessa kannustetaan lisäämään lähi- ja luomuruuan sekä kalan osuutta julkisissa elintarvikehankinnoissa.

Vantaalaiset ja keravalaiset kiinnittävät muiden suomalaisten tavoin ruuan laatuun ja alkuperään huomiota asioidessaan itse kaupassa tai ravintolassa. Yhtäläisesti ruuan laatu ja alkuperä ovat merkityksellisiä myös silloin kun kyse on hyvinvointialueen ateriapalveluista. Kestävästi toteutetut julkiset ruokahankinnat vahvistavat huoltovarmuutta ja Suomen omavaraisuustavoitteita. Hyvinvointialueen ateriapalveluiden ennakoitu arvo on mittaluokaltaan varsin merkittävä, noin 4,1 miljoonaa euroa vuodessa.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan julkisten ruokahankintojen tulee noudattaa kokonaiskestävyyden periaatteita, kuten hyviä viljelymenetelmiä, eläinten hyvinvointia ja elintarviketurvallisuutta, tukien samalla hyvää ravitsemusta ja terveyttä. Kokonaiskestävyys huomioi ruuan koko tuotantoketjun pellolta pöytään asti. Käytännössä esimerkiksi lihaa ostettaessa voidaan laatukriteerinä edellyttää, että se on tuotettu Suomen lainsäädäntöä vastaavalla tavalla tai pakastemarjoista edellyttää, että niitä on voitava käyttää ilman kuumentamista.

Joulukuussa 2021 julkaistu maa- ja metsätalousministeriön johdolla laadittu Vastuullisten ruokapalveluiden hankintaopas neuvoo konkreettisesti, miten ruokapalvelua kehitetään vastuulliseksi, laadukkaaksi ja vastaamaan sille asetettuja vaatimuksia. Opas on suunnattu päättäjille ja julkisten ruokapalveluiden järjestäjille, hankinnasta vastaaville ja kehittäjille.

Keskustan valtuustoryhmän ja muiden aloitteen allekirjoittaneiden mielestä on monta hyvää syytä hankkia kestävästi tuotettua ruokaa, painottaen erityisesti kotimaisen ruoan merkitystä."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 18.5.2022 § 82 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen hallintovalmistelujohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue kilpailutti aluehallituksen 7.4.2022 päätöksen mukaisesti hyvinvointialueen ateria- ja puhtauspalvelut. Sopimuskausi alkoi 1.1.2023 aluehallituksen 6.9.2022 §159 tekemän hankintapäätöksen mukaisesti.

Aluehallituksen päätöksen mukaan hankinnan valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Halvin hinta valittiin valintaperusteeksi sen vuoksi, että hyvinvointialue asetti hankinnan vähimmäislaatuvaatimukset riittävän korkealle tasolle tarjouspyynnössä ja sen liitteissä, minkä perusteella hankinnan laatutekijöiden toteutumista voidaan varmistaa sopimuskauden aikana.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ruokahankintojen laatuksikriteerit laadittiin kilpailutuksen yhteydessä valtuustoaloitteen mukaisesti niin, että kilpailutuksessa asetettiin korkeatasoiset ja kokonaiskestävyyden huomioivat laatuvaatimukset koko ruokaketjulle aina pellolta pöytään saakka. Hyvinvointialueen ateriahankintojen kilpailutuksessa asetettiin vaade noudattaa valtioneuvoston periaatepäätöstä vastuullisista ruokahankinnoista sekä tukeuduttiin laatuvaatimusten laatimisessa maa- ja metsätalousministeriön johdolla laadittuun uuteen Vastuullisten ruokapalveluiden hankintaoppaaseen.

Tarjouspyyntöön ja palvelukuvaukseen on kilpailutusprosessin yhteydessä kirjattu seuraava vaade:

”Toimittajan tulee ateriapalveluiden tuottamisessa ottaa huomioon lisäksi seuraavat valtakunnalliset ohjeet ja suositukset ateriapalveluiden tuottamiseen liittyen:

1. Maa- ja metsätalousministeriön laatima Vastuullisten ruokapalveluiden hankintaopas (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163640>)
2. Ravitsemushoito - Suositus sairaaloihin, terveyskeskuksiin, palvelu- ja hoitokoteihin sekä kuntoutuskeskuksiin 2010 (<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/terveytta-edistava-ruokavalio/ravitsemus--ja-ruokasuositukset/ravitsemushoito/>)
3. Vireyttä seniorivuosiin - ikääntyneiden ruokasuositus 2020 (<https://www.julkari.fi/handle/10024/139415>)
4. Suomalaiset ravitsemussuositukset 2014 (https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/teemat/terveytta-edistava-ruokavalio/kuluttaja-ja-ammattilaismateriaali/julkaisut/ravitsemussuositukset_2014_fi_web_versio_5.pdf) ”

Kilpailutuksessa pohjana olleen valtioneuvoston periaatepäätöksen tavoitteena on lisätä vastuullisesti ja kestävästi tuotettujen raaka-aineiden ja palvelujen käyttöä julkisissa ruokahankinnoissa. Periaatepäätöksen mukaan hankinnoissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti kotimaisten raaka-aineiden käyttöön ruokapalveluissa. Linjauksessa kannustetaan lisäämään lähi- ja luomuruuan sekä kalan osuutta julkisissa elintarvikehankinnoissa.

Kilpailutuksessa huomioitiin kaikki valtuustoaloitteessa mainitut vaatimukset. Lisäksi kilpailutuksessa huomioitiin ja vaadittiin erilliset raaka-aineiden hankintavaatimukset Motivan elintarvikkeiden hankintaoppaan mukaisesti. Nämä sisältävät laajat raaka-aineiden vähimmäislaatuvaatimukset mm. seuraaville tuoteryhmille: kalalle, perunoille ja juureksille, marjoille, muille kasvikunnan tuotteille, maidolle ja maitotuotteille, kananmunille, leivälle ja valmisruoille. Vaatimuksissa on huomioitu mm. eläinten kohteluun liittyviä eettisiä ja kestäviä vaateita, raaka-aineiden tuottajien turvallisiin työoloihin liittyviä vaateita sekä kasvien ja perunoiden alkuperän todentamiseen aina viljelytilalle asti.

Tarjouspyyntö- ja kilpailutusasiakirjojen mukaisesti ateriapalveluissa käytettävien raaka-ainehankintojen perusteena tulee olla monipuolisuus, puhtaus, terveellisyys, turvallisuus sekä eettisyys ja ekologisuus. Kaikkien raaka-aineiden tulee soveltua suurtaloukskäyttöön. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue voi sopimuskauden aikana milloin tahansa pyytää toimittajalta todistuksen siitä, että vastuullisuuteen asetetut

vaatimukset toteutuvat tuotannossa. Sopimusvaateiden noudattamatta jättämisestä voidaan tarvittaessa asettaa sopimuksen mukainen sanktio.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 12.06.2023, § 75

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

§ 76

Valtuustoaloitteet

Kokouksen aikana jätettiin seuraavat valtuustoaloitteet:

1. Sirpa Siru Kauppisen, Tiina Tuomelan, Mika Kasosen ja Tiina Keskimäen valtuustoaloite "**Valtuustoaloite nuorison väkivallan ja jengiytymisen ehkäisemiseksi**". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 30 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Pääkaupunkiseudun kunnat sekä hyvinvointialueet luovat yhdessä ohjelman jengiytymisen vähentämiseksi.

Tarvitaan yhteisiä toimintatapoja jotta

- *eri organisaatioiden osat kohtaavat toisensa,*
- *asettavat yhteiset tavoitteet,*
- *arvioivat resurssien tarpeen ja laadun sekä*
- *tarvittavat yhteistyötahot sekä*
- *seuraavat toimenpiteiden riittävyttä."*

2. Eve Rämön valtuustoaloite "**Aloite palkkatietojen näkyvyydestä työpaikkailmoituksissa**". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 29 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Esitän, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen työpaikkailmoituksissa ilmoitetaan aina peruspalkka. Tämän lisäksi ilmoitukseen kirjataan mahdolliset muut lisät tai kokonaispalkan muodostumiseen liittyvät seikat ja työsuhte-edut.

Palkkojen ilmoittaminen työpaikkailmoituksissa on osa palkkauksen avoimuutta ja se jo itsessään edistää palkkauksen oikeudenmukaisuutta ja helpottaa palkkauksen vertailtavuutta.

Hyvinvointialueella on monissa toimissa hyvinkin kilpailukykyinen palkka. Palkkojen avoin ilmoittaminen lisää kiinnostusta hyvinvointialueeseen työnantajana ja edistää reilua työnantajakuvaa"

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti merkitä tiedoksi saapuneet valtuustoaloitteet ja lähettää ne aluehallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevalitusohje

§42, §43, §44, §45, §46, §47, §48, §49, §50, §51, §52, §53, §54, §55, §56, §57, §58, §59, §60, §61, §62, §63, §64, §65, §66, §67, §68, §69, §70, §71, §72, §73, §74, §75

Aluevalitusohje

Valitusoikeus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksella vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen kuitenkin hakea muutosta aluevalituksella myös asianosainen sekä hyvinvointialueen jäsen. (Laki hyvinvointialueesta 142 §.)

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>).

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 270 euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakukielto

§40, §41, §76

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.

(Laki hyvinvointialueesta 141 §)